

Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme

Bibliotekāru aptauja

2011.gada oktobris - novembris

Saturs

Aptaujas tehniskā informācija	3
Respondentu sociāldemogrāfiskais raksturojums.....	4
Terminu skaidrojums.....	5
1. Zināšanas un iemaņas	6
1.1. Profesionālās zināšanas un spējas.....	12
1.2. Informācijas tehnoloģiju izmantošanas prasmes.....	14
1.3. Prasmes darbā ar sabiedrību un masu medijiem.....	16
1.4. Prasmes bibliotēkas interešu pārstāvniecībā	18
1.5. Apmierinātība ar zināšanām un prasmēm	20
1.6. Pieredze lietotāju konsultēšanā un apmācībā.....	24
2. Līdzdalība mācību pasākumos.....	27
2.1. Mācību kursu apmeklēšana un to novērtējums.....	29
2.2. Nepieciešamā izglītošana un metodiskā vai konsultatīvā palīdzība	31
3. Uzskati par publiskās pieejas datoru ietekmi uz sabiedrību.....	34
4 Uzskati par bibliotēkas tēlu	40
5. Informētība par projektiem	45
Aptaujā izmantotā anketa.....	48

Aptaujas tehniskā informācija

PĒTĪJUMS	Bibliotekāru aptauja
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
MĒRĶA GRUPA	Bibliotekāri un bibliotēku vadītāji
APTAUJAS METODE	WEB aptauja (WAPI)
RESPONDENTI	Klienta dotā datubāze
SASNIEGTAIS IZLASES APJOMS	1246 respondenti
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Visa Latvija
APTAUJAS LAIKS	14.10.2011. – 08.11.2011.

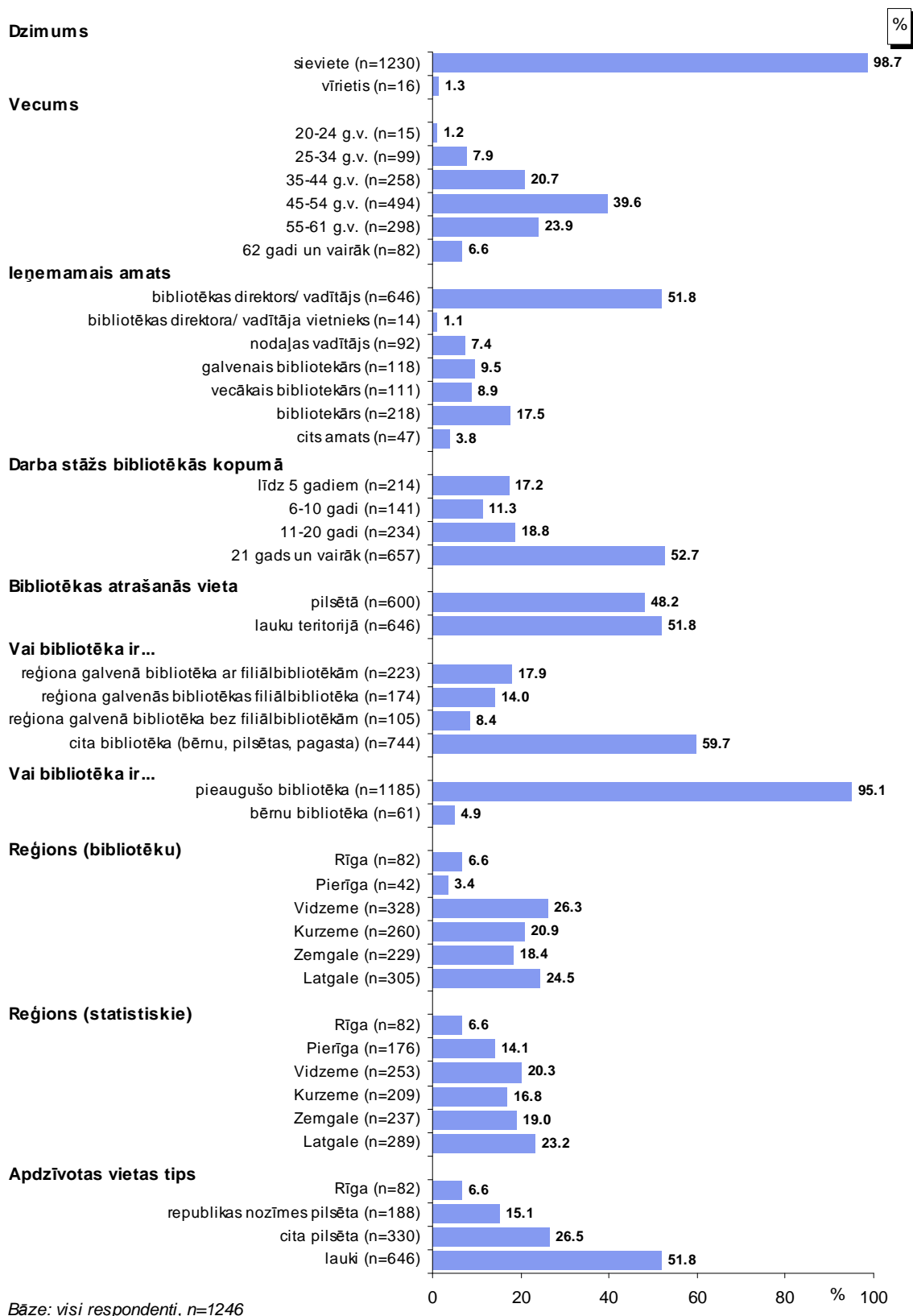
SASNIEGTĀS IZLASES RAKSTUROJUMS

	Respondentu skaits	Procentuālais sadalījums
KOPĀ	1246	100.0
REĢIONS		
Rīga	82	6.6
Pierīga	176	14.1
Vidzeme	253	20.3
Kurzeme	209	16.8
Zemgale	237	19.0
Latgale	289	23.2
BIBLIOTĒKAS ATRAŠANĀS VIETA		
Pilsēta	600	48.2
Lauki	646	51.8
BIBLIOTĒKAS TIPS		
Reģiona galvenā bibliotēka ar filiālbibliotēkām	223	17.9
Reģiona galvenās bibliotēkas filiālbibliotēka	174	14.0
Reģiona galvenā bibliotēka bez filiālbibliotēkām	105	8.4
Cita bibliotēka (bērnu, pilsētas, pagasta)	744	59.7
BIBLIOTĒKAS VEIDS		
Pieaugušo bibliotēka	1185	95.1
Bērnu bibliotēka	61	4.9
BIBLIOTĒKĀRA IEŅEMAMĀS AMATS		
Bibliotēkas direktors/vadītājs	637	51.1
Bibliotēkas direktora /vadītāja vietnieks	14	1.1
Nodaļas vadītājs	90	7.2
Galvenais bibliotekārs	115	9.2
Vecākais bibliotekārs	111	8.9
Bibliotekārs	216	17.4
Cits	63	5.1
BIBLIOTĒKĀRA VECUMS		
20 - 24 g.v.	15	1.2
25 - 34 g.v.	99	8.0
35 - 44 g.v.	258	20.7
45 - 54 g.v.	494	39.6
55 - 62 g.v.	298	23.9
62 un vairāk	82	6.6
DZIMUMS		
Vīrietis	16	1.3
Sieviete	1230	98.7

Pētījuma darba grupa

Projektu vadītāja	Ieva Strode
Materiālu sagatavoja	Zanda Rutkovska, Inese Ilmere, Jūlija Ponomarjova, Anna Sovina
Aptauju vadītāja	Dzintars Smans
Datu masīvu veidoja	Saiva Brežinska
Konsultēja	Daina Pakalna
Pētījuma metodoloģiju sagatavoja	Kristīne Pabērza

Respondentu sociāldemogrāfiskais raksturojums

Terminu skaidrojums

REĢIONI (BIBLIOTĒKU)

Rīga – Rīgas pilsēta

Pierīga – Ādažu novads, Babītes novads, Baldones novads, Carnikavas novads, Garkalnes novads, Inčukalna novads, Krimuldas novads, Ķekavas novads, Mālpils novads, Mārupes novads, Olaines novads, Ropažu novads, Salaspils novads, Saulkrastu novads, Sējas novads, Siguldas novads, Stopiņu novads.

Vidzeme – Alojas novads, Alūksnes novads, Amatas novads, Apes novads, Beverīnas novads, Burtnieku novads, Cesvaines novads, Cēsu novads, Ērgļu novads, Gulbenes novads, Jaunpiebalgas novads, Kocēnu novads, Līgatnes novads, Limbažu novads, Lubānas novads, Madonas novads, Mazsalacas novads, Naukšēnu novads, Pārgaujas novads, Priekuļu novads, Raunas novads, Rūjienas novads, Salacgrīvas novads, Smiltenes novads, Strenču novads, Valkas novads, Valmiera, Varakļānu novads, Vecpiebalgas novads, Baltinavas novads, Balvu novads, Rugāju novads, Viļakas novads.

Kurzeme – Aizputes novads, Alsungas novads, Brocēnu novads, Dundagas novads, Durbes novads, Engures novads, Grobiņas novads, Jaunpils novads, Jūrmala, Kandavas novads, Kuldīgas novads, Liepāja, Mērsraga novads, Nīcas novads, Pāvilostas novads, Priekules novads, Rojas novads, Rucavas novads, Saldus novads, Skrundas novads, Talsu novads, Tukuma novads, Vaiņodes novads, Ventspils, Ventspils novads.

Zemgale – Aizkraukles novads, Auces novads, Bauskas novads, Dobeles novads, Iecavas novads, Ikšķiles novads, Jaunjelgavas novads, Jelgava, Jelgavas novads, Kokneses novads, Ķeguma novads, Lielvārdes novads, Neretas novads, Ogres novads, Ozolnieku novads, Pļaviņu novads, Rundāles novads, Skrīveru novads, Tērvetes novads, Vecumnieku novads.

Latgale – Aglonas novads, Aknīstes novads, Ciblas novads, Dagdas novads, Daugavpils, Daugavpils novads, Ilūkstes novads, Jēkabpils, Jēkabpils novads, Kārsavas novads, Krāslavas novads, Krustpils novads, Līvānu novads, Ludzas novads, Preiļu novads, Rēzekne, Rēzeknes novads, Riebiņu novads, Salas novads, Vārkavas novads, Viesītes novads, Viļānu novads, Zilupes novads.

REĢIONI (STATISTISKIE)

Rīga – Rīgas pilsēta

Pierīga – Alojas novads, Ādažu novads, Babītes novads, Baldones novads, Carnikavas novads, Engures novads, Garkalnes novads, Ikšķiles novads, Inčukalna novads, Jaunpils novads, Jūrmala, Kandavas novads, Krimuldas novads, Ķeguma novads, Ķekavas novads, Lielvārdes novads, Limbažu novads, Mālpils novads, Mārupes novads, Ogres novads, Olaines novads, Ropažu novads, Salacgrīvas novads, Salaspils novads, Saulkrastu novads, Sējas novads, Siguldas novads, Stopiņu novads, Tukuma novads.

Vidzeme – Alūksnes novads, Amatas novads, Apes novads, Beverīnas novads, Burtnieku novads, Cesvaines novads, Cēsu novads, Ērgļu novads, Gulbenes novads, Jaunpiebalgas novads, Kocēnu novads, Līgatnes novads, Lubānas novads, Madonas novads, Mazsalacas novads, Naukšēnu novads, Pārgaujas novads, Priekuļu novads, Raunas novads, Rūjienas novads, Smiltenes novads, Strenču novads, Valkas novads, Valmiera, Varakļānu novads, Vecpiebalgas novads

Kurzeme – Aizputes novads, Alsungas novads, Brocēnu novads, Dundagas novads, Durbes novads, Grobiņas novads, Kuldīgas novads, Liepāja, Mērsraga novads, Nīcas novads, Pāvilostas novads, Priekules novads, Rojas novads, Rucavas novads, Saldus novads, Skrundas novads, Talsu novads, Vaiņodes novads, Ventspils, Ventspils novads.

Zemgale – Aizkraukles novads, Aknīstes novads, Auces novads, Bauskas novads, Dobeles novads, Iecavas novads, Jaunjelgavas novads, Jelgava, Jelgavas novads, Jēkabpils, Jēkabpils novads, Kokneses novads, Krustpils novads, Neretas novads, Ozolnieku novads, Pļaviņu novads, Rundāles novads, Salas novads, Skrīveru novads, Tērvetes novads, Vecumnieku novads, Viesītes novads.

Latgale – Aglonas novads, Baltinavas novads, Balvu novads, Ciblas novads, Dagdas novads, Daugavpils, Daugavpils novads, Ilūkstes novads, Kārsavas novads, Krāslavas novads, Līvānu novads, Ludzas novads, Preiļu novads, Rēzekne, Rēzeknes novads, Riebiņu novads, Rugāju novads, Vārkavas novads, Viļakas novads, Viļānu novads, Zilupes novads.

1. Zināšanas un iemaņas

Pētījuma „Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme” ietvaros 2011.gada oktobrī un novembrī tika veikta bibliotekāru aptauja. Respondentiem tika lūgts novērtēt savas profesionālās zināšanas, novērtēt to pietiekamību darbam, raksturot informācijas tehnoloģiju, kā arī interneta resursu un rīku izmantošanas prasmes, prasmes darbā ar sabiedrību un masu medijiem, prasmes bibliotēkas interešu pārstāvēniecībā un prasmes bibliotēkas stratēģijas un interešu pārstāvēniecības plāna izstrādē un īstenošanā.

1.1. Profesionālās zināšanas un spējas

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem vairāk nekā 4/5 bibliotekāru kopumā pārzina (atbildes „protu ļoti labi” un „drīzāk protu”) lasītāju apkalpošanas psiholoģiju, konfliktsituāciju risināšanu, lēmumu pieņemšanu (90%), pārzina bibliotēkas informācijas sistēmas (89%), lasītāju apmācības plānošanu un organizēšanu (85%) un krājuma komplektēšanas politikas izstrādi un īstenošanu (84%).

Vairāk nekā 3/4 bibliotekāru atbildēja, ka kopumā prot veikt bibliotēku darba kvalitātes izvērtējumu un analīzi (80%), plānot bibliotēkas darba procesu (79%), apkalpot attālinātos lasītājus (78%), sadarboties ar profesionālajām un pārvaldības institūcijām (77%) un veidot, strukturēt, izmantot informācijas resursus (77%).

Vairāk nekā 2/3 aptaujāto arī norādīja, ka viņiem ir labas dokumentu apstrādes prasmes (74%), viņi pārzina nacionālo nozares likumu, plānošanas dokumentu, standartu, citu normatīvo aktu ievērošanu (73%), pārzina, izmanto pētniecības metodes (73%), kā arī prot statistiskās informācijas apkopošanu, analīzi (69%) un pārzina informācijas nodrošinājumu reģionālajiem un nacionālajiem kopkatalogiem (68%).

Ne mazāk kā puse respondentu atzinīgi vērtēja savas prasmes un spējas arī tādās jomās kā informācijas resursu veidošana un strukturēšana (65%), darbs ar dažādām informācijas lietotāju grupām (60%), licenzēto datubāžu izvēle, iegāde, izmantošanas optimizācija (51%) un autortiesību jautājumu pārzināšana (50%)

Mazāk nekā puse bibliotekāru norādīja, ka viņi kopumā prot izstrādāt, vadīt projektus (44%), ieviest inovācijas, jaunus pakalpojumus (43%), veidot elektroniskās datubāzes (33%), pārzina ES un starptautisko profesionālo organizāciju dokumentāciju (31%).

Visretāk pētījuma dalībnieki jutās kompetenti tādās jomās kā dokumentu un kolekciju digitalizācija, iesaistīšanās digitalizācijas kopprojektos un nacionālās digitālās bibliotēkas „Letonika” veidošanā (21%) un metadatu veidošana (12%) (lielākā daļa bibliotekāru (attiecīgi 56% un 62%) norādīja, ka šīs lietas neprot).

Bibliotekāriem savas profesionālās zināšanas tika lūgts novērtēt arī 2009.gadā veiktajā aptaujā. Raksturojot izmaiņas, jāatzīmē, ka 2011.gadā, salīdzinot ar 2009.gadu, būtiskāk pieaudzis to respondentu īpatsvars, kuri jūtas kompetenti attālināto lasītāju apkalpošanā, statistiskās informācijas apkopošanā un analīzē, kā arī bibliotēku informācijas sistēmu pārzināšanā. Savukārt 2011.gadā kritiskāk nekā 2009.gadā bibliotekāri vērtējuši savas prasmes tādās jomās kā inovāciju un jaunu pakalpojumu ieviešana, projektu izstrāde un

vadība, ES un starptautisko profesionālo organizāciju dokumentu pārzināšana, kā arī licenzēto datu bāžu izvēle, iegāde, izmantošanas optimizācija.

1.2. Informācijas tehnoloģiju izmantošanas prasmes

Gandrīz visi (98%-100%) bibliotekāri atzinīgi (atbildes „*protu ļoti labi*” un „*drīzāk protu*”) vērtēja savas prasmes tādās jomās kā pamatzināšanas datora lietošanā (100%), interneta meklētāju izmantošana (100%), interneta lietošana (100%), e-pastu ar pievienotajiem failiem sūtīšana (100%), vietējo pašvaldību un valsts iestāžu informācijas internetā atrašana (99%), bibliotēkas lietotāju konsultēšana informācijas meklēšanā internetā (98%) un lietotāju konsultēšana elektroniskā kataloga izmantošanā (98%).

Vairāk nekā 90% pētījuma dalībnieku atzīmēja, ka kopumā prot lietot datorprogrammatūru (97%), novērst vispārīgas tehnoloģiskas problēmas (97%), izmantot tiešsaistes datubāzes (95%) un palīdzēt citiem apgūt pamatprasmes datora un interneta lietošanā (92%).

Lielākā daļa aptaujāto bibliotekāru kopumā atzinīgi vērtēja arī savas prasmes telefonzvanu veikšanā, izmantojot internetu (74%), dalībā interneta tērzētavās, diskusiju forumos (55%) un bibliotēkas profila veidošanā un uzturēšanā bibliotēku portālā www.biblioteka.lv (53%).

Mazāk nekā puse bibliotekāru norādīja, ka prot izmantot failu apmaiņas programmas (41%) un veidot mājas lapas / blogus (29%).

2007.gadā, 2009.gadā un 2011.gadā veikto aptauju rezultātu salīdzinājums liecina, ka bibliotekāru prasmes ir uzlabojušās visos analizētajos aspektos, un visstraujāk (par vairāk nekā 15 procenta punktiem) laikā no 2007.gada līdz 2011.gadam pieaudzis to bibliotekāru īpatsvars, kuri prot veikt zvanus, izmantojot internetu, izmantot tiešsaistes datubāzes, izmantot failu apmaiņas programmas, novērst vispārīgas tehnoloģiskas problēmas un veidot mājas lapas/ blogus.

1.3. Prasmes darbā ar sabiedrību un masu medijiem

Absolūtais vairākums bibliotekāru (vairāk nekā 4/5) atbildēja, ka prot veidot un uzturēt kontaktus ar bibliotēkas pastāvīgajiem apmeklētājiem (98%), ar potenciālajiem bibliotēkas lietotājiem (93%) un ar tuvākajiem bibliotēkas kaimiņiem (94%), kā arī noteikt bibliotēkas mērķa auditoriju (86%) un veidot un uzturēt kontaktus ar pašvaldības pārstāvjiem (83%).

Aptuveni 3/4 respondentu atzinīgi novērtēja savas prasmes tādās jomās kā informācijas sagatavošana un pasniegšana plašsaziņas līdzekļiem preses paziņojuma veidā (77%), citu publisku pasākumu (kas nav preses konferences) organizēšana (76%) un uzstāšanās un prezentēšana (74%).

Aptaujas dati liecina, ka vairākums bibliotekāru prot arī sagatavot un pasniegt informāciju plašsaziņas līdzekļiem intervijas veidā (66%) vai izvērstas publikācijas veidā (61%), kā arī izmantot sociālos tīklus bibliotēkas tēla veidošanai (59%).

Mazāk nekā puse bibliotekāru atzinīgi vērtēja savas prasmes bibliotēkas pakalpojumu mārketingā („pārdošana”) (47%), komunikācijā ar sabiedrību (45%) vai ar medijiem krīzes situācijā (38%), sabiedrisko attiecību/ komunikācijas plāna sagatavošanā (30%) un preses konferences organizēšanā (24%).

Salīdzinot 2007.gadā, 2009.gadā un 2011.gadā veikto aptauju rezultātus, jāsecina, ka visbūtiskāk (par vairāk nekā 10 procentu punktiem) ir palielinājies to respondentu īpatsvars, kuri atzinīgi vērtē savas prasmes bibliotēkas mērķa auditorijas noteikšanā un sagatavošanā un pasniegšanā plašsaziņas līdzekļiem preses paziņojuma veidā. Nedaudz samazinājusies bibliotekāru pārlicība par prasmēm organizēt preses konferenci.

1.4. Prasmes bibliotēkas interešu pārstāvēšanā

Novērtējot savas **spējas bibliotēkas interešu pārstāvēšanā**, aptuveni puse bibliotekāru (50%) atbildēja, ka kopumā spēj (atbildes „spēju ļoti labi” un „drīzāk spēju”) aizstāvēt bibliotēkas budžetu, konkurējot ar citām iestādēm pašvaldībā.

Aptuveni 2/5 bibliotekāru arī atzīmēja, ka spēj izmantot savu personību bibliotēkas tēla veidošanā (42%), veidot un ietekmēt vietējās kopienas kultūras un izglītības vidi un tās kvalitāti (42%), būt par viedokļa līderi (ietekmēt sabiedrisko domu) vietējā kopienā (42%), būt par līderi (40%) un ietekmēt vietējās kopienas sociāli ekonomisko aktivitāti (37%).

Aptaujas rezultāti liecina, ka **bibliotēku direktori/ vadītāji** biežāk nekā caurmērā norādīja, ka spēj aizstāvēt bibliotēkas budžetu, konkurējot ar citām iestādēm pašvaldībā (54%), izmantot savu personību bibliotēkas tēla veidošanā (52%) un veidot, ietekmēt vietējās kultūras un izglītības vidi un tās kvalitāti (46%), bet uz spējām citos uzskaitītajos aspektos norādīts aptuveni tikpat bieži kā caurmērā vai pat retāk.

Raksturojot savas **prasmes bibliotēkas interešu pārstāvēšanā**, 4/5 bibliotekāru (82%) norādīja, ka kopumā prot (atbildes „protu ļoti labi” un „drīzāk protu”) diskutēt par bibliotēkas/ bibliotēkas lietotāju interesēm ārpus bibliotēkas.

Ne mazāk kā 3/5 aptaujāto atbildēja, ka kopumā prot veidot pārlicinošu bibliotēkas tēlu (68%), pārstāvēt bibliotēkas/ bibliotēkas lietotāju intereses, sniedzot argumentētas, pārlicinošas prezentācijas (65%), organizēt savas bibliotēkas atbalstītāju un interešu pārstāvju (draugu) grupas (63%), motivēt un iedvesmot savus kolēģus bibliotēkas interešu pārstāvēšanas īstenošanai (60%).

Aptuveni puse bibliotekāru atzīmēja, ka kopumā prot veidot pastāvīgas un mērķtiecīgas attiecības ar bibliotēkai saistošu lēmumu pieņēmējiem (51%), pārstāvēt bibliotēkas/ bibliotēkas lietotāju intereses, uzstājoties ar publiskām runām (51%), veidot un uzturēt pastāvīgas attiecības ar mediju pārstāvjiem (48%).

Salīdzinoši retāk bibliotekāri norādīja, ka kopumā prot iesaistīt vietējos viedokļu līderus bibliotēkas tēla un ietekmes veidošanā, interešu pārstāvēšanā (45%), piesaistīt mediju interesi, identificējot medijiem saistošus sižetus un tematus (saturu) (41%), organizēt pasākumus un/vai kampaņas bibliotēku interešu pārstāvēšanai, lai panāktu bibliotēkai

labvēlīgu lēmumu pieņemšanu (40%) vai finansējuma/ citu resursu un/ vai sponsoru piesaistei (39%).

Jāpiebilst, ka bibliotēku direktori/ vadītāji biežāk nekā caurmērā atbildēja, ka viņiem piemīt prasmes pārstāvēt bibliotēkas/ bibliotēkas lietotāju intereses, sniedzot argumentētas, pārliecinošas prezentācijas (69%), veidot pastāvīgas un mērķtiecīgas attiecības ar bibliotēkai saistošu lēmumu pieņēmējiem (56%), iesaistīt vietējos viedokļu līderus bibliotēkas tēla un ietekmes veidošanā, interešu pārstāvniecībā (48%), kā arī organizēt pasākumus un/vai kampaņas bibliotēku interešu pārstāvniecībai finansējuma/ citu resursu un/ vai sponsoru piesaistei (42%).

Atbildot uz jautājumiem par prasmēm **bibliotēkas stratēģijas un interešu pārstāvniecības plāna izstrādē un īstenošanā**, 92% bibliotekāru norādīja, ka kopumā prot (atbildes „*protu ļoti labi*” un „*drīzāk protu*”) organizēt savas bibliotēkas lietotāju aptauju. To, ka kopumā prot organizēt vietējās kopienas (tajā skaitā bibliotēkas nelietotāju) aptaujas, lai iegūtu bibliotēkas darbības nodrošināšanai nozīmīgus datus un informāciju, aptaujātie norādījuši retāk (69%).

Aptuveni 3/4 respondentu arī norādīja, ka kopumā prot meklēt risinājumu/ veidot bibliotēkas piedāvājumu atbilstoši vietējās kopienas interesēm un vajadzībām (76%) un identificēt un novērtēt vietējas kopienas (sabiedrības) vajadzības (75%).

Vairāk nekā 2/3 aptaujāto atzinīgi vērtējuši savas prasmes arī tādās jomās kā pētījumu, aptauju un citu datu izmantošana bibliotēkas stratēģijas izstrādei un īstenošanai (70%) un bibliotēkas interešu pārstāvniecības darba plānošanai un īstenošanai (69%), kā arī bibliotēkas darbības stratēģijas un darba plānu veidošana saskaņā ar vietējās pašvaldības mērķiem un prioritātēm (69%).

Nedaudz retāk bibliotekāri norādījuši, ka prot izstrādāt darba plānu bibliotēkas interešu pārstāvniecības īstenošanai (61%).

Saskaņā ar aptaujas datiem bibliotēku direktori/ vadītāji savas prasmes bibliotēkas stratēģijas un interešu pārstāvniecības plāna izstrādē un īstenošanā kopumā atzinīgi vērtējuši biežāk nekā caurmērā, un visbūtiskāk (par vairāk nekā 5 procentu punktiem) no vidējiem rādītājiem atšķiras vērtējumi tādos aspektos kā bibliotēkas darbības stratēģijas un darba plānu veidošana saskaņā ar vietējās pašvaldības mērķiem un prioritātēm (savas prasmes atzinīgi vērtēja 76% bibliotēku vadītāju, caurmērā to atzīmēja 69%) un darba plāna izstrādāšana bibliotēkas interešu pārstāvniecības īstenošanai (67% no bibliotēku vadītājiem, 61% caurmērā).

1.5. Apmierinātība ar zināšanām un prasmēm

Ne mazāk kā 9/10 bibliotekāru kā kopumā **pietiekamas** vērtēja savas **prasmes** (atbildes „*pilnīgi pietiekamas*” un „*drīzāk pietiekamas*”) tādās jomās kā interneta resursu izmantošana (meklēšana internetā, e-pakalpojumu izmantošana u.tml.) (95%), lietotāju konsultēšana par informācijas meklēšanas jautājumiem (93%), profesionālās zināšanas bibliotēku jomā (93%) un lietotāju konsultēšana par datoru un interneta izmantošanas jautājumiem (90%).

Kopumā 88% respondentu ir apmierināti ar savām IT (datoru programmatūras lietošanas) prasmēm, 73% – ar bibliotēkas publicitātes veidošanas un pakalpojumu reklamēšanas prasmēm, 60% – ar prasmēm veidot sabiedriskās attiecības (t.sk. darbs ar masu medijiem), un puse (50%) – ar prasmēm veikt lietotāju apmācību (organizēt apmācības grupās).

Vairākas jomas vērtētas kritiski – bibliotekāri savas prasmes par nepietiekamām atzinuši biežāk nekā par pietiekamām šādās jomās: web 2.0 risinājumu izmantošana (t.sk. blogi, RSS, wiki u.tml.) (šajā jomā prasmes kā pietiekamas vērtēja 33%, kā nepietiekamas – 51%), profesionālā svešvaloda (pietiekamas prasmes 24%, nepietiekamas – 63%) un lietotāju ar īpašām vajadzībām apkalpošana (piem., vājredzīgo un neredzīgo lietotāju apkalpošana) (pietiekamas prasmes 22%, nepietiekamas – 49%).

Salīdzinot ar agrāk veikto aptauju datiem, jāsecina, ka 2011.gadā bibliotekāri nedaudz biežāk nekā 2009.gadā ir apmierināti ar savām IT prasmēm, bet citās jomās atšķirības nav vērojamas vai arī vērtējumi kļuvuši kritiskāki. Visvairāk (par vairāk nekā 7 procentu punktiem) samazinājusies apmierinātība ar prasmēm bibliotēkas publicitātes veidošanā un pakalpojumu reklamēšanā, kā arī ar prasmēm sabiedriskajās attiecībās.

Novērtējot savas **zināšanas un prasmes interneta resursu un rīku izmantošanā**, aptuveni 3/4 bibliotekāru atbildēja, ka viņu „*zināšanas un prasmes ir pietiekamas, lai konsultētu un apmācītu citus cilvēkus*” tādās jomās kā izglītības informācija un pakalpojumi (bibliotēku e-katalogi, datubāzes u.c.) (76%) un darba meklēšana internetā (72%). Vairā nekā 2/3 respondentu to norādīja arī par ekonomiskajām aktivitātēm internetā (e-bankas, e-ierīkšanās, e-maksājumi u.c.) (67%).

Aptuveni puse bibliotekāru (51%) norādīja, ka viņu zināšanas ir pietiekamas, lai konsultētu un apmācītu citus cilvēkus kultūras un brīvā laika informācijas resursu izmantošanā, 46% to norādīja par elektronisko komunikāciju, 42% - par dažādu socializēšanās portālu izmantošanu, 39% - par e-veselības pakalpojumiem un ar veselību saistītas informācijas meklēšanu, 38% - par lauksaimniecības informācijas meklēšanu, 37% - par e-pārvaldes pakalpojumiem, 33% - par digitālo kolekciju izmantošanu.

Pētījuma rezultāti liecina, ka ir vairākas jomas, kurās atbilde „*manas zināšanas un prasmes ir pietiekamas, lai konsultētu un apmācītu citus cilvēkus*” ir atzīmēta retāk nekā norādītas atbildes „*es zinu, kas tas ir, bet nezinu, kā to izmantot*” un „*es nezinu, kas tas ir*”: bibliotekāri salīdzinoši kritiski vērtē savas prasmes un zināšanas video apmaiņas programmu izmantošanā (par pietiekamām prasmēm atzina 19%, bet 30% neprot izmantot vai pat nezina, kas tas ir), digitālo kolekciju veidošanā (9% atzinīgi vērtē prasmes, 44% neprot izmantot vai nezina, kas tas ir), attēlu apmaiņas programmu izmantošanā (8% atzinīgi vērtē prasmes, 54% neprot izmantot vai nezina, kas tas ir) un bloga veidošanā (7% atzinīgi vērtē prasmes, 49% neprot izmantot vai nezina, kas tas ir).

Salīdzinot 2009.gadā un 2011.gadā veikto aptauju rezultātus, jāsecina, ka 2011.gadā ir vairāk bibliotekāru, kuri savas zināšanas par pietiekamām atzīst tādās jomās kā darba meklēšana internetā, ekonomiskās aktivitātes internetā, elektroniskā komunikācija, e-veselības pakalpojumi un ar veselību saistītas informācijas meklēšana, ar

lauksaimniecību saistītas informācijas meklēšana, digitālo kolekciju izmantošana un video apmaiņas programmu izmantošana.

Savukārt 2011.gadā retāk nekā 2009.gadā atbilde „*manas zināšanas un prasmes ir pietiekamas, lai konsultētu un apmācītu citus cilvēkus*” atzīmēta, vērtējot zināšanas un prasmes dažādu socializēšanās portālu izmantošanā (jāpiebilst, atšķirās socializēšanās portālu piemēri anketā – 2009.gadā tie bija draugiem.lv un FaceBook, bet 2011.gadā papildus tiem tika minēts arī Twitter).

1.6. Pieredze lietotāju konsultēšanā un apmācībā

Raksturojot savus **darba pienākumus**, 71% aptaujāto bibliotekāru atbildēja, ka viņi strādā bibliotēkas klientu apkalpošanā, t.sk. lietotāju konsultēšanā par datora un interneta izmantošanu. Vēl 7% norādīja, ka strādā klientu apkalpošanā, bet viņu pienākumos neietilpst klientu konsultēšana par datora un interneta lietošanu, bet 10% atbildēja, ka strādā interneta lasītavā un konsultē lietotājus par šiem jautājumiem. To, ka darba pienākumi nav saistīti ar bibliotēkas lietotāju apkalpošanu, konsultēšanu, atzīmēja 13% aptaujāto.

Salīdzinot 2009.gadā un 2011.gadā aptaujāto bibliotekāru atbildes, jāatzīmē, ka šogad nedaudz biežāk norādīta atbilde „*jā, es strādāju bibliotēkas interneta lasītavā un manos pienākumos ietilpst bibliotēkas lietotāju konsultēšana par datora un interneta izmantošanu*”.

Bibliotekāriem, kuru darba pienākumi ir saistīti ar bibliotēkas lietotāju konsultēšanu par datora un interneta izmantošanu, tika lūgts atzīmēt, **cik bieži viņi sniedz** šādas **konsultācijas**. Gandrīz 2/3 respondentu (64%) atbildēja, ka lietotājus dažādos ar datora un interneta lietošanu saistītos jautājumos konsultē katru vai gandrīz katru dienu. Šādas konsultācijas 3-4 reizes nedēļā sniedz 16%, 1-2 reizes nedēļā to dara 16%, vismaz reizi mēnesī – 3%, bet retāk – 1% aptaujāto.

Pētījuma rezultāti liecina, ka ir palielinājusies konsultāciju par datora un interneta lietošanu sniegšanas intensitāte: atbildi „*katru vai gandrīz katru dienu*” 2009.gadā atzīmēja 51%, bet 2011.gadā – jau 64% aptaujāto bibliotekāru.

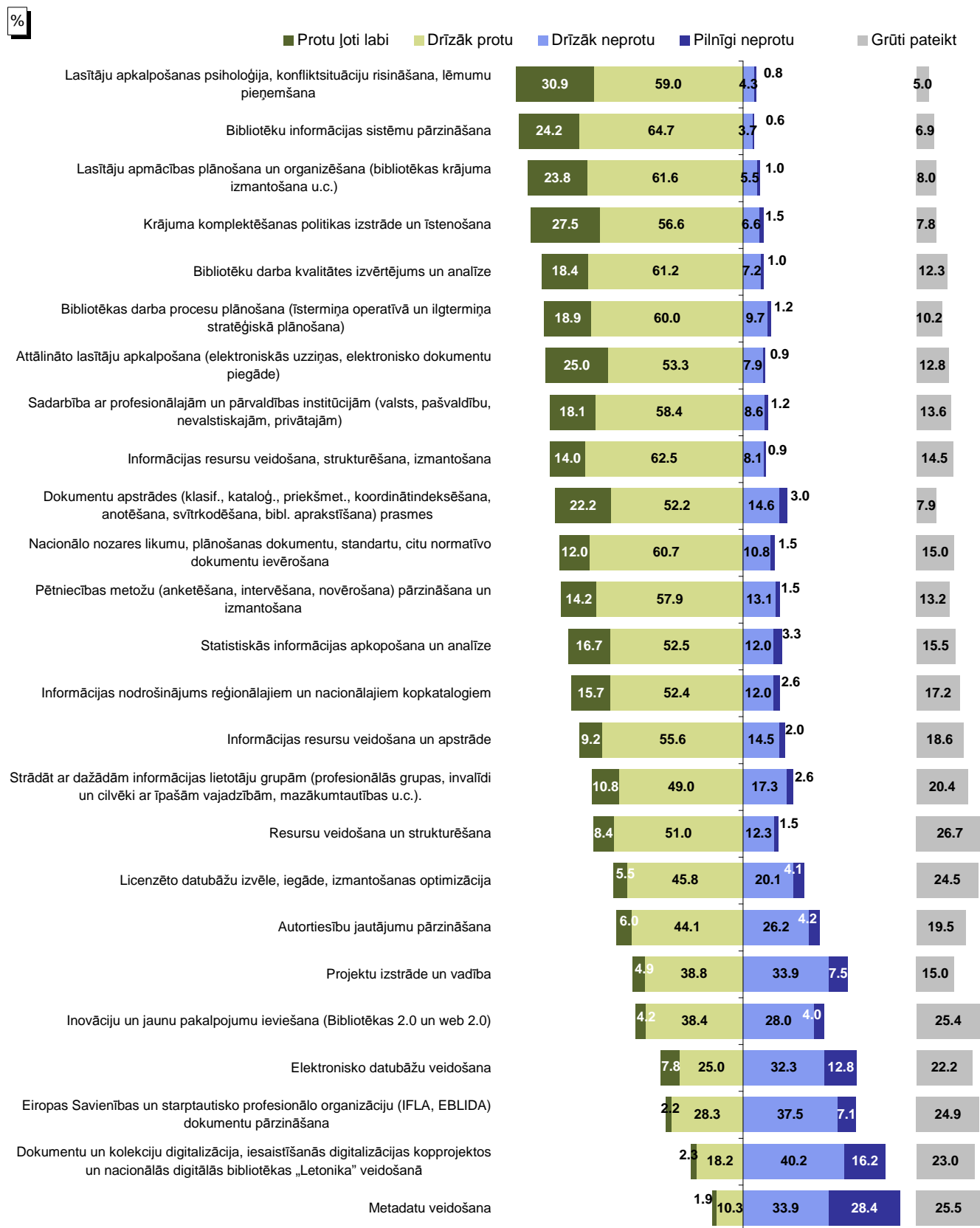
Atbildot uz jautājumu, kādu **apmācības programmu (projektu) bibliotēkas lietotājiem** organizēšanā un nodrošināšanā viņi ir piedalījušies, 43% respondentu norādīja, ka ir pārņēmuši citu bibliotēku pieredzi. Aptuveni 1/3 aptaujāto piedalījušies apmācību organizēšanā (34%) un ir vadījuši apmācību (vai daļu apmācību) (31%), bet 14% ir izstrādājuši materiālus apmācībai, 7% ir izstrādājuši apmācību programmu un 6% ir konsultējuši apmācību programmu izstrādātājus. Lielākā daļa bibliotekāru (58%-94%) norādīja, ka nav piedalījušies šādu apmācības programmu organizēšanā un nodrošināšanā.

2007.gadā, 2009.gadā un 2011.gadā veikto aptauju datu salīdzinājums liecina, ka 2011.gadā bibliotekāri ievērojami biežāk norādīja, ka ir piedalījušies apmācību organizēšanā (2011.: 35%, iepriekš 19%-21%) un ir vadījuši apmācību (vai daļu apmācību) (2011.: 31%, iepriekš 15%-16%). Jāatzīmē, ka arī līdzdalība citos uzskaitītajos pasākumos 2011.gadā ir nedaudz palielinājusies.

1. Zināšanas un iemaņas

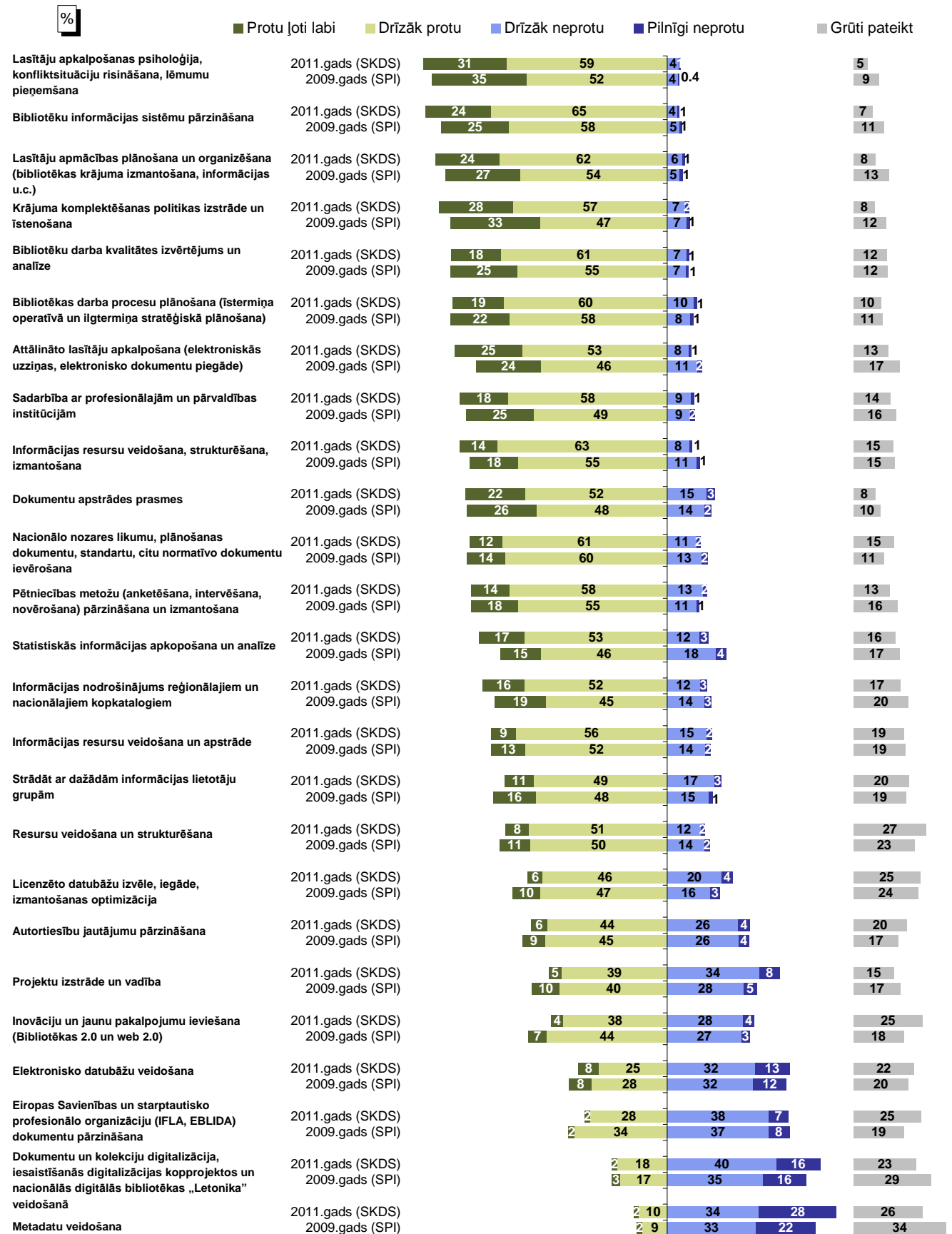
1.1. Profesionālās zināšanas un spējas

"Lūdzu, novērtējiet savas profesionālās zināšanas!"

Bāze: visi respondenti, n=1246

"Lūdzu, novērtējiet savas profesionālās zināšanas!"
2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

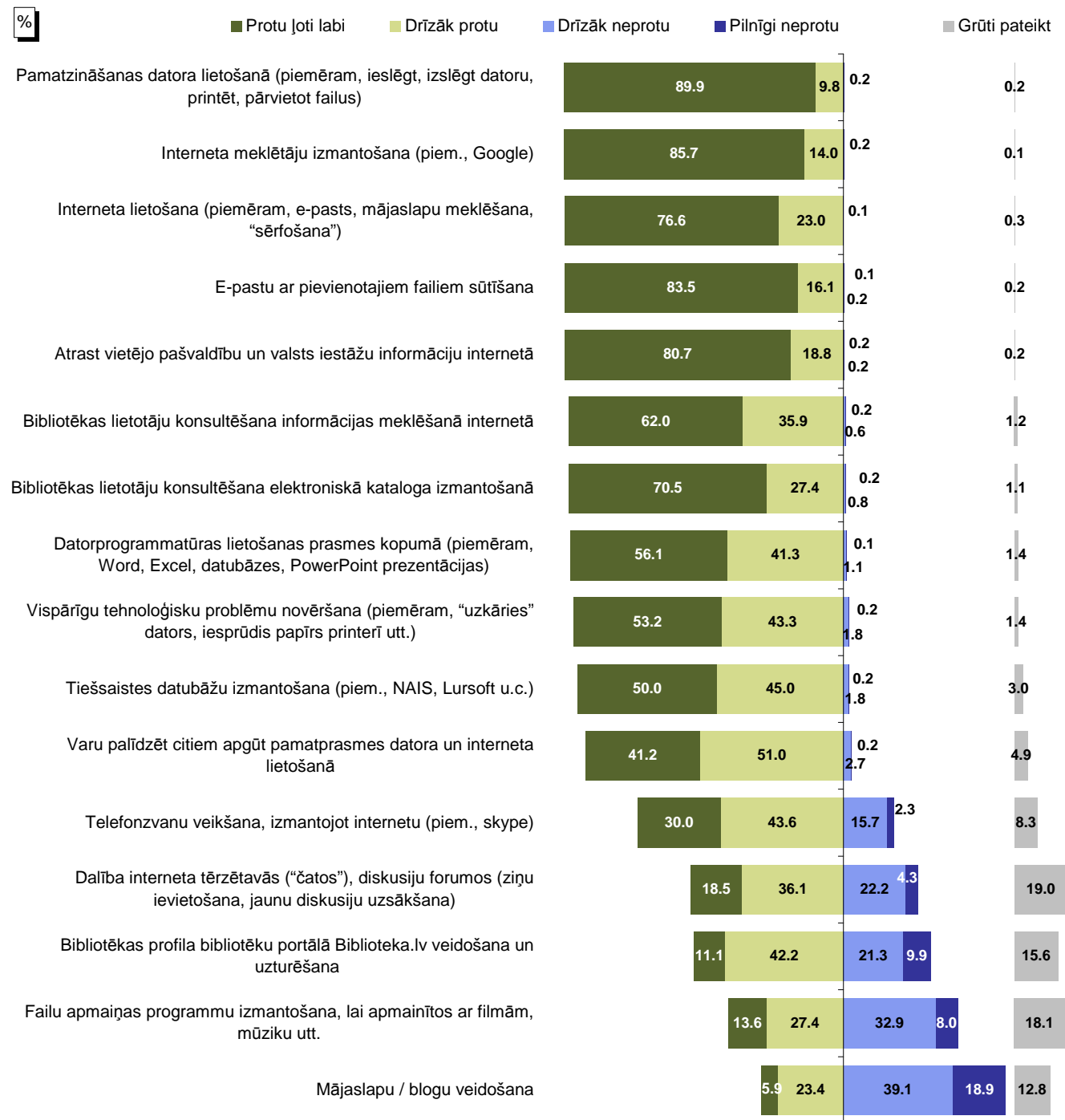

Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

1.2. Informācijas tehnoloģiju izmantošanas prasmes

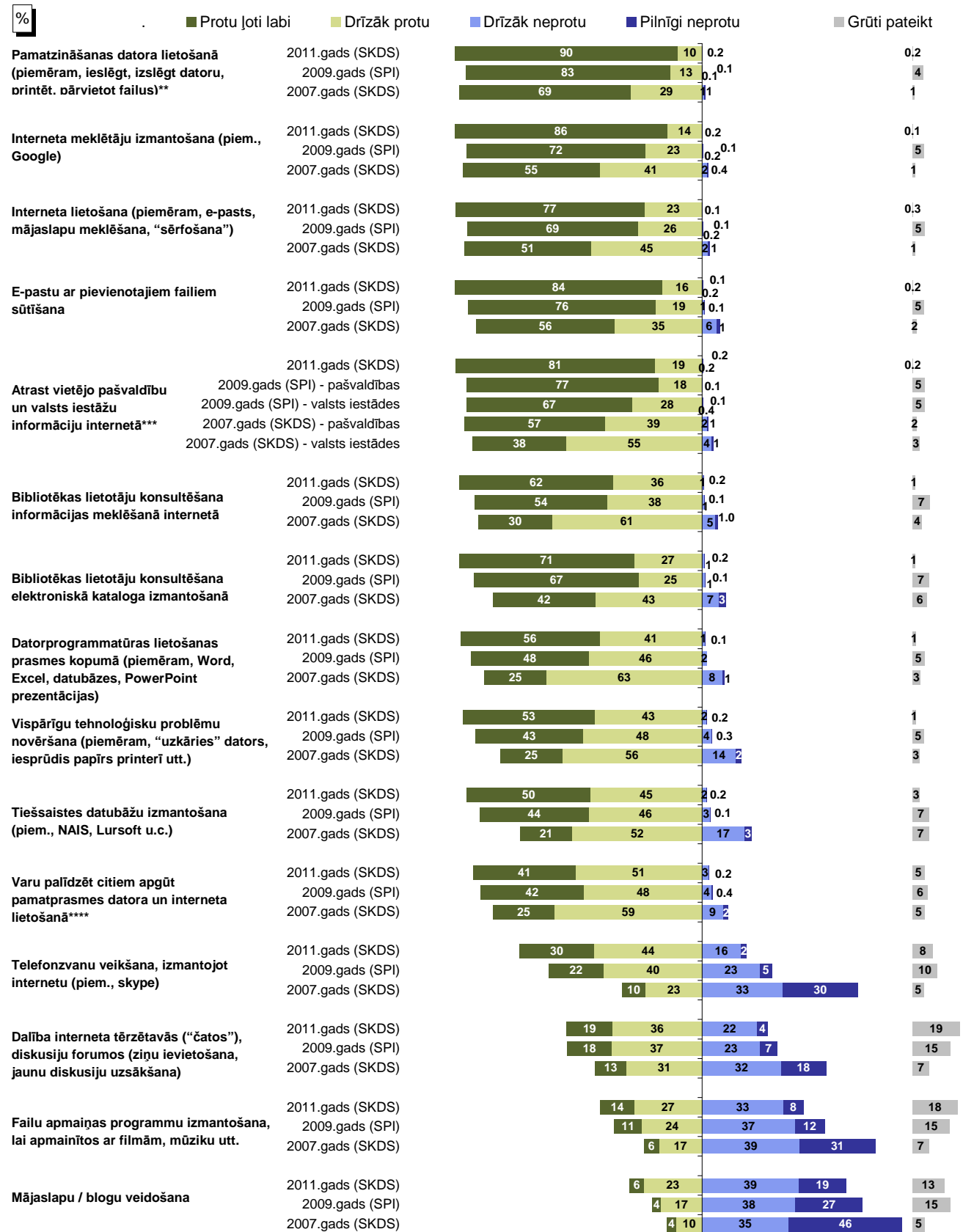
"Lūdzu, novērtējiet savas prasmes informācijas tehnoloģiju izmantošanā!"

Bāze: visi respondenti, n=1246

"Lūdzu, novērtējiet savas prasmes informācijas tehnoloģiju izmantošanā!"

2007., 2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

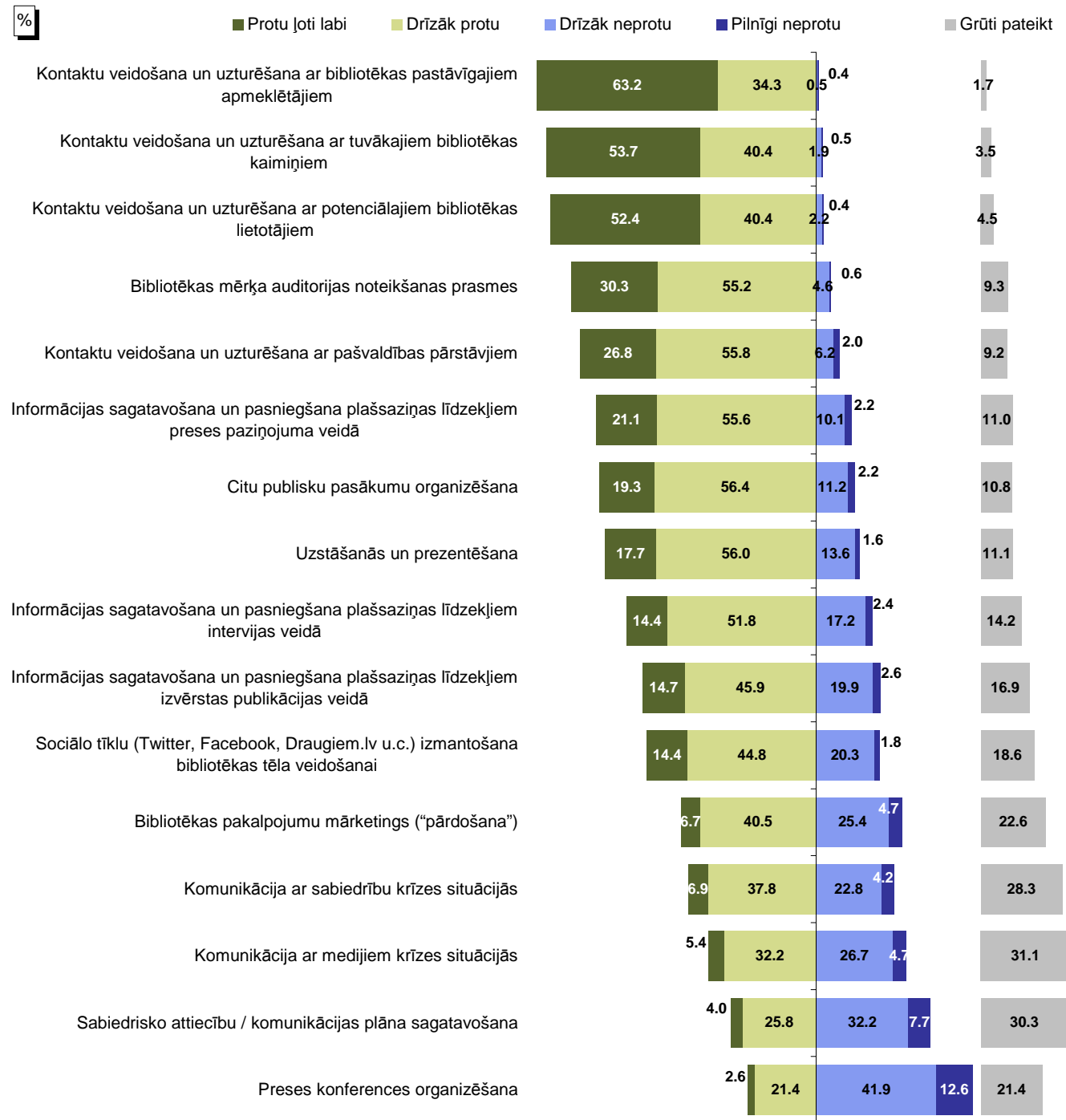
**2007. un 2009.gadā tika piedāvāts atbilstošs variants "Datorlietošanas prasmes kopumā (piemēram, peles lietošana, printēšana)".

***2007. un 2009.gadā par valsts un pašvaldības iestādēm tika jautāts atsevišķi

****2007.gadā tika piedāvāts atbilstošs variants "Varu palīdzēt citiem izmantot datoru un internetu"

1.3. Prasmes darbā ar sabiedrību un masu medijiem

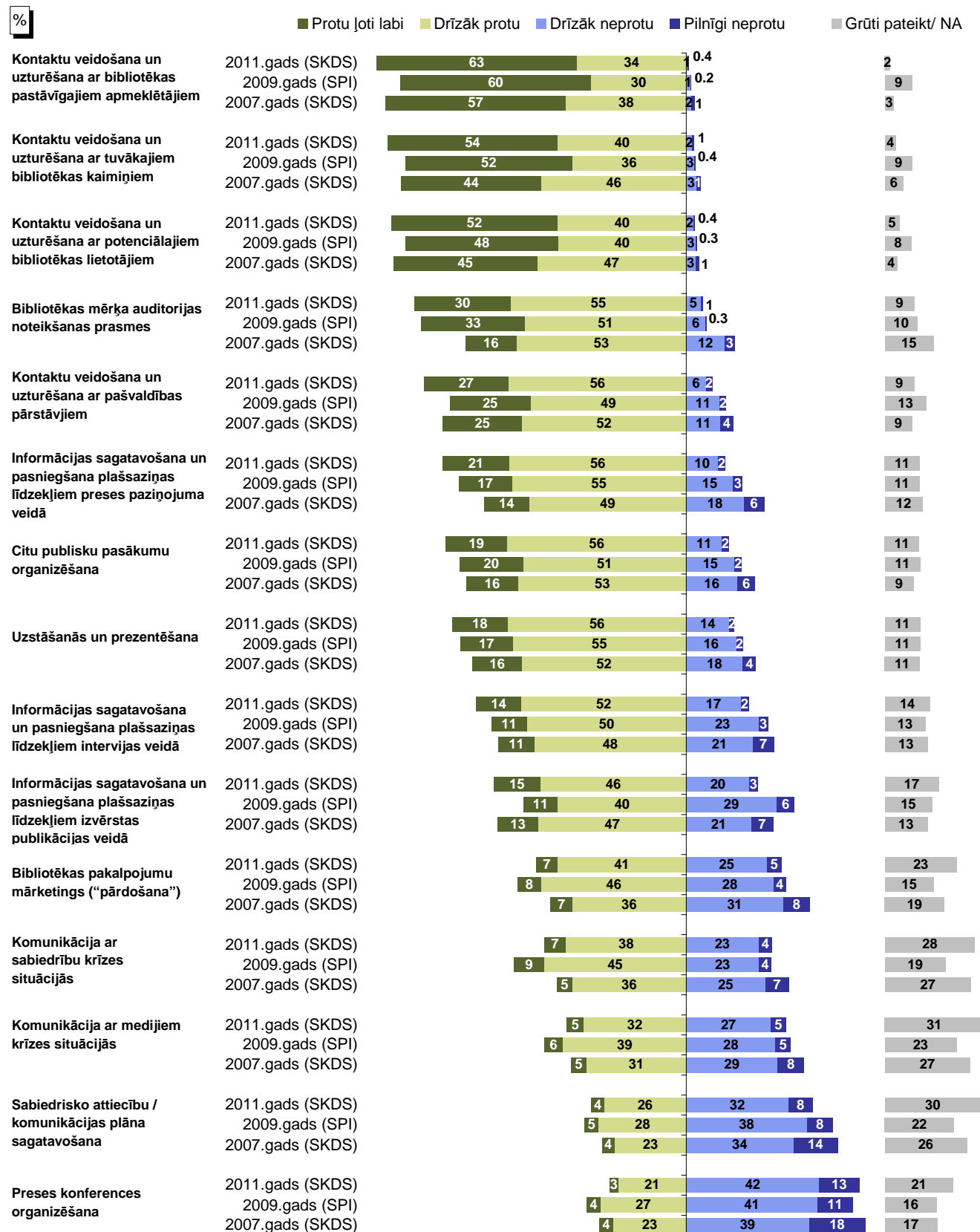
"Lūdzu, novērtējiet savas prasmes darbā ar sabiedrību un masu medijiem!"

Bāze: visi respondenti, n=1246

"Lūdzu, novērtējiet savas prasmes darbā ar sabiedrību un masu medijiem!"

2007., 2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

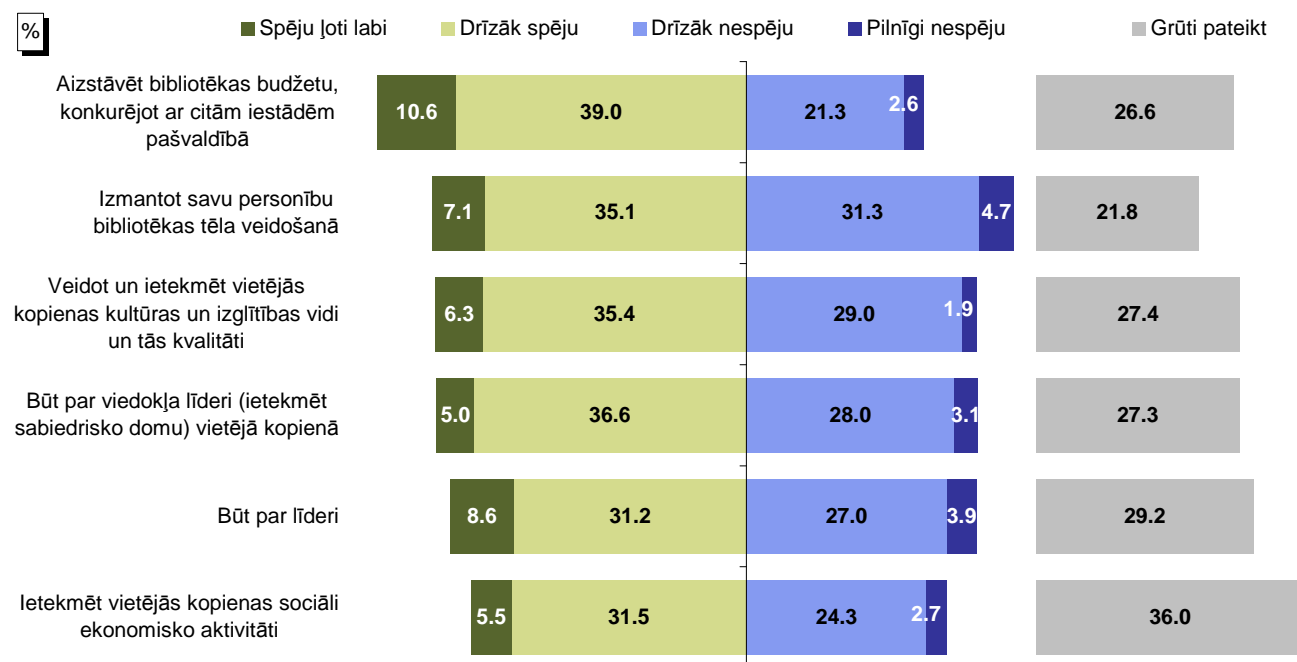

Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

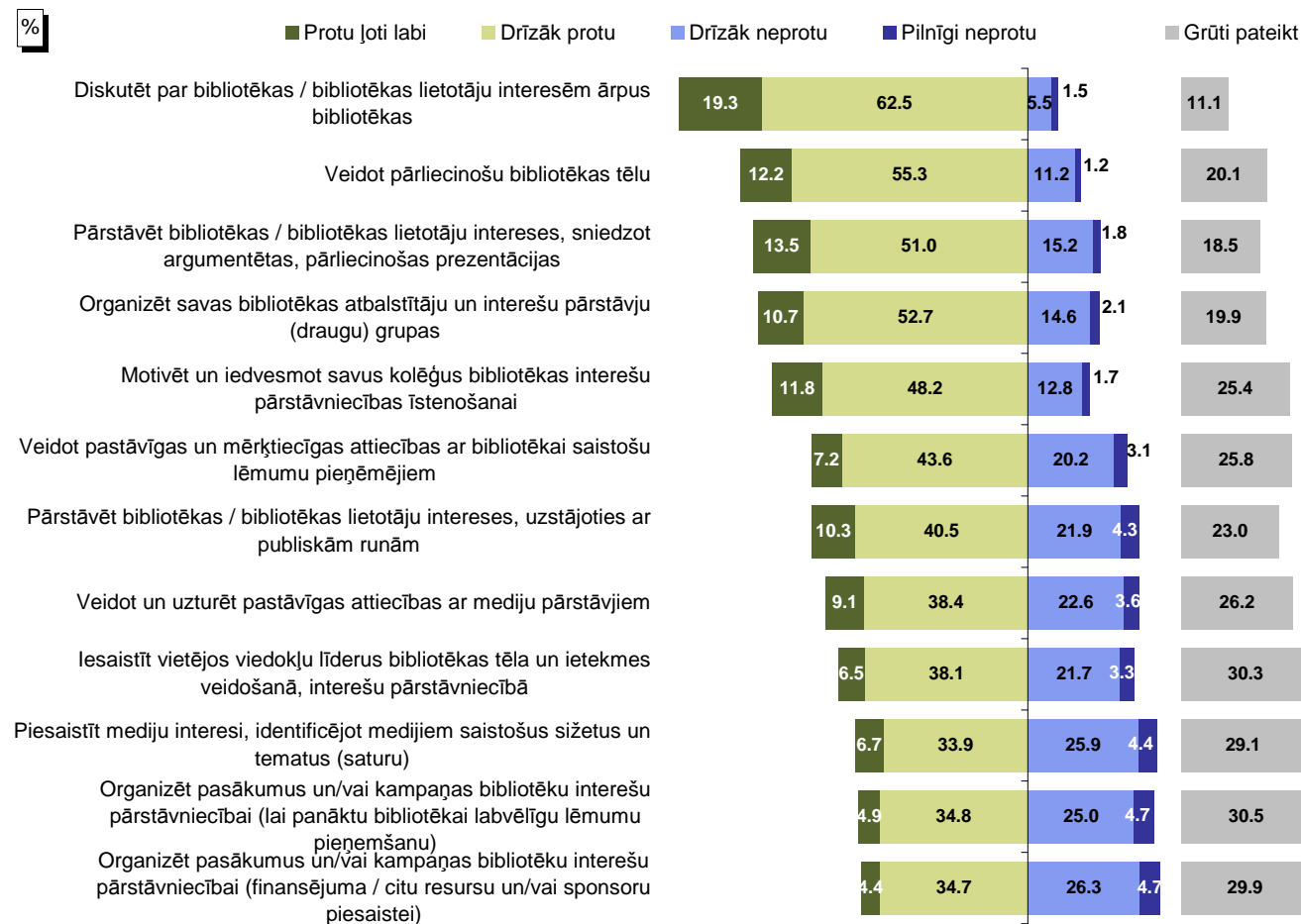
1.4. Prasmes bibliotēkas interešu pārstāvēšanā

"Lūdzu, novērtējiet savas spējas!"

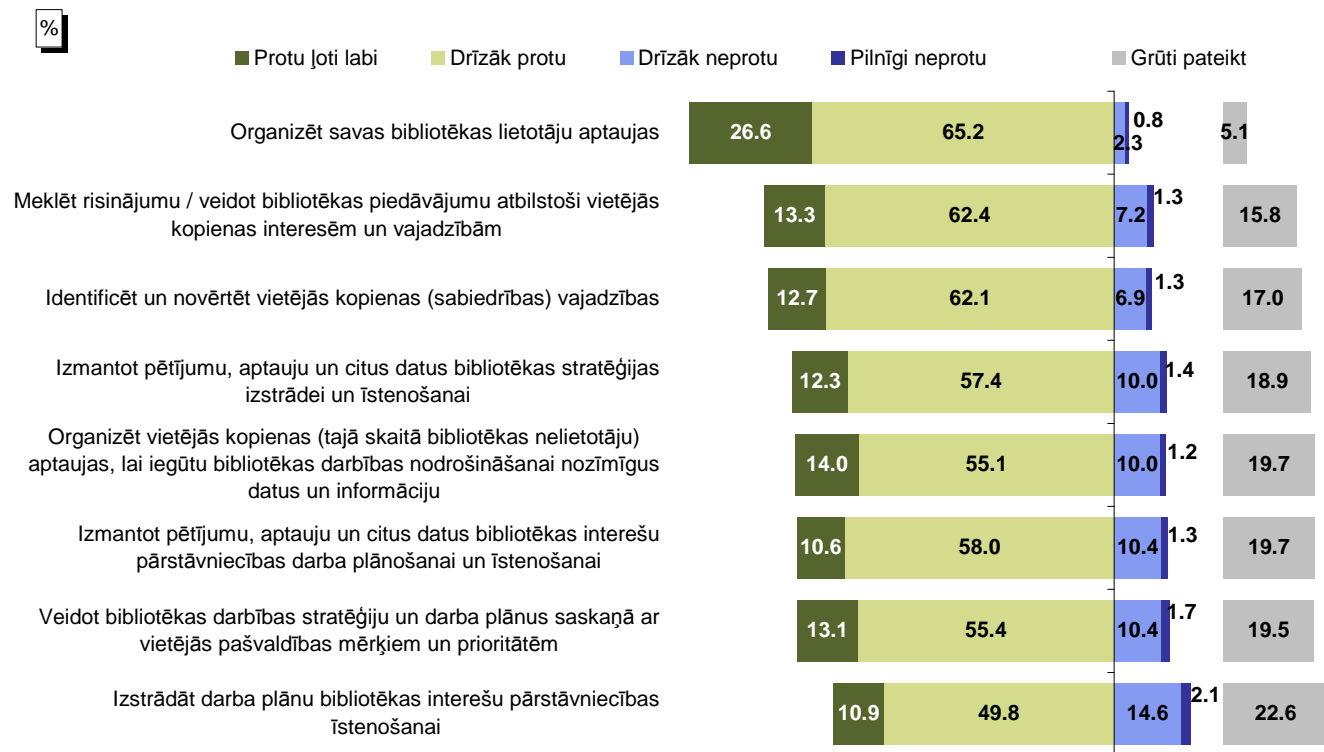
Bāze: visi respondenti, n=1246

"Lūdzu, novērtējiet savas prasmes bibliotēkas interešu pārstāvēšanā (library advocacy)!"

Bāze: visi respondenti, n=1246

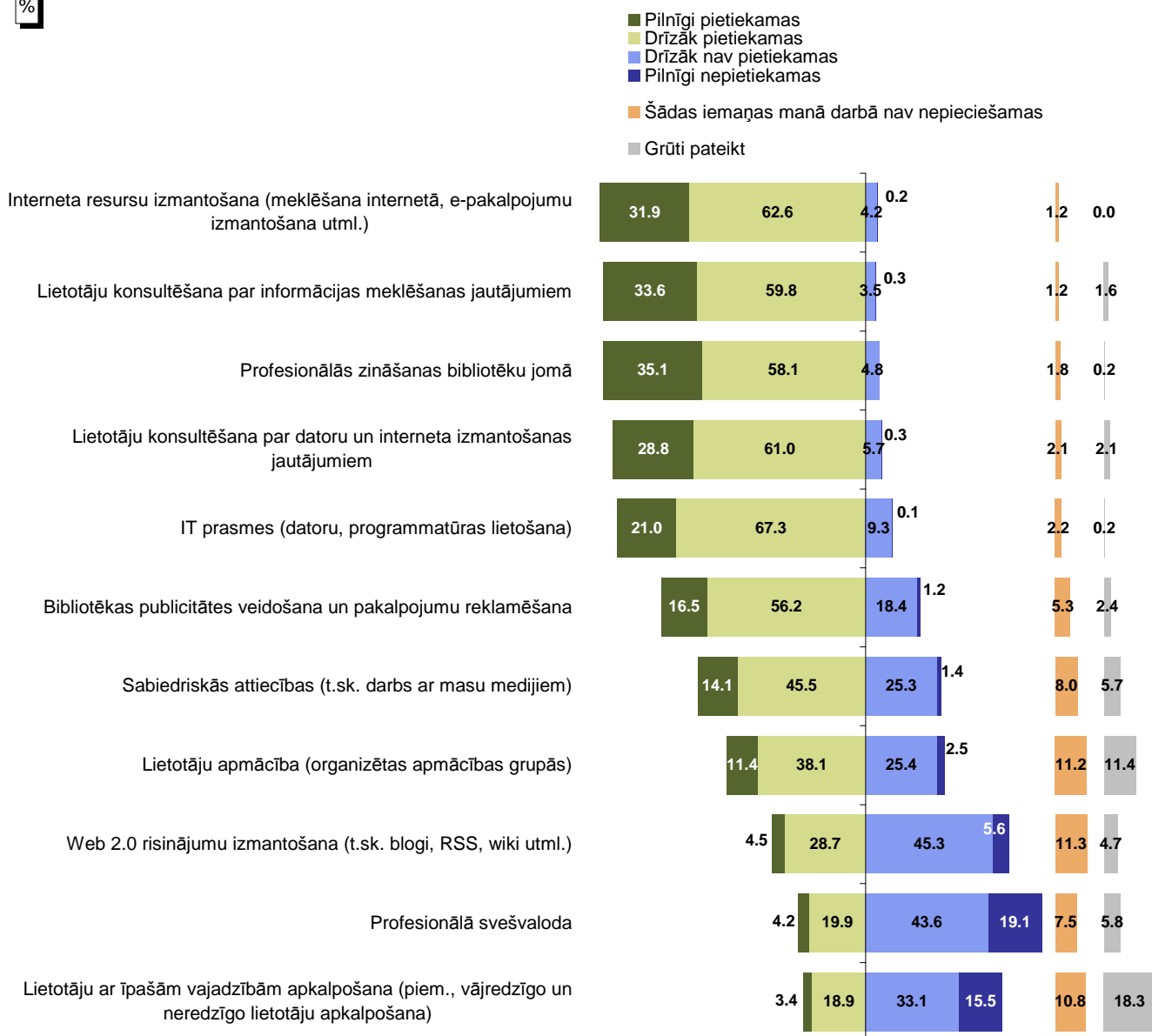
"Lūdzu, novērtējiet savas prasmes bibliotēkas stratēģijas un interešu pārstāvniecības plāna izstrādē un īstenošanā!"

Bāze: visi respondenti, n=1246

1.5. Apmierinātība ar zināšanām un prasmēm

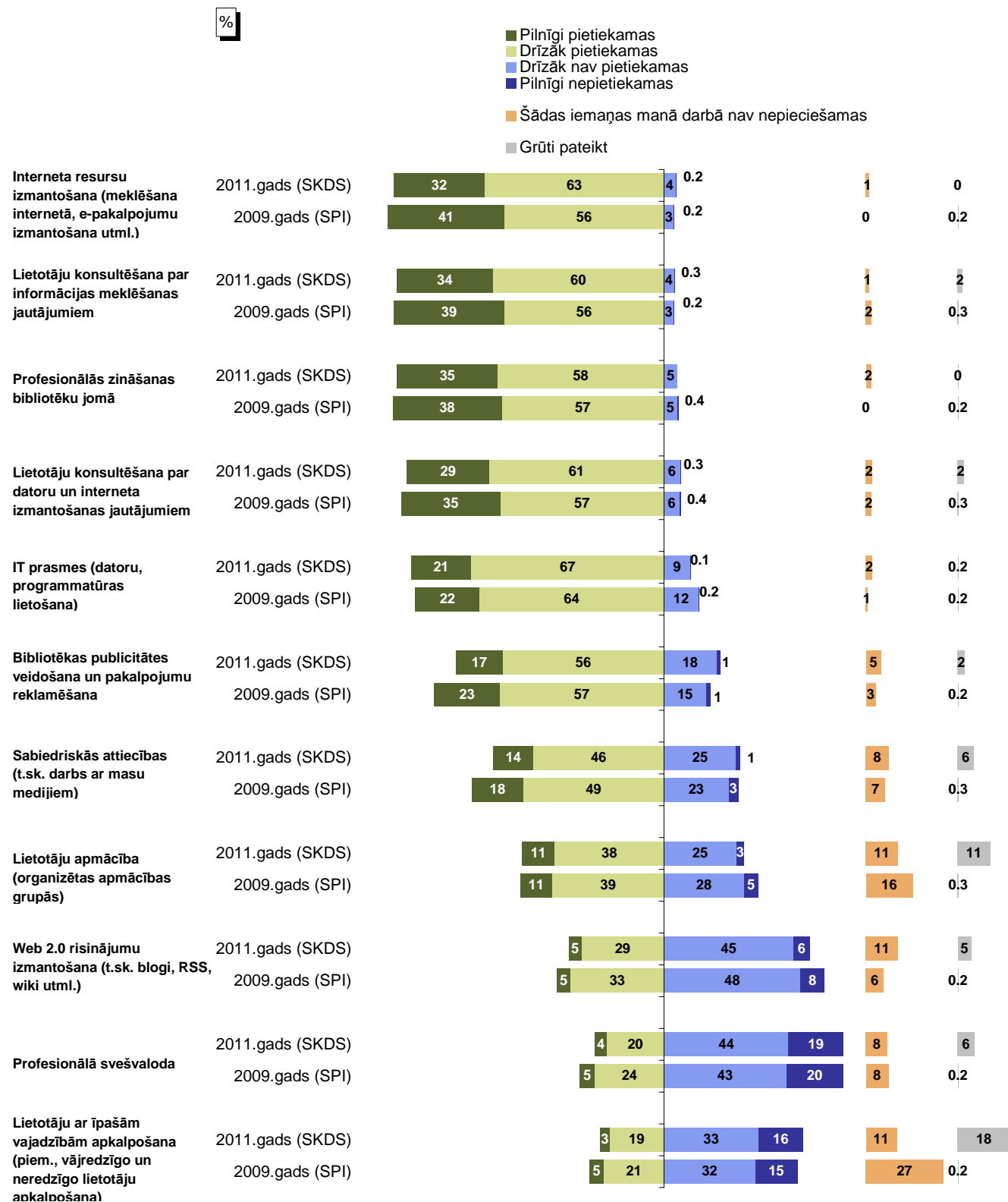
"Lūdzu, novērtējiet, vai zināšanas un prasmes šajās jomās ir pietiekamas Jūsu darbam!"

Bāze: visi respondenti, n=1246

"Lūdzu, novērtējiet, vai zināšanas un prasmes šajās jomās ir pietiekamas Jūsu darbam!"

2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

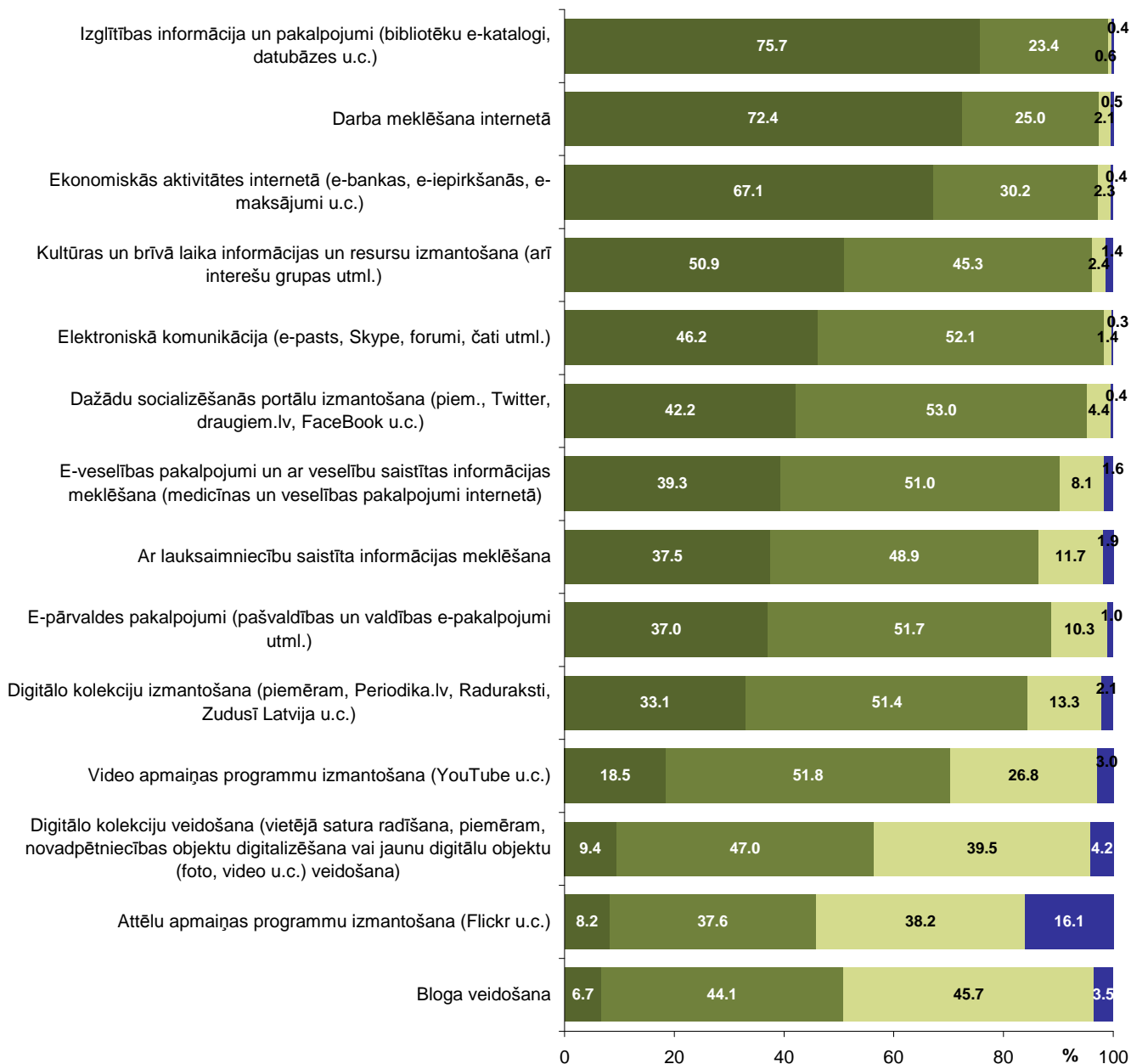
Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

"Lūdzu, novērtējiet savas zināšanas un prasmes izmantot Interneta resursus un rīkus!"

- Manas zināšanas un prasmes ir pietiekamas, lai konsultētu un apmācītu citus cilvēkus
- Es zinu, kas tas ir un protu to izmantot, tomēr manas zināšanas nav pietiekamas, lai apmācītu citus
- Es zinu, kas tas ir, bet nezinu, kā to izmantot
- Es nezinu, kas tas ir

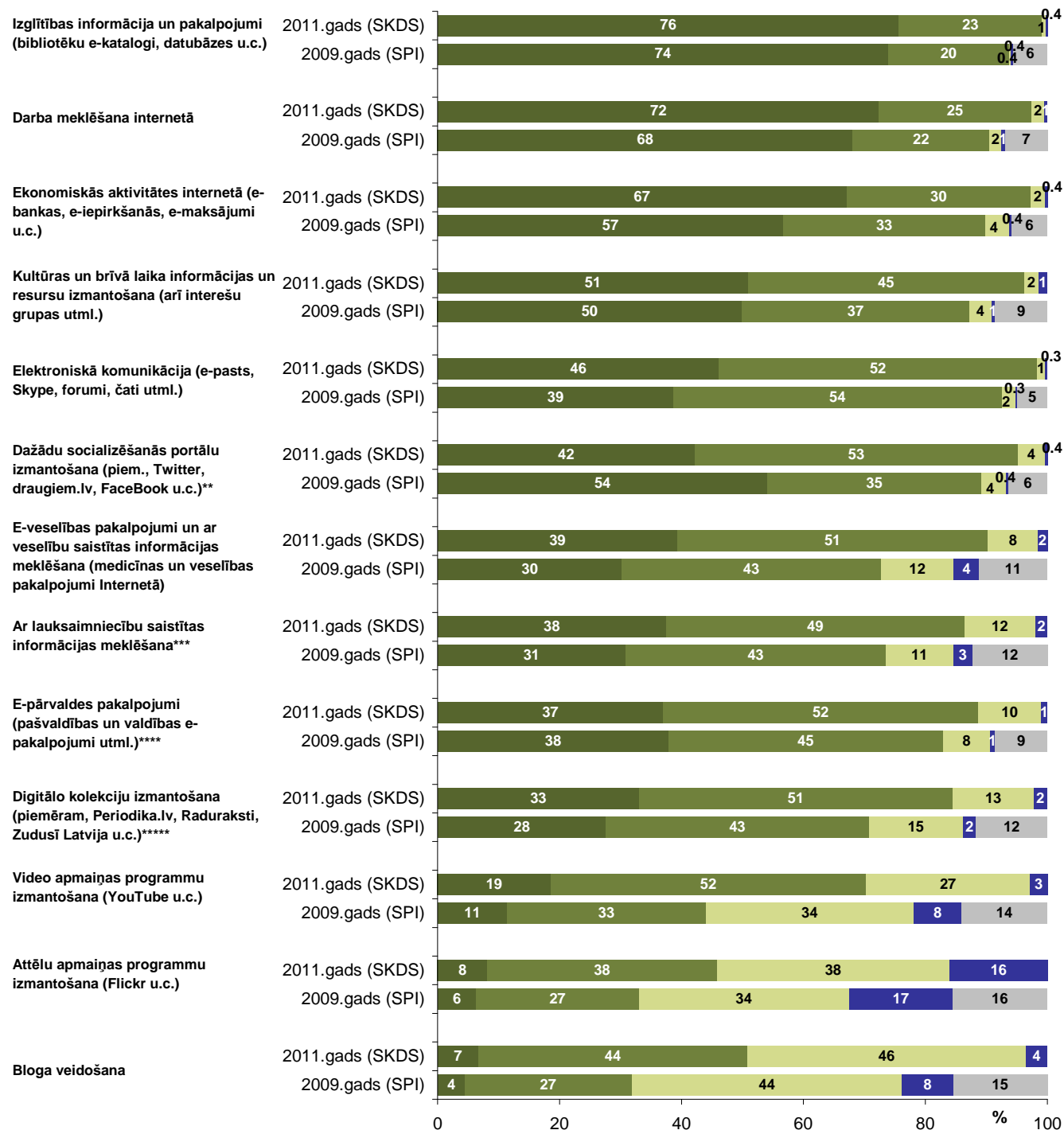
Bāze: visi respondenti, n=1246

"Lūdzu, novērtējiet savas zināšanas un prasmes izmantot interneta resursus un rīkus!"

2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

%

- Manas zināšanas un prasmes ir pietiekamas, lai konsultētu un apmācītu citus cilvēkus
- Es zinu, kas tas ir un protu to izmantot, tomēr manas zināšanas nav pietiekamas, lai apmācītu citus
- Es zinu, kas tas ir, bet nezinu, kā to izmantot
- Es nezinu, kas tas ir
- NA

Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

**2009.gadā tika piedāvāts atbilžu variants "Dažādu socializēšanās portālu izmantošana (piem., draugiem.lv, FaceBook u.c.)".

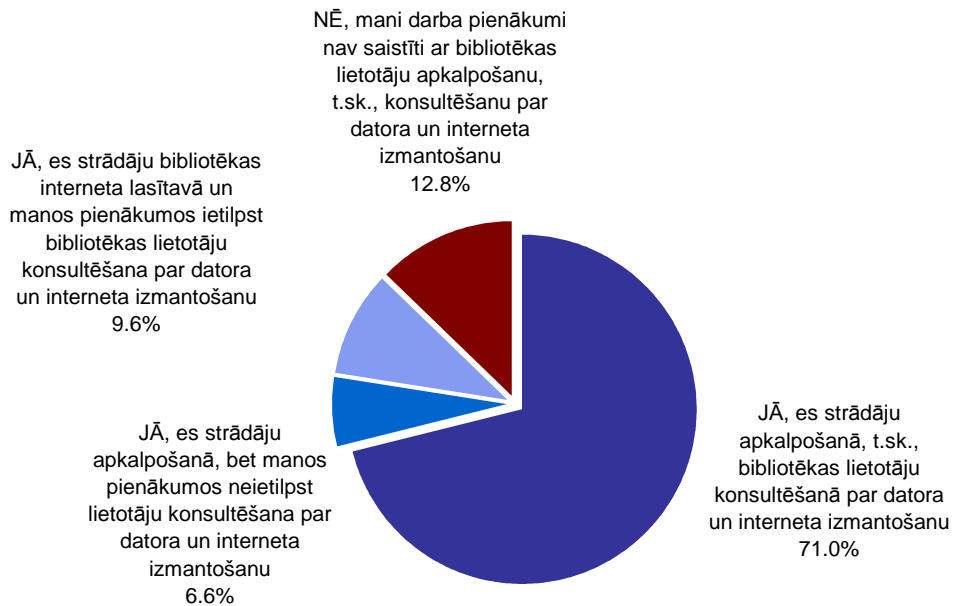
***2009.gadā tika piedāvāts atbilžu variants "Ar lauksaimniecību saistītas informācijas pieejamība".

****2009.gadā tika piedāvāts atbilžu variants "E-pakalpojumu izmantošana (pašvaldības un valdības e-pakalpojumi utml.)".

*****2009.gadā tika piedāvāts atbilžu variants "Digitālo bibliotēku izmantošana".

1.6. Pieredze lietotāju konsultēšanā un apmācībā

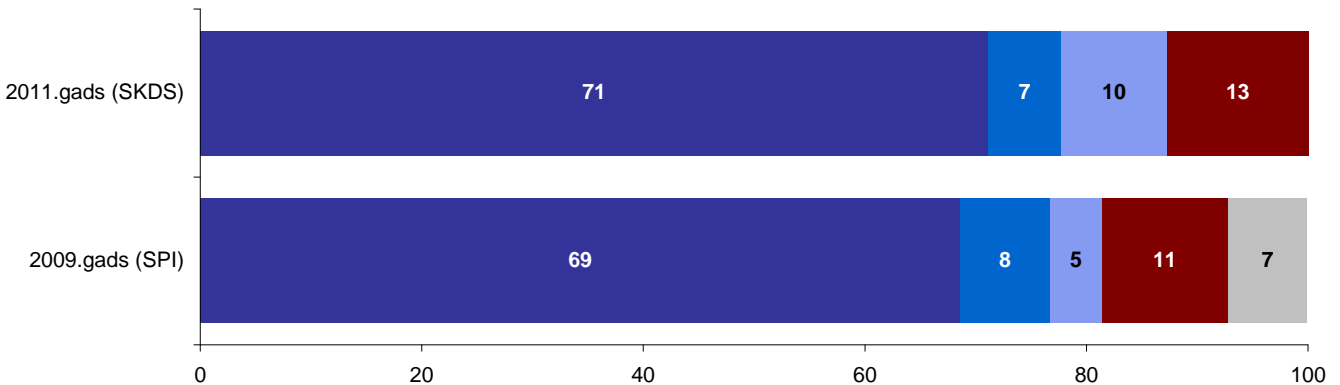
"Vai Jūsu darba pienākumi ir saistīti ar bibliotēkas lietotāju apkalpošanu?"

Bāze: visi respondenti, n=1246

2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

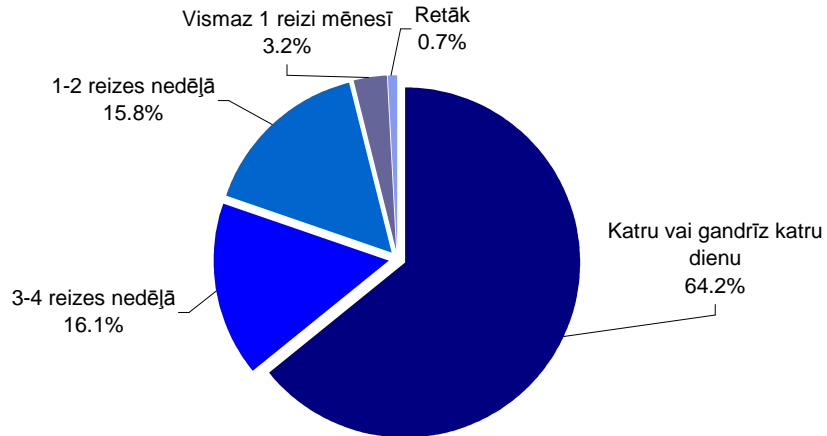
- JĀ, es strādāju apkalpošanā, t.sk., bibliotēkas lietotāju konsultēšanā par datora un Interneta izmantošanu
- JĀ, es strādāju apkalpošanā, bet manos pienākumos neietilpst lietotāju konsultēšana par datora un Interneta izmantošanu
- JĀ, es strādāju bibliotēkas Interneta lasītavā un manos pienākumos ietilpst bibliotēkas lietotāju konsultēšana par datora un Interneta izmantošanu
- NĒ, mani darba pienākumi nav saistīti ar bibliotēkas lietotāju apkalpošanu, t.sk., konsultēšanu par datora un Interneta izmantošanu
- Grūti pateikt

Bāze: visi respondenti

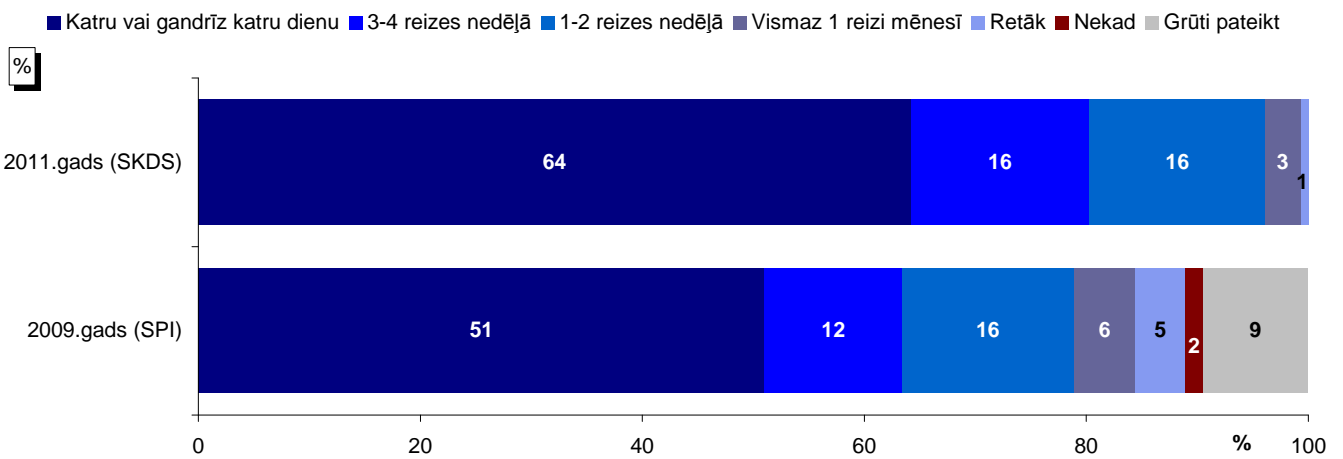
*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

"Cik bieži Jūs konsultējat bibliotēkas lietotājus dažādos ar datora un interneta lietošanu saistītos jautājumos?"

Bāze: respondenti, kuru darba pienākumi ir saistīti ar bibliotēkas lietotāju konsultēšanu, n=1005

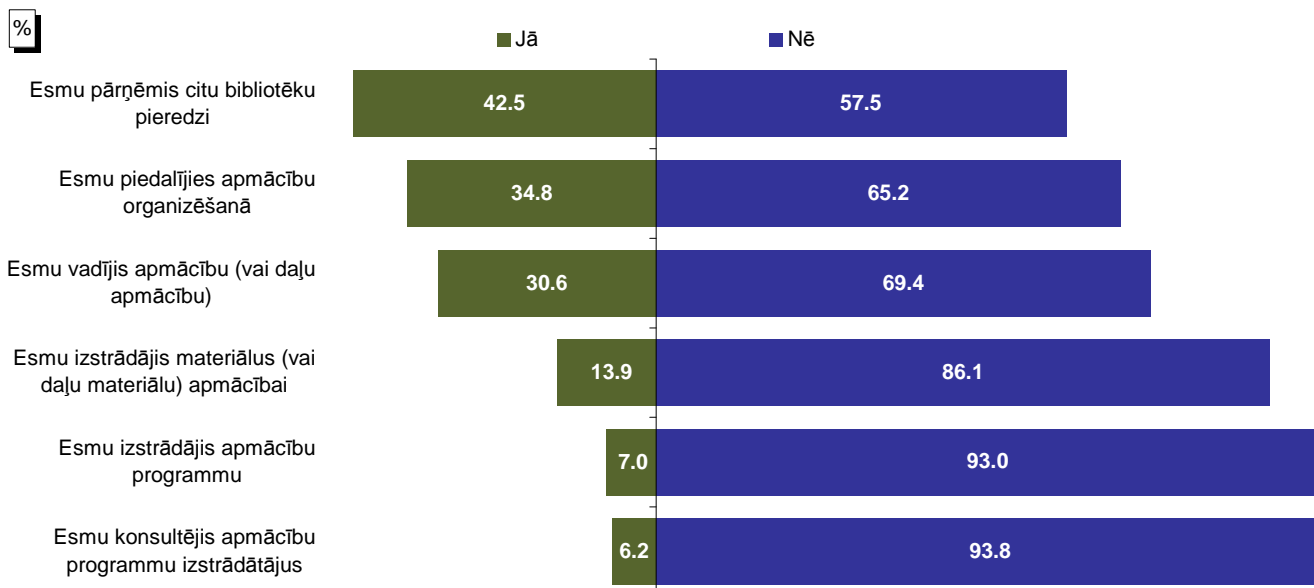
2007., 2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

Bāze: respondenti, kuru darba pienākumi ir saistīti ar bibliotēkas lietotāju konsultēšanu

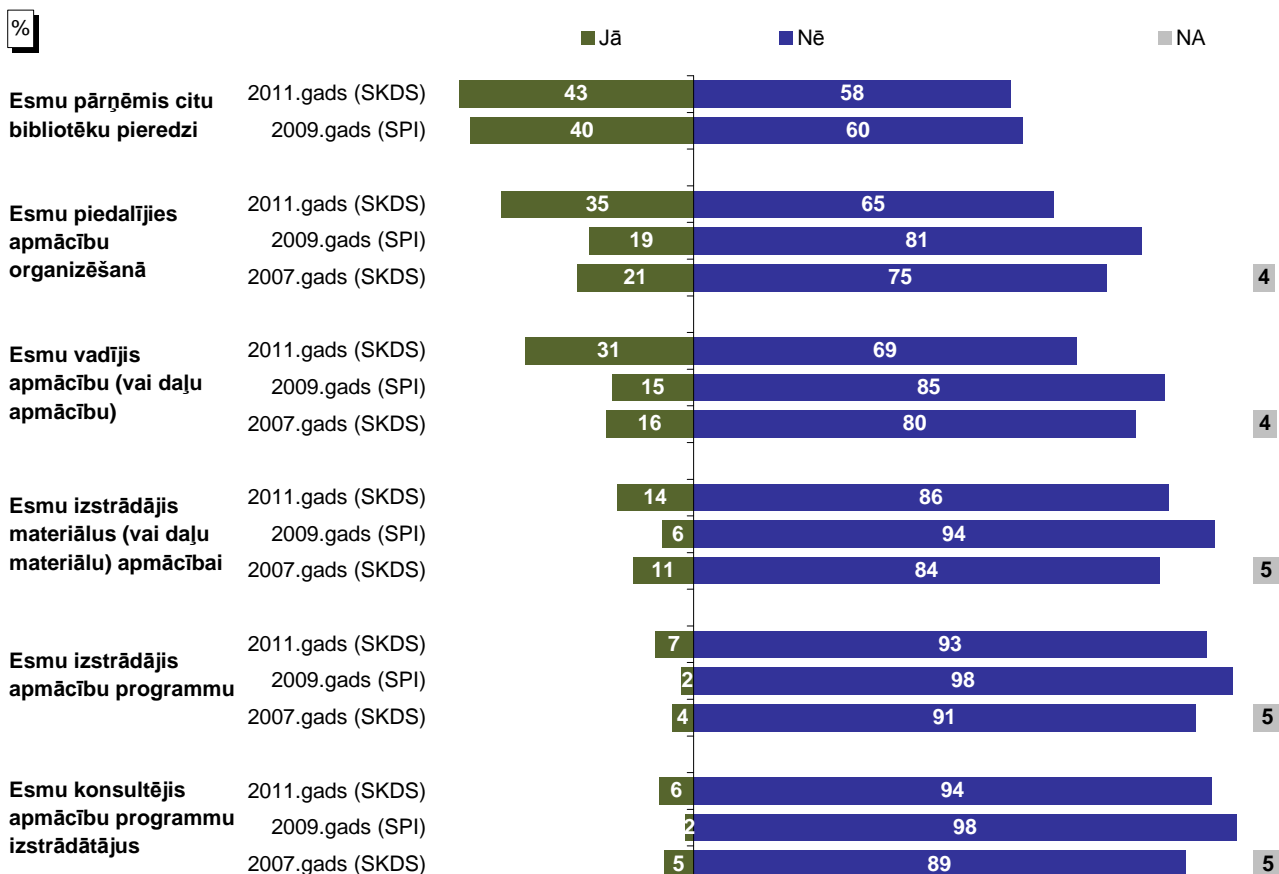
*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

"Vai Jūs esat piedalījies kādās apmācības programmas (projekta) bibliotēkas lietotājiem organizēšanā un nodrošināšanā?"

Bāze: visi respondenti, n=1246

2007*, 2009.** un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

Bāze: visi respondenti

*2007.gadā tika jautāts: "Vai Jūs esat piedalījies kādās apmācības programmās (projektos) bibliotēkas lietotājiem kādā no uzskaitītajiem veidiem?"

**2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

2. Līdzdalība mācību pasākumos

2011.gada oktobrī un novembrī veiktā pētījuma ietvaros bibliotekāriem lūdza atzīmēt, kuros mācībuursos viņi 2009.gadā un 2010.gadā ir piedalījušies, novērtēt šo kursu kvalitāti, kā arī raksturot, kādas mācības, metodiskā vai konsultatīvā palīdzība viņiem būtu nepieciešama.

2.1. Mācību kursu apmeklēšana un to novērtējums

Raksturojot, kādos mācībuursos ir **piedalījušies pēdējo divu gadu laikā**, bibliotekāri visbiežāk minēja kursus par klientu portāla e-latvenergo iespējām (74%). Vairāk nekā puse aptaujāto minēja arī kursus par vienoto pakalpojumu portālu www.latvija.lv (54%), par Latvijas bibliotēku portālu un vietējā satura publicēšanas iespējām (54%) un par Latvijas datubāžu elektroniskajiem resursiem bibliotēkām (51%). Tikai nedaudz retāk atzīmēti kursi par e-dienesta www.inbox.lv iespējām (46%) un par mentoringu bibliotēkā darbam ar bērniem (45%).

Vairāk nekā 1/10 bibliotekāru norādīja arī, ka pēdējo divu gadu laikā apmeklējuši kursus par SEB i-bankas iespējām (30%), par budžeta pārvaldīšanu pārmaiņu laikā (21%), par praktiskiem rīkiem un metodēm personīgās naudas plūsmas sabalansēšanai (18%) un EBSCO datubāzēm (16%).

Salīdzinoši retāk minēti kursi par datora un interneta pieejamību cilvēkiem ar redzes traucējumiem (8%), par metodiku darbā ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (8%) un par metodiku informācijas tehnoloģiju pamatiemaņu apmācībai sociālā riska grupu pārstāvjiem bibliotēkās (7%).

To, ka pēdējo divu gadu laikā nav piedalījušies nevienā no uzskaitītajiem kursiem, norādīja 7% bibliotekāru.

Saskaņā ar pētījuma rezultātiem bibliotekāri augstu vērtējuši apmeklēto **kursu kvalitāti** – par visiem uzskaitītajiem kursiem 93%-99% bibliotekāru norādīja, ka ar to kvalitāti ir kopumā apmierināti (atbildes „*loti apmierināts*” un „*drīzāk apmierināts*”).

Atbildi „*loti apmierināts*” respondenti visbiežāk norādīja, novērtējot kursus par e-dienesta www.inbox.lv iespējām (51%) un par vienoto pakalpojumu portālu www.latvija.lv (50%). Vairāk nekā 2/5 aptaujāto bibliotekāru bija „*loti apmierināti*” arī ar kursiem par klientu portāla e-latvenergo.lv iespējām (46%), par mentoringu bibliotēkā darbam ar bērniem (46%), par SEB i-bankas iespējām (44%), par Latvijas bibliotēku portālu un vietējā satura publicēšanas iespējām (43%) un par Latvijas datubāžu elektroniskajiem resursiem bibliotēkām (42%).

Ne mazāk kā 1/4 respondentu bija „*loti apmierināti*” arī ar kursu kvalitāti tādās jomās kā budžeta pārvaldīšana pārmaiņu laikā (33%), EBSCO datubāžu apmācības (32%), metodika darbā ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (31%), praktiski rīki un metodes personīgās naudas plūsmas sabalansēšanai (27%), metodika informācijas tehnoloģiju pamatiemaņu apmācībai sociālā riska grupu pārstāvjiem bibliotēkās (25%), kā arī datora un interneta pieejamība cilvēkiem ar redzes traucējumiem (25%).

2.2. Nepieciešamā izglītošana un metodiskā vai konsultatīvā palīdzība

Atbildot uz jautājumu „Lūdzu, norādiet, kāda **apmācība** tuvākajā laikā Jums būtu nepieciešama visvairāk”, gandrīz vienlīdz bieži tika nosaukti dažādi svešvalodu kursi (11%), psiholoģijas kursi (10%), apmācība darbā ar bērniem, jauniešiem (10%), mācības par mājas lapas, blogu veidošanu, administrēšanu (10%), datorprasmju uzlabošana (10%) un apmācība mārketiņgā – bibliotēkas interešu pārstāvniecībā, reklamēšanā (9%) Jāpiebilst, ka šajā jautājumā respondentiem netika piedāvāti atbilžu varianti, viņi paši formulēja savas atbildes, kas datu apstrādes gaitā tika apkopotas lielākās grupās.

Ne mazāk kā 3% bibliotekāru arī atbildēja, ka nepieciešama izglītošana tādos jautājumos kā darbs ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (6%), interneta lietošanas prasmju uzlabošana (6%), projektu izstrāde, vadība (5%), kursi saistībā ar programmu Alise (4%), darbs ar dažādām datu bāzēm (4%), finanšu, budžeta pārvaldība (4%), digitalizācija (4%), bibliotekārā darba iemaņu uzlabošana, jaunumi nozarē (4%) un sociālie tīkli (3%).

Citus jomas, kurās būtu nepieciešama apmācība tuvākajā laikā, nosauca mazāk nekā 3% aptaujāto. Jāatzīmē, ka 3% atbildēja, ka nevēlas nekādus kursus, bet 15% atturējās nosaukt, kāda apmācība viņiem būtu nepieciešama.

Aptaujas dati liecina, ka **ar darba procesiem saistītu informāciju** pēdējā gada laikā bibliotekāri visbiežāk meklējuši pie kolēģiem citā bibliotēkā (76%). Gandrīz tikpat bieži arī norādīts, ka informācija meklēta konferencēs, semināros (73%).

Vairāk nekā puse aptaujāto minējuši arī, ka informāciju meklējuši pie metodiķa reģiona galvenajā bibliotēkā (57%) vai bibliotēku portālā www.biblioteka.lv (55%). Tikai nedaudz retāk norādīts, ka informācija meklēta pie kolēģiem savā bibliotēkā (48%) vai profesionālajā literatūrā (47%).

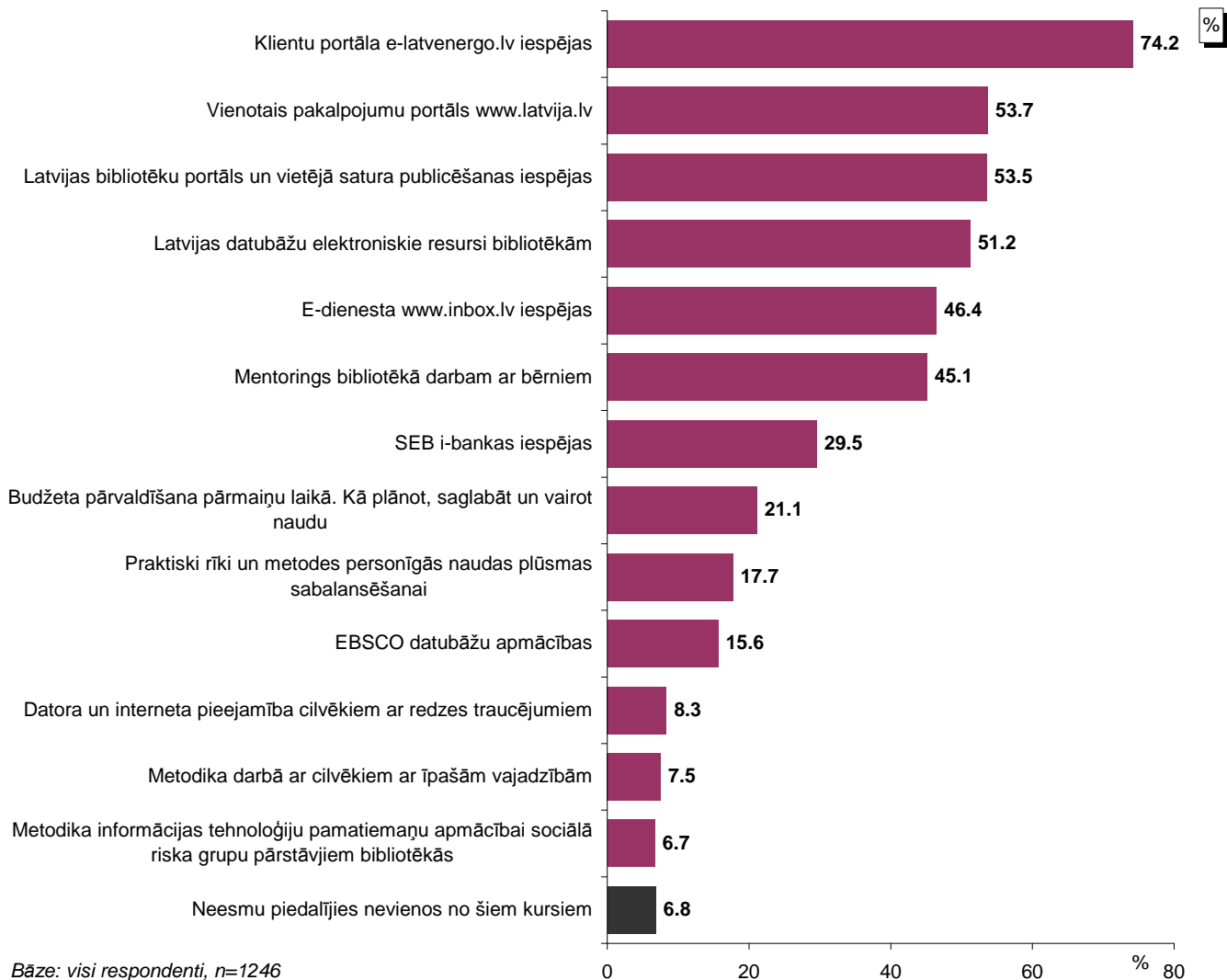
Vairāk nekā 1/10 bibliotekāru minējuši tādas informācijas avotus kā interešu grupas sociālajos portālos (22%), v/a „Kultūras informācijas sistēmas” darbinieki (18%) un LNB Bibliotēku attīstības dienests (14%). Visretāk atzīmēts, ka informācija meklēta izglītības iestādēs – LU Informācijas un bibliotēku studiju nodaļā (2%) vai Latvijas Kultūras koledžas Bibliotēku nodaļā (2%).

Raksturojot, kāda veida **metodiskā vai konsultatīvā palīdzība** pašlaik nepieciešama visvairāk, vismaz 3% bibliotekāru norādīja tādas jautājumus kā programma Alise (6%), darbs ar dažādām lietotāju grupām (bērni, jaunieši, cilvēki ar īpašām vajadzībām u.c.) (5%), metodiskā palīdzība, konsultācijas, kursi, semināri, praktiska palīdzība (4%), materiālu digitalizēšana (4%) un darbs ar datoru (3%). Citi jautājumi nosaukti retāk. Saskaņā ar aptaujas rezultātiem 22% bibliotekāru nevēlas nekādu palīdzību, un 24% atturējās norādīt, kāda palīdzība viņiem nepieciešama. Jāpiebilst, ka arī šajā jautājumā netika piedāvāti atbilžu varianti, aptaujātie paši formulēja savas atbildes, kas datu apstrādes laikā apkopotas lielākās grupās.

2. Līdzdalība mācību pasākumos

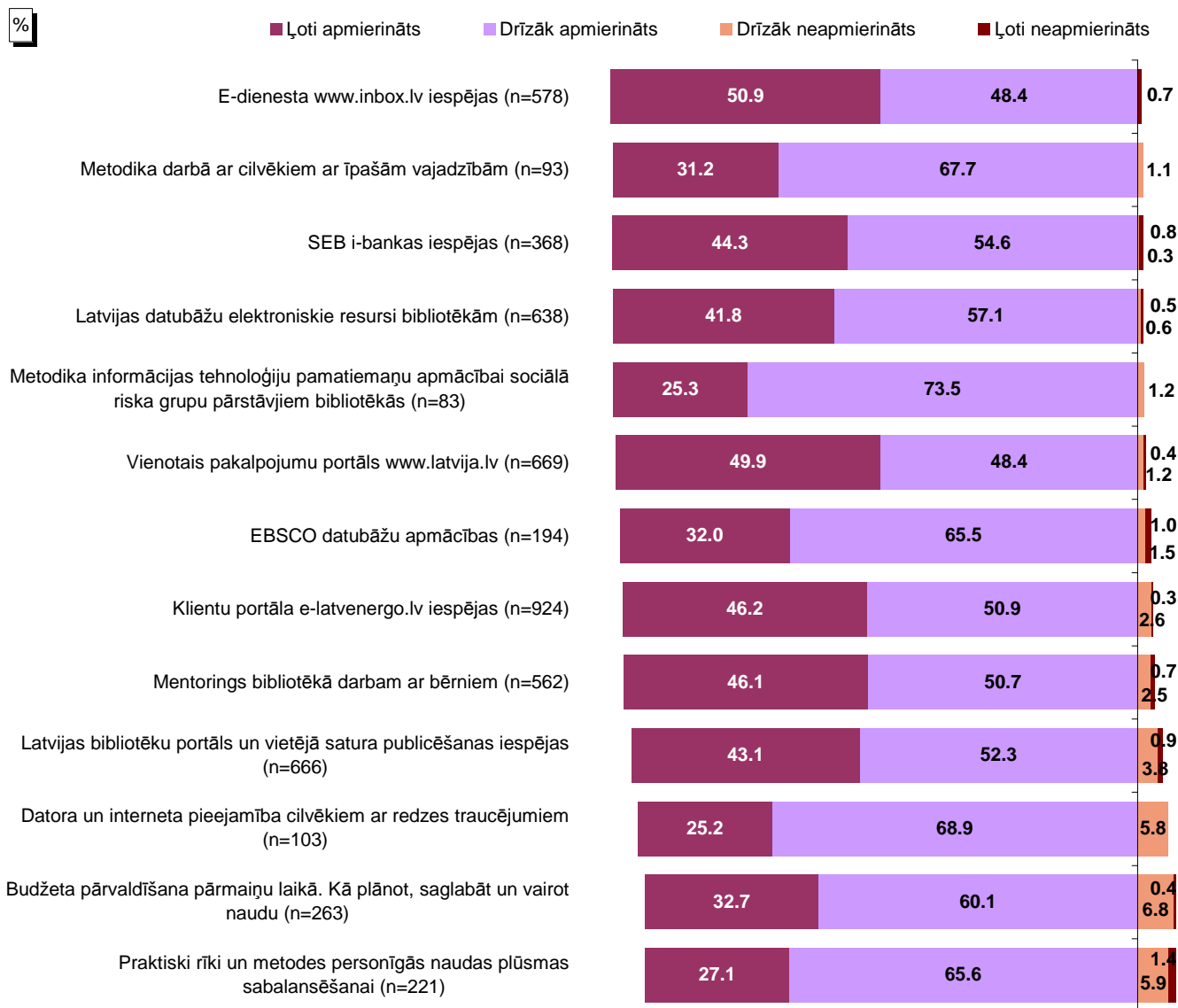
2.1. Mācību kursu apmeklēšana un to novērtējums

"Lūdzu, norādiet, kuros no šiem apmācību kursiem Jūs esat piedalījies pēdējo divu (2009. un 2010) gadu laikā?"

*Tā kā katrs respondents varēja atzīmēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

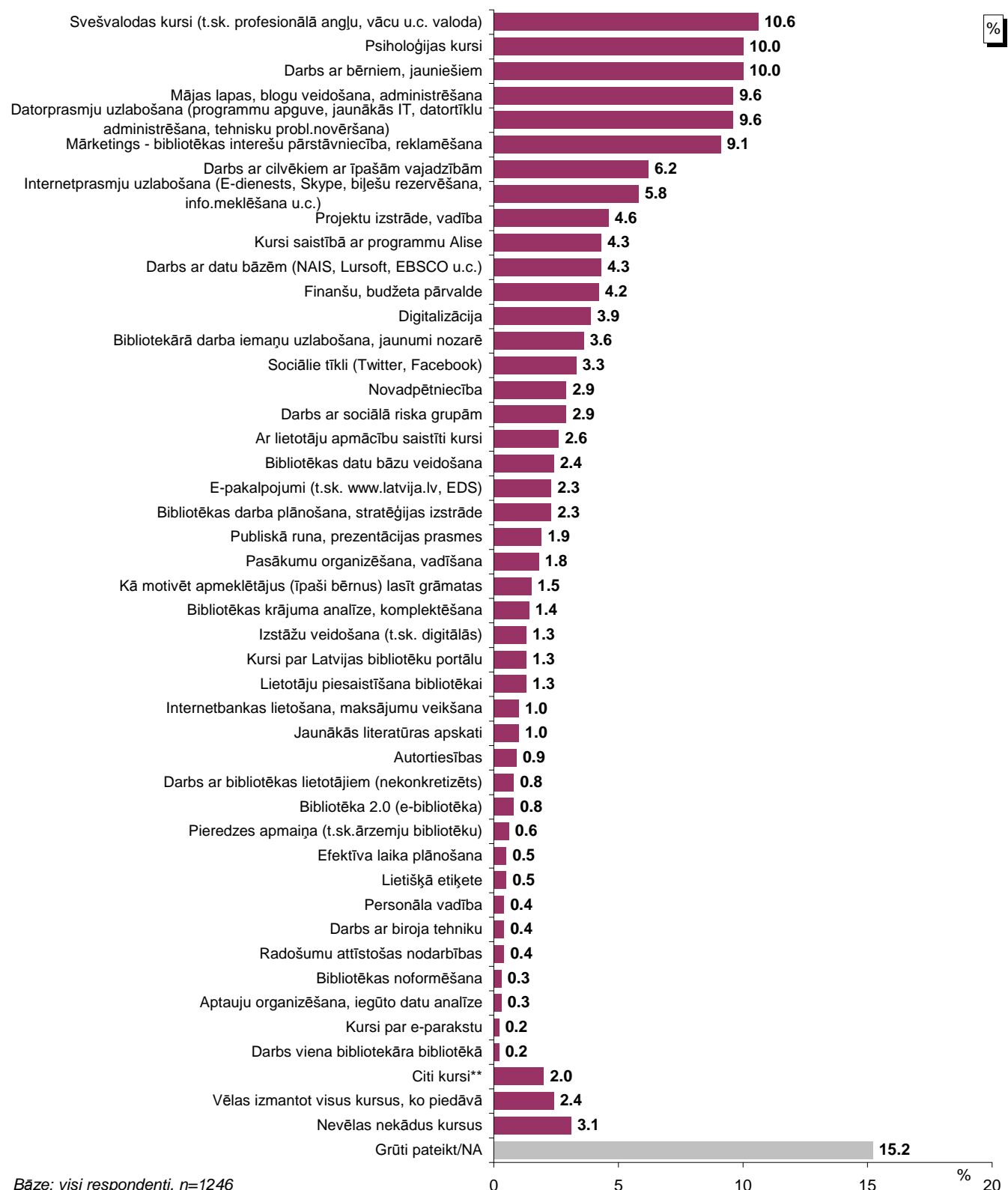
"Par kursiem, kurus Jūs esat apmeklējis, lūdzu, novērtējiet, cik apmierināts Jūs bijāt ar šo kursu kvalitāti!"

Bāzes: respondenti, kuri piedalījās konkrētos apmācībuursos pēdējo divu gadu laikā

2.2. Nepieciešamā izglītošana un metodiskā vai konsultatīvā palīdzība

"Lūdzu, norādiet, kāda apmācība tuvākajā laikā Jums būtu nepieciešama visvairāk?"

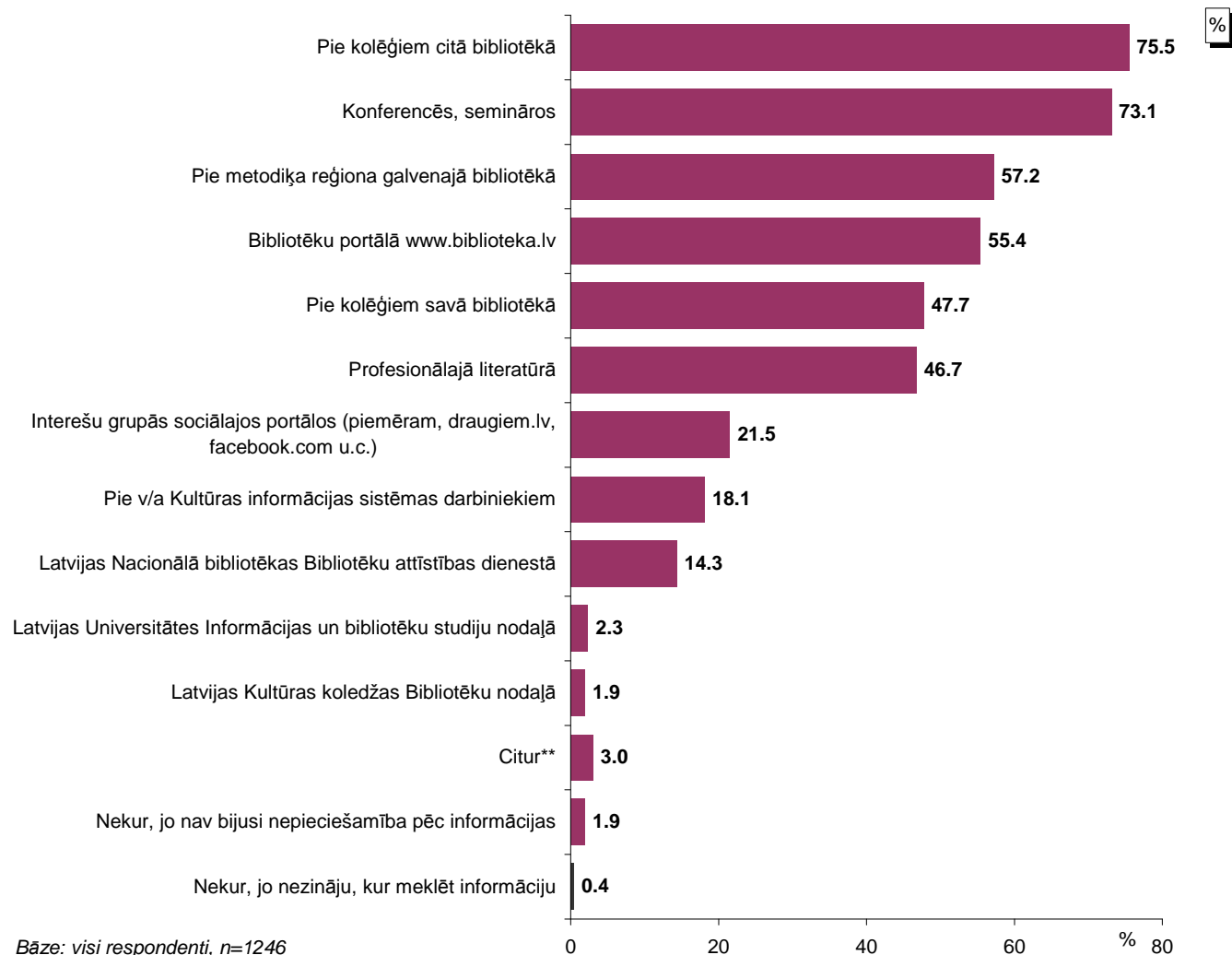

Bāze: visi respondenti, n=1246

*Tā kā respondenti varēja minēt vairākas atbildes, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Citi kursi" ietilpst: "ekskursiju organizēšana bibliotēkā" (minēts 2 reizes); "lekciju bagātināšanas metodes un materiāli" (minēts 2 reizes); "aprakstu veidošana DVD, diskos" (minēts 1 reizi); "arhīva darbs bibliotēkā" (minēts 1 reizi); "bibliotēkara imidžs" (minēts 1 reizi); "bibliotēku lietvedība" (minēts 1 reizi); "bibliotēku mobīlie pakalpojumi" (minēts 1 reizi); "biblioterapija – jauns pakalpojums bibliotēkā" (minēts 1 reizi); "darbs ar diktofonu, materiālu apstrāde, saglabāšana" (minēts 1 reizi); "dokumentu arhivēšana" (minēts 1 reizi); "interese izglītība" (minēts 1 reizi); "jaunu resursu piesaistīšana" (minēts 1 reizi); "joga, lai iemācītos atslābināties pēc grūtas darba dienas" (minēts 1 reizi); "kā ietekmēt vietējās kopienas sociāli ekonomisko aktivitāti?" (minēts 1 reizi); "latviskā dzīvesziņa" (minēts 1 reizi); "lietvedības pamati" (minēts 1 reizi); "mūžizglītības aktuālās problēmas" (minēts 1 reizi); "neviens nekad nav mācījies, kā pareizi labot grāmatas, kaut ko no grāmatu restaurācijas, izskatās, ka to darām ļoti neprofesionāli" (minēts 1 reizi); "pasaku terapijas apmācības" (minēts 1 reizi); "sabiedrības integrācija un paka bibliotēku darbā" (minēts 1 reizi); "vēlētos apgūt surdotulkošanu" (minēts 1 reizi).

"Kur Jūs pēdējā gada laikā esat meklējis ar darba procesiem saistītu informāciju?"

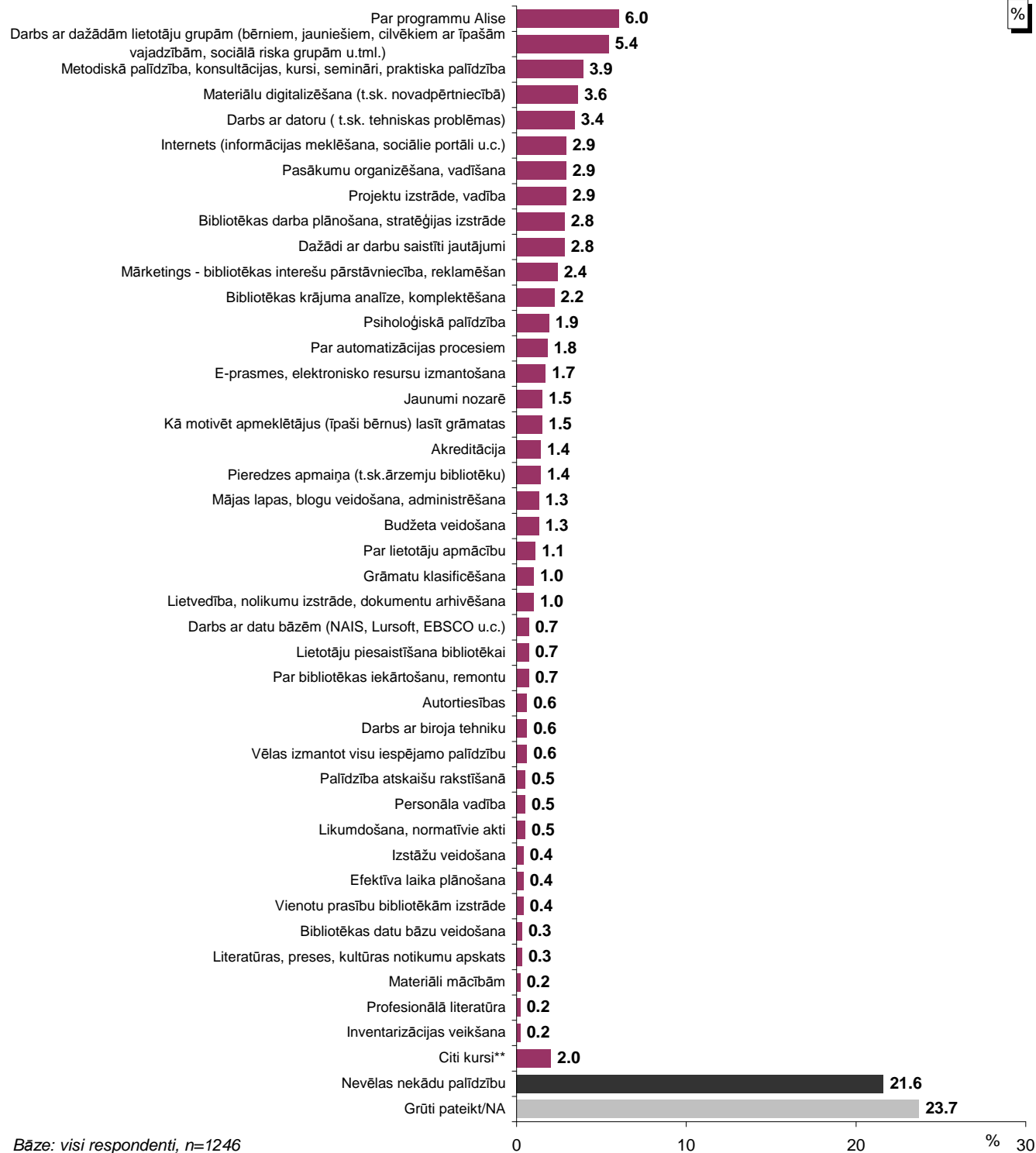
Bāze: visi respondenti, n=1246

*Tā kā katrs respondents varēja atzīmēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Citur" ietilpst: "google.com" (minēts 7 reizes); "dažādos interneta resursos" (minēts 3 reizes); "kultūras ministrijas bibliotēku nodaļa" (minēts 3 reizes); "LNB mājas lapā" (minēts 3 reizes); "ārzemju bibliotēku tīmekļa vietnes" (minēts 2 reizes); "dažādās datubāzēs" (minēts 2 reizes); "TietoEnator speciālistiem BIS ALISE sakarā" (minēts 2 reizes); "pie BIS ALISE speciālistiem" (minēts 2 reizes); "ar literatūru; rakstniecības skola Talsos - šāds projekts jau piekto gadu tepat uz vietas realizēja" (minēts 1 reizi); "ar novada datora speciālistu" (minēts 1 reizi); "dēls studē IT" (minēts 1 reizi); "gan jau no visa pa drusciņai ir bijusi nepieciešamība" (minēts 1 reizi); "periodika.lv, e-biblioteka.lv datubāzes" (minēts 1 reizi); "kursos" (minēts 1 reizi); "letonikas datubāzē, saistībā ar projektu "takas"" (minēts 1 reizi); "LNB bērnu literatūras centrā" (minēts 1 reizi); "LNB, Liepājas CZB mājas lapās" (minēts 1 reizi); "Madonas novada pašvaldībā., VKKF un Vidzemes pl. reģ. m.l." (minēts 1 reizi); "NVO" (minēts 2 reizes); "pie Valkas novada domes datorspeciālistiem" (minēts 1 reizi); "pie skolas informātikas skolotāja" (trīssabiedrībā" (minēts 1 reizi); "VND" (minēts 1 reizi).

"Kāda veida metodiskā vai konsultatīvā palīdzība Jums pašlaik ir nepieciešama visvairāk?"

%

Bāze: visi respondenti, n=1246

*Tā kā katrs respondents varēja atzīmēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Citi kursi" ietilpst: "papildināt grāmatu fondu vidusskolām" (minēts 2 reizes); "sava darba prezentēšana" (minēts 2 reizes); "bibliotēku vēsture" (minēts 2 reizes); "bibliotēkara dzīves kvalitāte" (minēts 1 reizi); "bibliotēkara etiķete un imidžs" (minēts 1 reizi); "bibliotēkars un lietotāju personas dati, informācijas sniegšana trešajām personām, ko darīt, ja veidojas smagas konfliktsituācijas, un internets no bibliotēkas datoriem tiek izmantots noziedzīgiem mērķiem" (minēts 1 reizi); "bibliotēku vēstures veidošana, materiālu apzināšana, vākšana un sistematizēšana" (minēts 1 reizi); "darbs ar skolu bibliotēkām" (minēts 1 reizi); "datorspēles, to piedāvājums, izmantošanas nosacījumi un iespēja bibliotēkā piedāvāt datorspēju patapinājumu" (minēts 1 reizi); "etiķete organizācijā" (minēts 1 reizi); "informācijas resursu iepirkuma nodrošināšana" (minēts 1 reizi); "kā izdzīvot ar bibliotēkara algu?" (minēts 1 reizi); "kā organizēt iedzīvotāju aptaujas, kā izmantot pētījumu, aptauju datus bibliotēkas darba plānošanai un īstenošanai, kā identificēt un novērtēt vietējās sabiedrības vajadzības" (minēts 1 reizi); "kā panākt normālu interneta ātruma izplatīšanos starp lasītājiem" (minēts 1 reizi); "lektoru piesaiste, plānojot un organizējot apmācības" (minēts 1 reizi); "informātievi tūrisma bukleti" (minēts 1 reizi); "par tālākizglītības kursiem Gulbenē" (minēts 1 reizi); "plašāka sadarbība ar skolām, vid. prof. skolām, augstskolām" (minēts 1 reizi); "situācija ir tāda, ka vienā telpā ar publisko bibliotēku atrodas arī skolas bibliotēka, gribētu rast kādu pozīvu risinājumu, lai būtu savs laiks gan bibliotēkaram darbam, gan skolēniem" (minēts 1 reizi); "svešvalodas" (minēts 1 reizi); "tālākās izglītības iespējas" (minēts 1 reizi); "uzstāšanās un runas māksla" (minēts 1 reizi); "vajadzīgs laiks, lai varētu turpināt pievienot grāmatu eksemplārus el. katalogam, laiku vajag" (minēts 1 reizi).

3. Uzskati par publiskās pieejas datoru ietekmi uz sabiedrību

Pētījuma ietvaros bibliotekāriem lūdza raksturot, kā publiskās pieejas interneta izmantošanas iespējas ir ietekmējušas vietējo iedzīvotāju dzīvi, novērtēt bezmaksas interneta ietekmi atsevišķās vietējās sabiedrības dzīves jomās un atzīmēt trīs svarīgākos veidus, kā bibliotēka, izmantojot publiskās pieejas interneta pakalpojumus, veicina vietējās sabiedrības attīstību.

Lūgti raksturot, kā **publiskās pieejas interneta izmantošanas iespējas ir ietekmējušas vietējo iedzīvotāju dzīvi**, bibliotekāri visbiežāk atbildēja, ka tiek izmantota internetbanka, veikti maksājumi (41%) (jautājumā netika piedāvāti atbilžu varianti, aptaujātie paši formulēja savas atbildes, kas datu apstrādes laikā apkopotas lielākās grupās).

Bibliotekāri arī norādījuši, ka iedzīvotājiem ir vieglāk papildināt zināšanas, iegūt informāciju (32%), uzlabojušās saziņas iespējas (sociālie portāli, Skype, ar draugiem, radiem, pašvaldību) (31%), izmantojot internetu, tiek meklēts darbs, risināti ar darbu saistīti jautājumi (28%), kā arī iedzīvotājiem ir iespēja iekonomēt naudu, jo interneta izmantošana ir bez maksas (23%).

Ne mazāk kā 10% respondentu minēja arī tādus aspektus kā datora, interneta, WIFI pieejamība (14%), e-pakalpojumu izmantošana (12%), iespējas mācīties, mācību procesa atvieglošana (11%), iespējas ietaupīt laiku (11%). Atzīmēts arī, ka iedzīvotāji kļuvuši zinošāki (informācijpratībā), gudrāki, ieinteresētāki, aktīvāki (10%). Citi aspekti nosaukti retāk.

Novērtējot, kā **bezmaksas interneta pieejamība** publiskajā bibliotēkā ir **mainījusi vietējās sabiedrības dzīvi dažādās jomās**, uz situācijas uzlabošanu (atbildes „*ievērojami uzlabojusies*” un „*drīzāk uzlabojusies*”) norādīts ievērojami biežāk (48%-96%) nekā uz tās pasliktināšanu (atbildes „*ievērojami pasliktinājusies*” līdz „*drīzāk pasliktinājusies*” atzīmēja 0%-4%) vai palikšanu bez izmaiņām (atbildi „*nav mainījies*” izvēlējās 2%-20%).

Pētījuma rezultāti liecina, ka uz pieejas valsts un pašvaldības e-pakalpojumiem uzlabošanu bibliotekāri norādījuši nedaudz retāk (85%) nekā uz pieejas citiem e-pakalpojumiem (e-maksājumi u.tml.) uzlabošanu (96%).

Kopumā vairāk nekā 4/5 respondentu arī norādījuši, ka uzlabojusies pieeja informācijai (95%), sociālie kontakti (95%), pieeja darba tirgum (91%), laika un naudas taupīšana (89%), pieeja vietējai sabiedrībai nozīmīgai informācijai un pakalpojumiem, vietējās sabiedrības aktivitātes (88%) un pieeja apmācībai un mācībām (84%).

Aptuveni 3/4 aptaujāto norādīja, ka bezmaksas interneta pieejamība ir pozitīvi ietekmējusi pieeju ar lauksaimniecību saistītai informācijai (74%) un pieeju veselības informācijai (74%). Vairāk nekā puse norādīja arī uz uzņēmējdarbības iespēju uzlabošanu (63%) un ieguvumiem pašvaldībai (59%).

Salīdzinoši retāk atbildēts, ka bezmaksas interneta pieejamība bibliotēkās pozitīvi ietekmējusi vietējās sabiedrības labklājības pieaugumu (48%).

2007.gadā, 2009.gadā un 2011.gadā veikto aptauju datu salīdzinājums liecina, ka 2011.gadā gandrīz visās uzskaitītajās jomās uz uzlabošanas norādīts biežāk nekā iepriekš, un visbūtiskāk (par vairāk nekā 10 procentu punktiem) palielinājies pozitīvu izmaiņu atzīmēšanas biežums tādās jomās kā ieguvumi pašvaldībai (cilvēki spēj paši risināt problēmas, līdz ar to pašvaldības darbiniekiem ir mazāka slodze) un laika un naudas taupīšana (iepirkumi un maksājumi internetā, iespējas salīdzināt cenas).

Atbildot uz jautājumu „Lūdzu, norādiet **3 vissvarīgākos veidus, kādos Jūsu bibliotēka, izmantojot publiskās pieejas interneta pakalpojumus, veicina vietējās sabiedrības attīstību**”, vairāk nekā puse bibliotekāru atzīmēja, ka bibliotēka nodrošina pieeju un palīdzību citu e-pakalpojumu izmantošanā (t.sk. e-banku izmantošanā) (58%) (salīdzinājumam – tikai 9% atbildēja, ka nodrošina pieeju un palīdzību valsts un pašvaldības e-pakalpojumu izmantošanā) un nodrošina informāciju skolēniem un studentiem (56%).

Ne mazāk kā 1/3 respondentu starp svarīgākajiem veidiem kā bibliotēka, izmantojot publiskās pieejas interneta pakalpojumus, veicina vietējās sabiedrības attīstību, minēja pieejas izglītības informācijai un datubāzēm nodrošināšanu (40%), pieejas un palīdzības nodrošināšanu e-komunikācijas rīku izmantošanā (38%), datoru un interneta prasmju apmācības nodrošināšanu (36%), kā arī pakalpojumu darba meklētājiem nodrošināšanu (35%).

Mazāk nekā 1/10 aptaujāto starp trīs svarīgākajiem nosaukuši citus aspektus – to, ka bibliotēka, izmantojot publiskās pieejas interneta pakalpojumus, nodrošina pieeju vietējās pašvaldības dokumentiem (8%), nodrošina informāciju par vietējās kopienas aktivitātēm (7%), nodrošina pieeju valsts un valdības dokumentiem (4%), nodrošina informāciju vietējās ekonomikas attīstībai (3%), nodrošina informāciju par nacionālas, reģionālas un vietējas nozīmes biznesa iespējām (2%) un nodrošina ar nekustamo īpašumu lietām saistītu informāciju (1%).

2009.gadā un 2011.gadā veikto pētījumu rezultātu salīdzinājums liecina, ka 2011.gadā biežāk uzsvērts tādu aspektu svarīgums kā pieejas un palīdzības nodrošināšana valsts un pašvaldības e-pakalpojumu izmantošanā un pieejas un palīdzības nodrošināšana citu e-pakalpojumu izmantošanā (t.sk. e-banku izmantošanā), pieejas un palīdzības nodrošināšana e-komunikācijas rīku izmantošanā, datoru un internetu prasmju apmācība, kā arī informācijas par vietējās kopienas aktivitātēm nodrošināšana.

Savukārt retāk nekā 2009.gadā starp svarīgākajiem aspektiem minēts tas, ka bibliotēka nodrošina informāciju skolēniem un studentiem, nodrošina pieeju izglītības informācijai un datubāzēm un nodrošina pakalpojumus darba meklētājiem.

3. Uzskati par publiskās pieejas datoru ietekmi uz sabiedrību

"Lūdzu, raksturojiet nozīmīgākos aspektus, kā publiskās pieejas interneta izmantošanas iespējas ir ietekmējušas vietējo iedzīvotāju dzīvi! Ja tas ir iespējams, lūdzu, miniet konkrētus piemērus!"

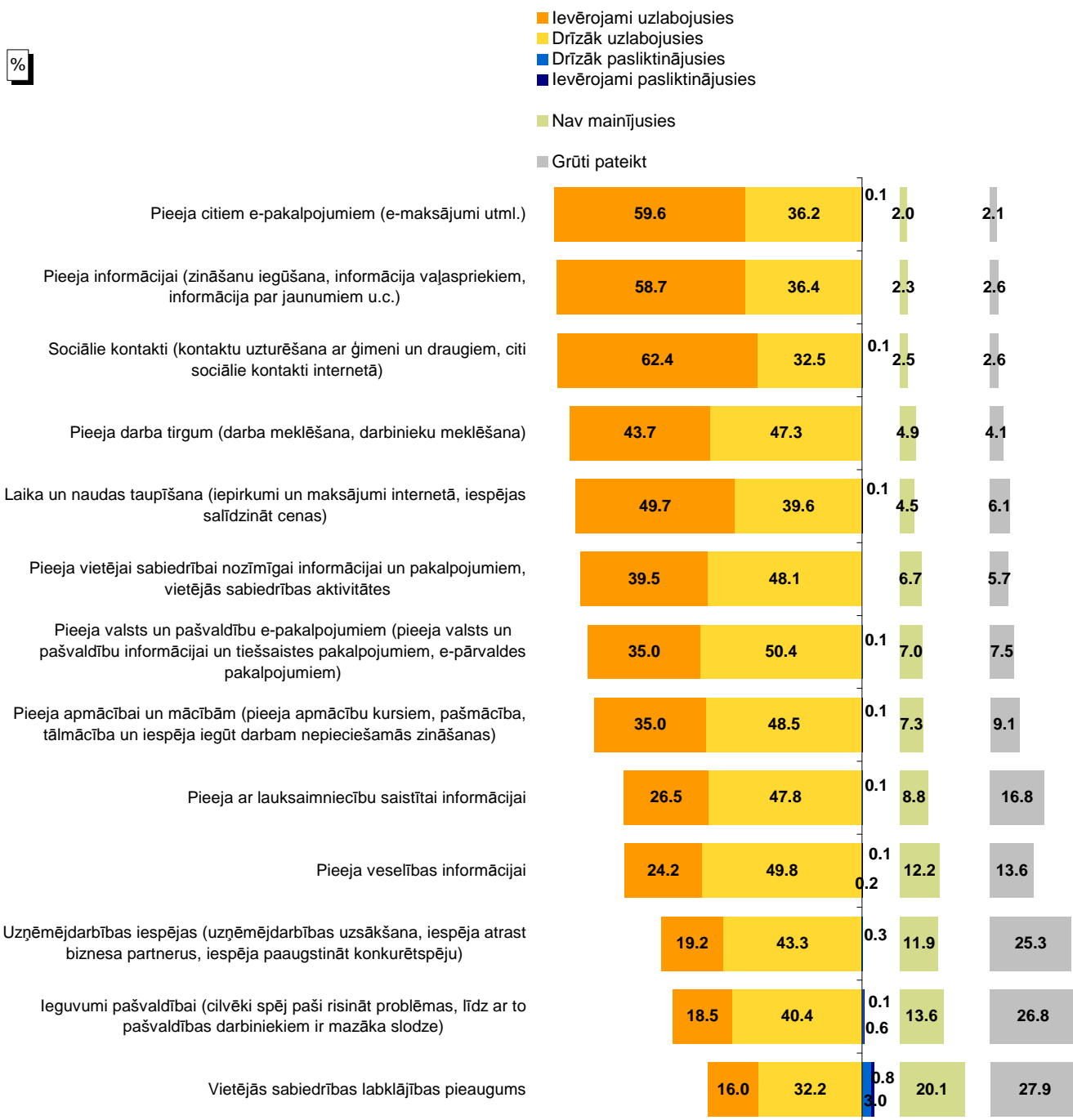

Bāze: visi respondenti, n=1246

*Tā kā respondenti varēja minēt vairākas atbildes, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Cita atbilde" ietilpst (katra minēta 1 reizi): "bibliotēkas lietotājiem ir pieejami vajadzīgie maksas pakalpojumi"; "cilvēks zina, ka viņš ir gaidīts bibliotēkā"; "daudzās lietās vairs neeksistē cilvēciskais faktors, ir tikai elektroniska atrakcīšanās"; "dramatiskas emocijas saistībā ar VID elektronisko deklarēšanu, parolēm un publisko 3td datoru "firšanu", kur paroles glabājas. Katram Jānim, Annai USB atmiņas nav, kur uzglabāt savu personisko informāciju"; "indivīds kļuvis vientuļāks, zaudējot prasmi komunicēt tiešā saskarsmē"; "izmantojot faksu un interneta pakalpojumus, iespējams attālināti nokārtot juridiskos dokumentus"; "jaunajiem māksliniekiem bibliotēka dod iespēju veidot savu gleznu izstādes"; "piedalās konkursos u.t.t."; "pieredze"; "saikne ar ekonomisko pasauli"; "samazinājās rindas pie datoriem"; "skolēniem par drošību internetā un uz ielas palīdzēja kursi sadarbībā ar vietējo pašvaldības policistu"; "skolēniem radās priekšstats par drošu internetu, iemācījās izmantot i-bankas pakalpojumus apmeklētāji, automātisko uzskaiti paši varēja veikt".

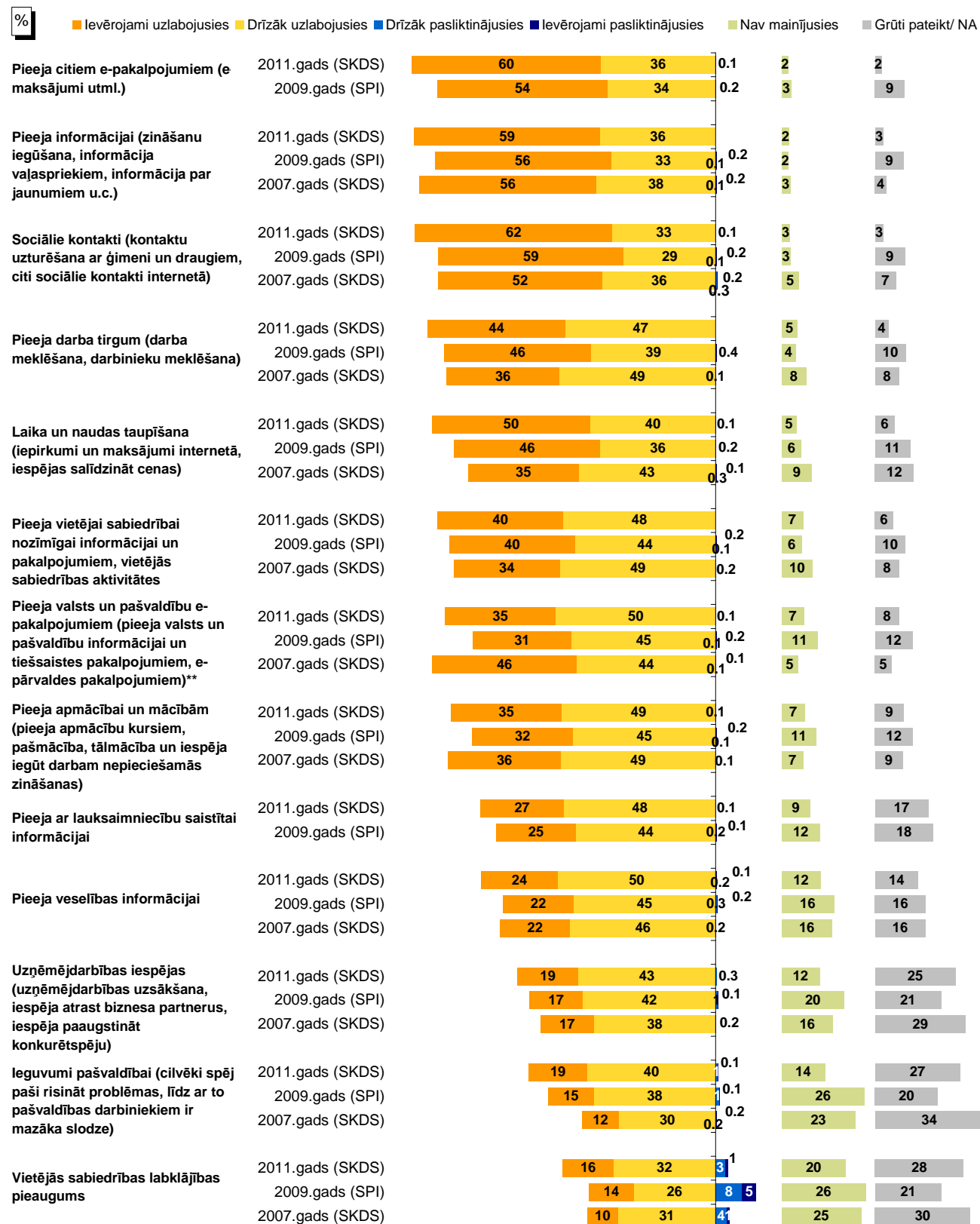
"Lūdzu, norādiet, kā tas, ka publiskajā (pilsētas/ pagasta) bibliotēkā ir pieejams bezmaksas internets ir mainījis vietējās sabiedrības dzīvi. Vai zemāk minētajās jomās šī faktora iespaidā tā ir ievērojami uzlabojusies, drīzāk uzlabojusies, nav mainījusies, drīzāk pasliktinājusies, ievērojami pasliktinājusies.."

Bāze: visi respondenti, n=1246

"Lūdzu, norādiet, kā tas, ka publiskajā (pilsētas/ pagasta) bibliotēkā ir pieejams bezmaksas internets ir mainījis vietējās sabiedrības dzīvi. Vai zemāk minētajās jomās šī faktora iespaidā tā ir ievērojami uzlabojusies, drīzāk uzlabojusies, nav mainījusies, drīzāk pasliktinājusies, ievērojami pasliktinājusies.."

2007., 2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

**2007.gadā tika piedāvāts atbilžu variants: "Pieeja e-pakalpojumiem (pieeja valsts un pašvaldības informācijai un tiešsaistes pakalpojumiem, e-pārvaldes pakalpojumi, banku pakalpojumi)"

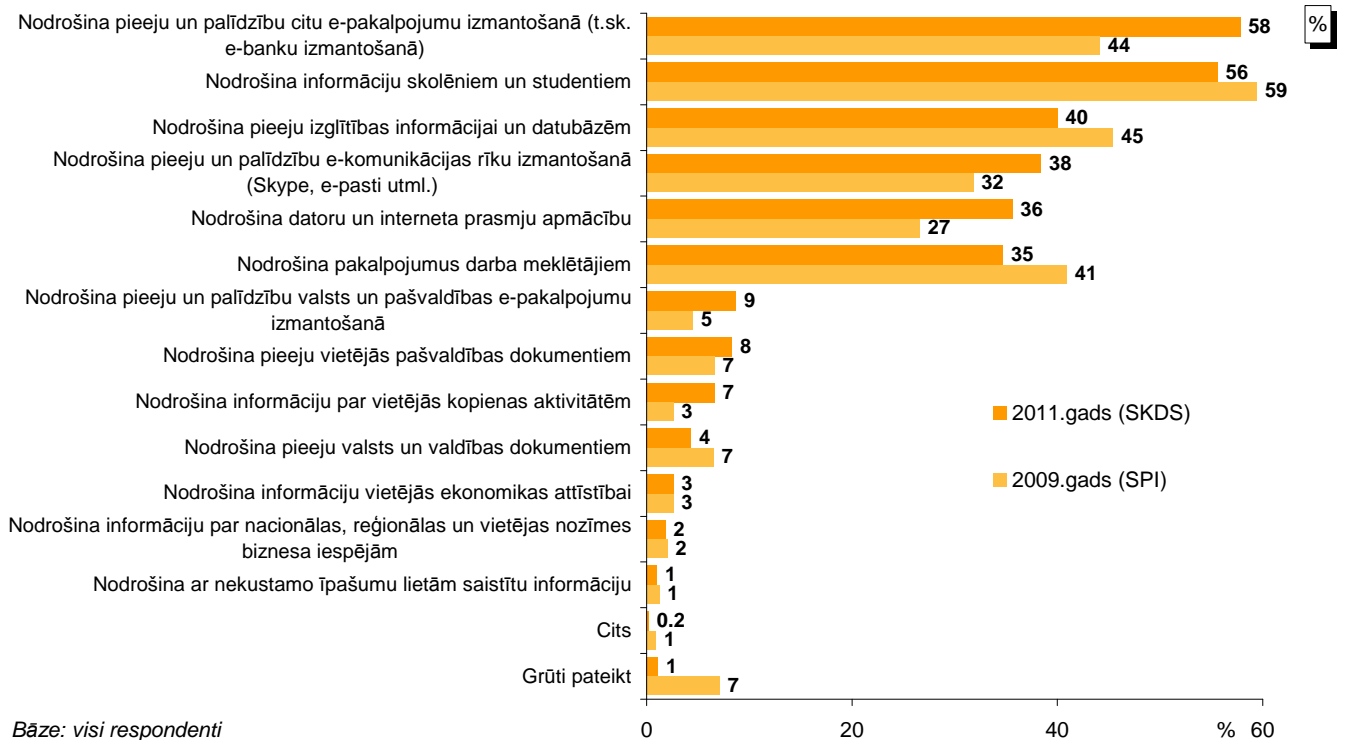
"Lūdzu, norādiet 3 vissvarīgākos veidus, kādos Jūsu bibliotēka, izmantojot publiskās pieejas interneta pakalpojumus, veicina vietējās sabiedrības attīstību!"

**Tā kā katrs respondents varēja atzīmēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Cits" ietilpst: "dažādas spēles internetā" (minēts 1 reizi); "nodrošina pieeju izklaides lapām" (minēts 1 reizi).

2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

**Tā kā katrs respondents varēja atzīmēt vairāk nekā vienu atbildi, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

4 Uzskati par bibliotēkas tēlu

Aptaujātajiem bibliotekāriem lūdza raksturot, kāds, viņuprāt, ir bibliotēkas tēls – ko par bibliotēku domā vietējā sabiedrība, apmeklētāji, kāds ir tās prestižs, kā arī novērtēt dažādu ar bibliotēkas tēlu saistītu izteikumu atbilstību bibliotēkām Latvijā.

Atbildot uz jautājumu „*Kāds, Jūsaprāt, ir bibliotēkas tēls, ko par bibliotēku domā vietējā sabiedrība, bibliotēkas apmeklētāji? Kāds ir bibliotēkas prestižs vietējā sabiedrībā*”, respondentiem netika piedāvāti atbilžu varianti, viņi brīvi formulēja savas atbildes, kas datu apstrādes laikā tika apkopotas lielākās grupās.

Vairāk nekā puse bibliotekāru (56%) atbildēja, ka vietējā sabiedrība, bibliotēkas apmeklētāji bibliotēku vērtē pozitīvi, tai ir augsts prestižs, turklāt vairāki arī norādījuši, ka prestižs ir paaugstinājies pēdējo gadu laikā, tas turpina paaugstināties.

Nākamie biežāk nosauktie tēla aspekti: tas, ka bibliotēka ir zināšanu un informācijas centrs, avots (16%), bibliotekāru darbs, attieksme (atsaucība u.c.) un profesionalitāte (11%), tas, ka bibliotēka ir vajadzīga, nozīmīga iestāde vietējās sabiedrības un pašvaldības dzīvē (11%), bibliotēka tiek pozitīvi vērtēta, saistībā ar IT ieviešanu un izmantošanu (10%), tā ir grāmatu, žurnālu u.tml. krātuve (9%) un kultūras centrs (9%).

Ne mazāk kā 5% aptaujāto saistībā ar bibliotēkas tēlu un prestižu atzīmēja arī to, ka bibliotēka ir izklaides, atpūtas vieta (7%), tikšanās, sarunu vieta (7%), tā nodrošina bezmaksas pakalpojumus (6%), sniedz dažādus nozīmīgus pakalpojumus, tie ir kvalitatīvi (6%), bibliotēkā ir daudz apmeklētāju, to skaits pieaug (6%), pozitīvi tiek vērtētas bibliotēkas telpas, iekārtojums (5%) un tas, ka bibliotēka rīko dažādus pasākumus, izstādes (5%). Citas atbildes minēja mazāk kā 5%.

Novērtējot savu attieksmi pret dažādiem **apgalvojumiem par bibliotēkām un bibliotekāriem**, gandrīz visi bibliotekāri uzsvēra bibliotēku attīstību pozitīvā virzienā – 99% kopumā piekrita (atbildes „*pilnīgi piekrītu*” un „*drīzāk piekrītu*”) izteikumiem „*bibliotēkas pēdējo gadu laikā ir kļuvušas mūsdienīgākas*” un „*bibliotēkas ir kļuvušas radošākas, piedāvā jaunus inovatīvus pakalpojumus*” (98%).

Vairāk nekā 9/10 aptaujāto arī atzinīgi vērtēja bibliotēku vidi: 96% piekrita, ka „*bibliotēkās ir ļoti laba atmosfēra*”, un 96% arī norādīja, ka „*bibliotēkas ir labi aprīkotas ar datoriem un interneta pieslēgumu*”.

Bibliotekāri augstu vērtē savu (bibliotekāru) profesionalitāti (izteikumam „*bibliotekāri ir labi izglītoti, kompetenti profesionāļi*” piekrita 96%) un piekrīt tam, ka „*bibliotekārs ir cilvēks, kurš vienmēr uzklausa un nekad neliegs padomu*” (94%). Jāatzīmē, ka respondenti norāda, ka „*bibliotekāriem ir mazas algas*” (tam piekrita 92%). Savukārt apgalvojumam „*bibliotekārs – tā ir ļoti perspektīva profesija*” piekrita aptuveni 2/3 aptaujāto (67%).

Vairāk nekā 9/10 aptaujāto ir arī pārliecināti par bibliotēku nozīmi cilvēku un kopienas dzīvē: 95% piekrīt, ka „*bibliotēka ir vieta, kur komunicēties ar citiem cilvēkiem un draugiem*”, 95% norāda, ka „*bibliotēkas kļuvušas par populāru vietu, kur pavadīt brīvo laiku*”, 94% atzīmē, ka „*bibliotēkas ir vienīgais bezmaksas kultūras un informācijas centrs mūsdienu sabiedrībā*”,

un 94% arī piekrīt tam, ka „*bibliotēkai ir liela nozīme sabiedrības attīstībā*”. Tikai nedaudz retāk (83%) atbalstīts izteikums „*bibliotēka ir kļuvusi par vietējās kopienas centru*”.

Neviennozīmīga ir bibliotekāru attieksme pret izteikumu „*medijos ir pietiekami daudz informācijas par bibliotēkām*” – lai gan vairākums (55%) tam piekrīt, tomēr vairāk nekā 1/3 bibliotekāru (36%) šim apgalvojumam nepiekrīt.

Bibliotekāri pārliecinoši noraida izteikumus, kurās apšaubīta bibliotēku loma vai aicināts sašaurināt to darbības jomu: 96% nepiekrīt, ka „*ar internetu mūsdienās pietiek, nemaz nav vajadzīgas bibliotēkas*”, 88% noraida apgalvojumu par to, ka „*parastās bibliotēkas drīz izzudīs, jo viss tiks digitalizēts*”, un 74% neatbalsta izteikumu „*būtu labāk, ja bibliotēka nodarbotos tikai ar grāmatām, žurnāliem, nevis pildītu arī citas funkcijas (datorcentri, NVO centri u.t.t.)*” (tiesa, jāvērs uzmanību uz to, ka pēdējam no šiem apgalvojumiem tomēr piekrita gandrīz katrs piektais bibliotekārs (17%)).

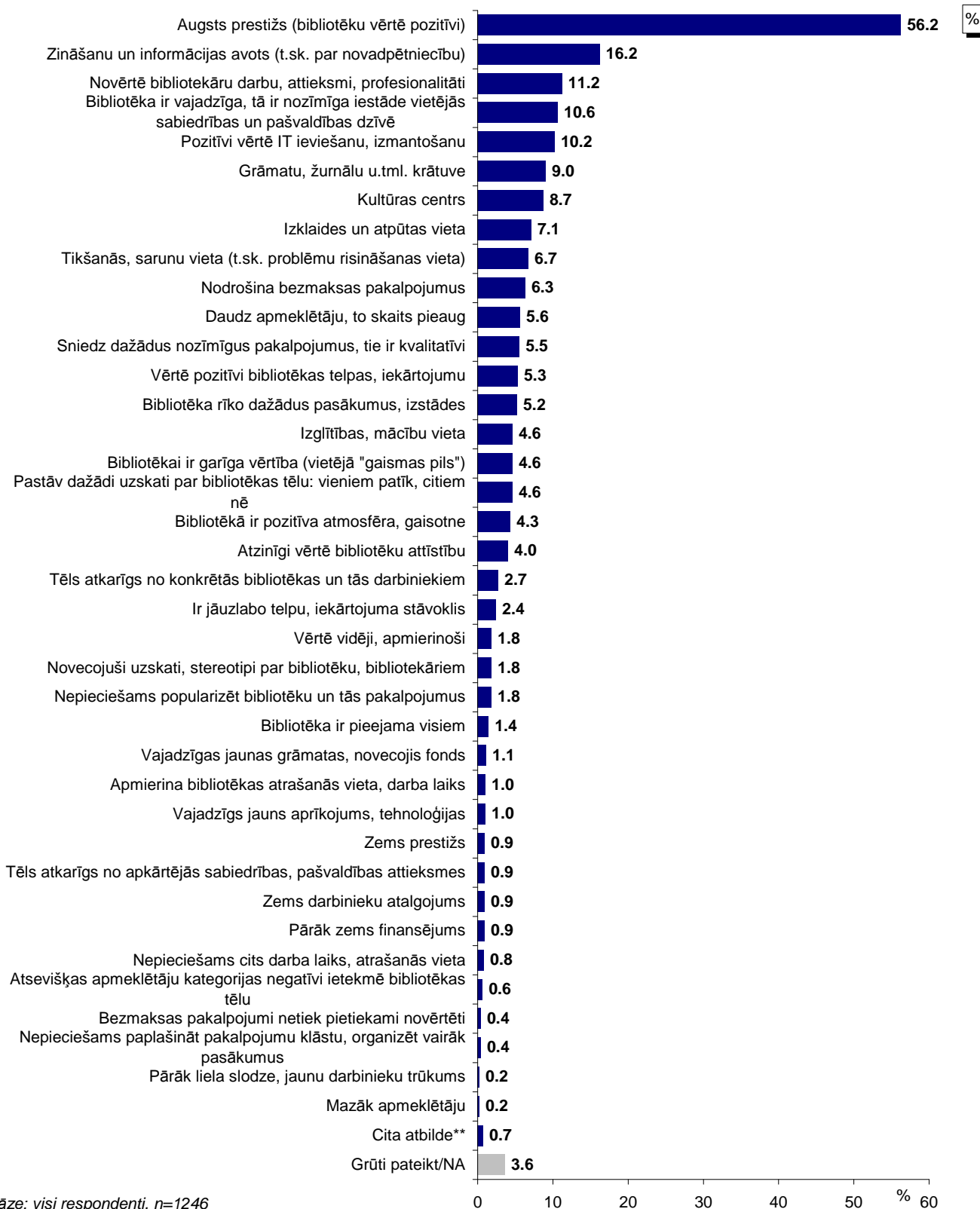
Vairāk nekā 3/4 bibliotekāru arī nepiekrīt tam, ka „*bibliotēkas ir nepieciešamas tikai dažām iedzīvotāju grupām (piemēram, skolēniem, studentiem), nevis visiem iedzīvotājiem*” (92%), „*bibliotēkas ir vairāk domātas veciem cilvēkiem*” (85%), „*bibliotēkas ir vairāk domātas jauniem cilvēkiem*” (84%) un „*bibliotēkas ir vairāk domātas tiem, kas mācās vai studē*” (76%).

Novērtējot izteikumus par bibliotekāriem un viņu darbu, vairāk nekā 9/10 noraidīja viedokļus par bibliotekāra darba garlaicīgumu (98% nepiekrita izteikumam „*bibliotekāram darba laikā īsti nav ko darīt*” un 95% nepiekrita tam, ka „*bibliotekāriem ir garlaicīgs darbs*”), un vairāk nekā 4/5 arī nepiekrita apgalvojumiem „*bibliotekāri ne vienmēr grib palīdzēt*” (86%) un „*daudzi bibliotekāri ir pārāk sevī noslēgušies (pedanti un dīvaiņi)*” (85%).

2007.gadā, 2009.gadā un 2011.gadā veikto aptauju datu salīdzinājums liecina, ka 2011.gadā biežāk nekā iepriekšējos gados piekrists izteikumiem „*bibliotekāri ir labi izglītoti, kompetenti profesionāļi*” un „*bibliotēkas ir labi aprīkotas ar datoriem un interneta pieslēgumu*”.

4 Uzskati par bibliotēkas tēlu

"Kāds, Jūsaprāt, ir bibliotēkas tēls, ko par bibliotēku domā vietējā sabiedrība, bibliotēkas apmeklētāji? Kāds ir bibliotēkas prestižs vietējā sabiedrībā?"

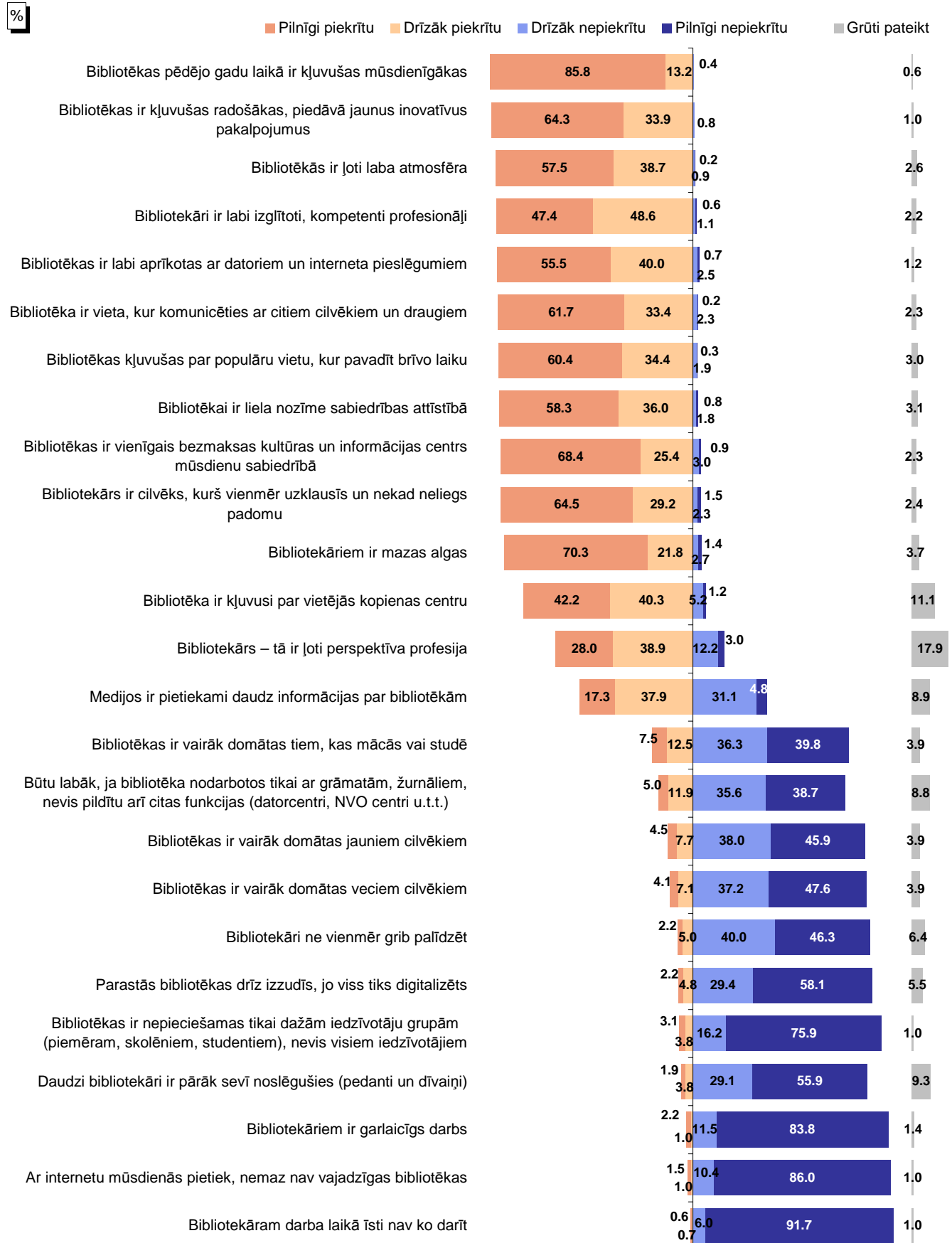
Bāze: visi respondenti, n=1246

*Tā kā respondenti varēja minēt vairākas atbildes, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

Kategorijā "Cita atbilde" ietilpst (katra minēta 1 reizi): "bērnu vecāki zina, ka viņu atvases pie mums ir drošībā"; "bibliotēka ir pašu iedzīvotāju darbu atspulgs"; "bibliotēkas prestižs ir sāpīgs jautājums"; "datora nozīme dominē par to, kas par to atbild"; "klientam vienmēr ir taisnība, arī situācijās, kad nav. bibliotekāram nekad nav taisnība, un ikvienam ir atļauts atnākt un bez maksas pazemot viņu"; "labi, ka ir bibliotēka, bet nekas daudz nemainītos, ja nebūtu"; "laukos, atšķirībā no pilsētu bibliotēkām, ir savas īpatnības - ciešs kontakts ar lasītājiem, cits citu pazīst paaudžu paaudzē, visi ir saistīti ar vietējiem notikumiem un problēmām"; "skolu jaunatne ņem aktīvu līdzdalību ar bibliotēkas pārkārtošanos /pārceļšanos uz citām telpām/ veicamajos darbos"; "vietējā sabiedrība zina, ka tāda ir".

Latvijas publiskās bibliotēkas un internets: tehnoloģijas, pakalpojumi un ietekme / BIBLIOTEKĀRI

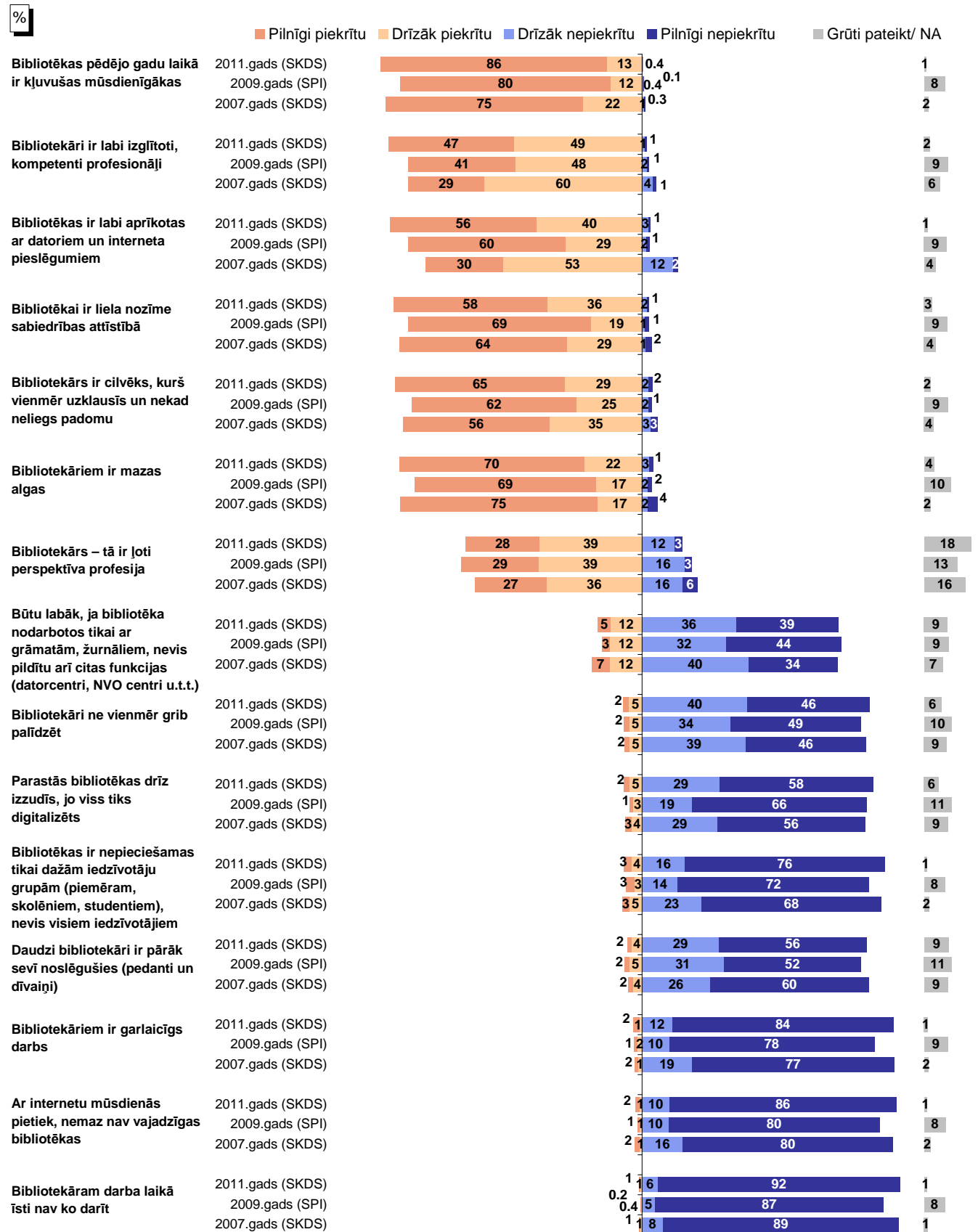
"Un tagad daži apgalvojumi, kas ir izteikti par bibliotēkām un bibliotekāriem. Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat, runājot par bibliotēkām Latvijā!"

Bāze: visi respondenti, n=1246

"Un tagad daži apgalvojumi, kas ir izteikti par bibliotēkām un bibliotekāriem. Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat, runājot par bibliotēkām Latvijā!"

2007., 2009.* un 2011.gada aptauju datu salīdzinājums

Bāze: visi respondenti

*2009.gada SPI aptaujas dati tika pārrēķināti.

5. Informētība par projektiem

Pētījuma ietvaros bibliotekāriem lūdza novērtēt savu informētību par projektiem „Trešais tēva dēls”, „Gaismas pils”, „Gaismas tīkls” un „Digitālā bibliotēka „Letonika””, kā arī sniegt ieteikumus un komentārus par projektu „Trešais tēva dēls”.

Saskaņā ar aptaujas datiem visatzinīgāk bibliotekāri vērtē savu **informētību** par projektu „Trešais tēva dēls” (paredz publisko bibliotēku attīstību, nodrošinot visās bibliotēkās jaunus datorus, bezmaksas interneta (tajā skaitā bezvadu interneta) pieeju, kā arī ietver bibliotekāru un bibliotēku lietotāju apmācības) – par to kopumā labi informēti (atbildes „*loti labi*” un „*drīzāk labi*”) jutās 98% bibliotekāru, bet kopumā vāji informēti (atbildes „*loti vāji*” un „*drīzāk vāji*”) – tikai 2% aptaujāto.

Par projektu „Gaismas pils” (paredz jaunas Nacionālās bibliotēkas ēkas būvniecību) kopumā labi informēti jutās 94%, bet slikti informēti – 3% respondentu. Arī par projektu „Digitālā bibliotēka „Letonika”” (paredz Latvijas Nacionālās bibliotēkas un citu bibliotēku, arhīvu un muzeju krājumu digitalizāciju, padarot tos pieejamus internetā) kopumā labi informēti jutās aptuveni 9/10 bibliotekāru (91%), bet kopumā vāji informēti – 6%.

Nedaudz kritiskāk bibliotekāri vērtējuši savu informētību par projektu „Gaismas tīkls” (paredz veidot vienotu valsts, pašvaldību un citu publisko bibliotēku informācijas sistēmu) – par to kopumā labi informēti jutās 88% aptaujāto, bet 8% jutās kopumā vāji informēti.

Lūgti minēt **ierosinājumus, ieteikumus vai komentārus** par Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansēto publisko bibliotēku attīstības projektu „**Trešais tēva dēls**”, bibliotekāri visbiežāk (31%) atbildēja, ka projektu vērtē atzinīgi, norādīja, ka tas ir labs un veiksmīgs (jāpiebilst, ka šajā jautājumā netika piedāvāti atbilstoši varianti, respondenti brīvi formulēja savas atbildes, kas datu apstrādes gaitā tika apkopotas lielākās grupās).

Saistībā ar nepieciešamajiem uzlabojumiem ne mazāk kā 2% aptaujāto norādīja, ka nepieciešama datortehnikas, biroja tehnikas atjaunošana (8%), jāuzlabo tehnikas apkope (ātrāk, kvalitatīvāk, regulārāk) (3%), nepieciešama jauna datortehnika bibliotēku darbiniekiem (2%) un norādīts arī uz iegādātās tehnikas zemo kvalitāti (2%).

Saistībā ar projekta realizēšanu un tā nākotni ne mazāk kā 2% minēja, ka projekts jāturpina (8%) un jāturpina arī apmācības kursi (t.sk. lietotājiem) (3%), atzīmēts, ka pašvaldībām trūkst līdzekļu projekta uzturēšanai (5%) un nav skaidrības par nākotni, situāciju pēc projekta beigām (3%).

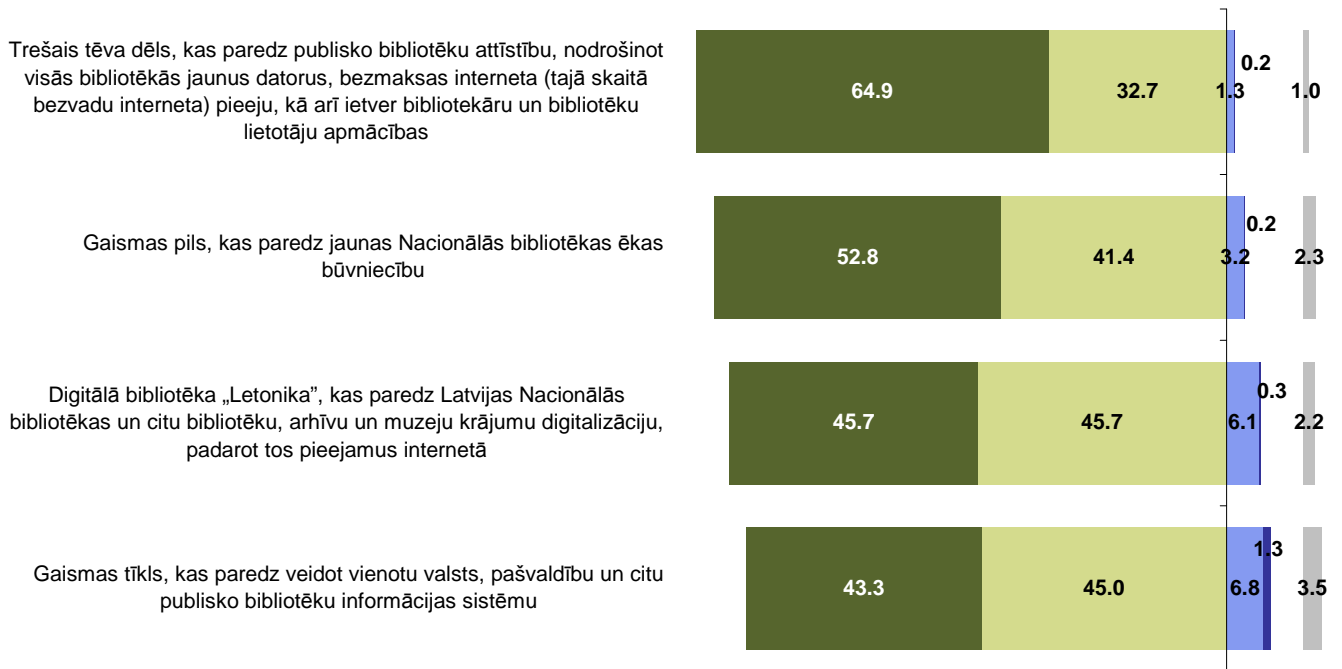
Citas atbildes nosauktas retāk. Jāatzīmē, ka 2/5 bibliotekāru (40%) atturējās sniegt kādus ieteikumus vai komentārus par projektu „Trešais tēva dēls”.

5. Informētība par projektiem

"Cik informēts/-a Jūs jūtaties par šādiem projektiem?"

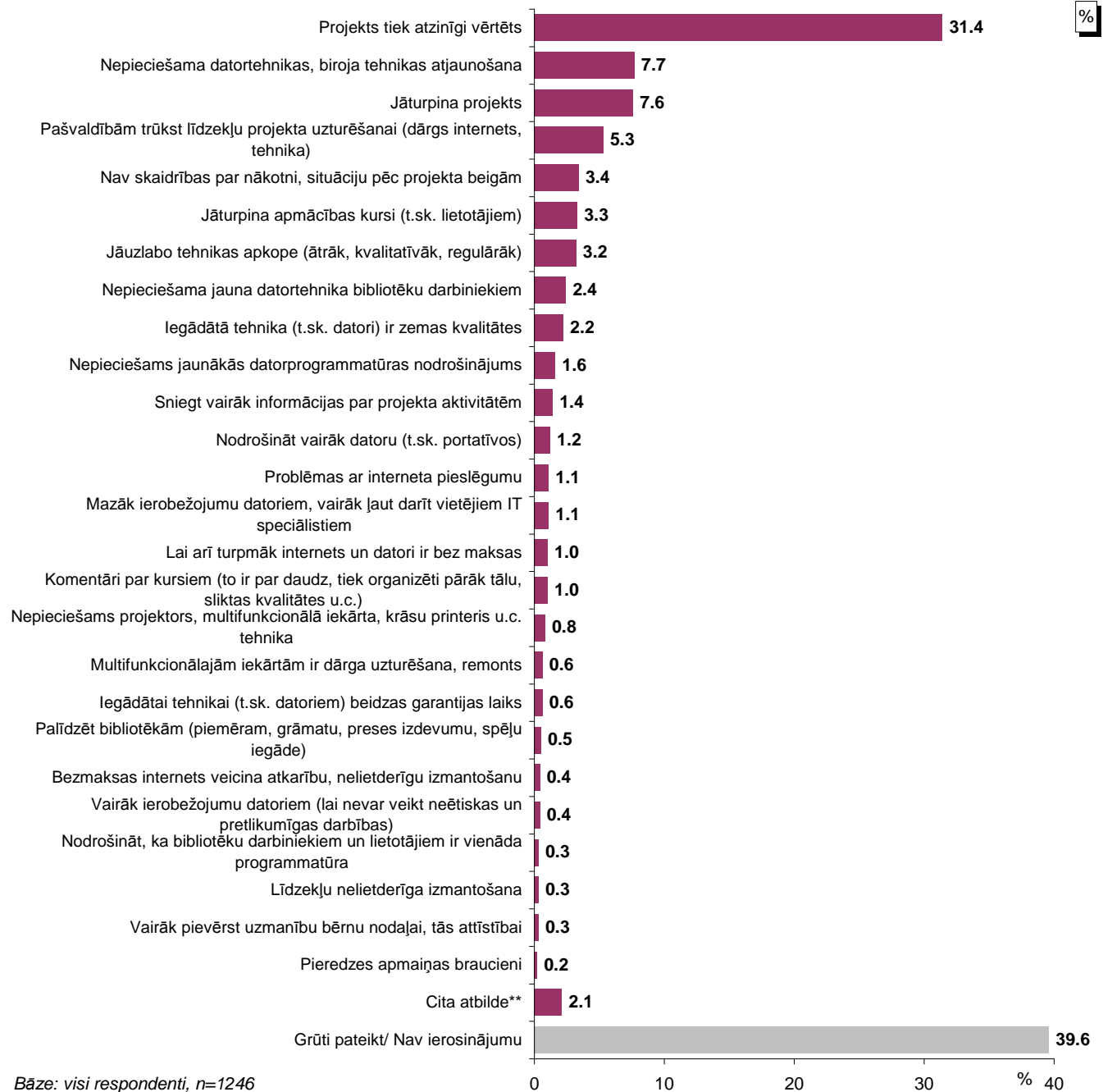

■ Ļoti labi informēts ■ Drīzāk labi informēts ■ Drīzāk vāji informēts ■ Ļoti vāji informēts ■ Grūti pateikt

Bāze: visi respondenti, n=1246

"Ja Jums ir kādi ierosinājumi, ieteikumi un komentāri par Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansēto Latvijas publisko bibliotēku attīstības projektu „Trešais tēva dēls”, rakstiet te!"

Bāze: visi respondenti, n=1246

*Tā kā respondenti varēja minēt vairākas atbildes, kopējā atbilžu summa pārsniedz 100%.

**Kategorijā "Cita atbilde" ietilpst (katra minēta 1 reizi): "atbalsīt bibliotēkurus!"; "būtu labi TTD līdzīgu brīvas pieejas tīklu izvērst lauku kultūras namos, klubos, tūrisma un atpūtas vietās"; "būtu nepieciešams modernizēt un automatizēt arī citus procesus bibliotēkā, lai veicinātu lietotāju pašapkalpošanos (grāmatu izsniegšanā un saņemšanā)"; "domāju, ka Latvijā ir nepieciešams izveidot vienotu norādi, lai, iebraucot ikvienā Latvijas novadā, būtu vienotas krāsas norāde vai zīme, ka tur atrodas bibliotēka"; "gaismas pils celtniecību sabiedrība ilgi nepieņēma, uzskatot to par izšķērdību krīzes apstākļos. pašlaik sabiedrības viedoklis ir mainījies nedaudz uz pozitīvo pusi, tiek gaidīta gaismas pils atklāšana"; "investēt IIS Alise attīstībā - atsevišķu moduļu izstrādē un bibliotēku nodrošināšanā ar tiem"; "ja iespējams, domāt ne tikai par ierīču sponsorēšanu bibliotēkām, bet arī par to, lai tiktu sakārtota bibliotēku vide, lai, piemēram, redzes invalīds varētu pie palielināmās ierīces nokļūt"; " kaut vairāk būtu tādu līdzfinansētāju mūsu pašu sabiedrības elitē! piem., miljoniāri atbalsta kaut vai "gaismas pils"... nu tas būtu unikums!"; "labi būtu, ka datorus un internetu apkalpotu viena firma (nevis tā kā tagad Lattelecom un Latnet)"; "lai labāk veiktu darbu uz vietas ar interneta lietotājiem, bibliotēkās, kur strādā viens darbinieks, vajadzētu vēl kādu darbinieku, kaut uz pusslodzi"; "ļaujot izmantot bez maksas internetu un reklamējot izmantot izklaides iespējas (spēlēt spēles, "sēdēt" draugos) bibliotēkas zaudē daudz lasītājus, jo grāmata paliek otrā plānā"; "materiāli atbalsīt arī bibliotēkuru lielo ieguldījumu šajā projektā - panākt darba samaksu, kas atbilstu ieguldītajam darbam"; "nodrošināt vismaz reģionu galvenās bibliotēkas ar pašapkalpošanas iekārtām, grāmatu nodošanas kastēm utt."; "padarīt bibliotēkas redzamākas sabiedrībai, ne tikai bibliotekāriem"; "palīdzēt! ļoti ceru, ka fonda pārstāvēniecība ES naudas sadalē, aizstāvēs arī Latvijas bibliotēku attīstības projektus"; "par šo tematu nerunāšu, jo ne jau bibliotēkas vainas dēļ tika nozagti datori"; "paredzēt materiālu motivāciju bibliotēku darbiniekiem"; "projekta ietvaros apgūtā rezultātā rodas daudz jaunu amata pienākumu, jāmeģina sabalansēt, kā to kvalitatīvi var veikt viens darbinieks pagasta bibliotēkā"; "projekta ietvaros varētu nodrošināt bibliotēkas ar drošības iekārtām, piemēram, elektroniskiem vārtiem utt."; "šobrīd sabiedrībā valda uzskats, ka bibliotēkas ir noputējušas grāmatu krātuves, kuras neatbalsta sabiedrības, indivīda un valsts attīstību. kampaņas "trešais tēva dēls" galvenais uzdevums būs šo stereotipu gāzt!"; "tā kā strādāju bērnu bibliotēkā, esmu novērojis, ka daļa bērnu netaupa to, kas tiek piedāvāts par velti, ierosinājums - simboliska samaksa par interneta, datora izmantošanu"; "TTD varētu vairāk organizēt sarunas par bibliotēku nepieciešamību, ne tikai bibliotēkuru vidē, bet piesaistot arī pašvaldību vadītājus"; "uzlabot datu pieejamību"; "vairāk piedāvāt projektus"; "vairāk tādu labu projektu"; "vajadzētu rast iespējas tālākai bibliotēku attīstībai visplašākajā nozīmē, nostiprināt savas pozīcijas politizētājā un merkantīlajā sabiedrībā"; "viss ir labi, bet mazliet par daudz".

Aptaujā izmantotā anketa

LATVIJAS PUBLISKĀS BIBLIOTĒKAS UN INTERNETS: TEHNOLOĢIJAS, PAKALPOJUMI UN IETEKME UZ SABIEDRĪBU

PUBLISKO BIBLIOTĒKU BIBLIOTEKĀRU APTAUJA

A. VISPĀRĒJAS ZIŅAS PAR BIBLIOTĒKU

A1. Vai Jūsu bibliotēka atrodas....

Pilsētā	1
Lauku teritorijā	2

A2. Kurā pilsētā/pagastā bibliotēka atrodas? (norādiet, lūdzu, pilsētu/pagastu)

A3. Vai Jūsu bibliotēka ir... (Atzīmēt vienu atbildes variantu!)

Reģiona galvenā bibliotēka ar filiālbibliotēkām	1
Reģiona galvenās bibliotēkas filiālbibliotēka	2
Reģiona galvenā bibliotēka bez filiālbibliotēkām	3
Vietējās nozīmes bibliotēka (piemēram, bērnu, pilsētas, pagasta)	4

A4. Vai Jūsu bibliotēka ir: (Atzīmēt vienu atbildes variantu!)

Pieaugušo bibliotēka (t.sk. ar bērnu nodaļu vai krājumu bērniem)	1
Bērnu bibliotēka	3

I. BIBLIOTEKĀRU ZINĀŠANAS UN IEMAŅAS

I1. Lūdzu, novērtējiet, vai zināšanas un prasmes šajās jomās ir pietiekamas Jūsu darbam! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

		Pilnīgi pietiekamas	Drīzāk pietiekamas	Drīzāk nav pietiekamas	Pilnīgi nepietiekamas	Grūti pateikt	Šādas iemaņas manā darbā nav nepieciešamas
1	Profesionālās zināšanas bibliotēku jomā	1	2	3	4	8	5
2	IT prasmes (datoru, programmatūras lietošana)	1	2	3	4	8	5
3	Interneta resursu izmantošana (meklēšana Internetā, e-pakalpojumu izmantošana utml.)	1	2	3	4	8	5
4	Web 2.0 risinājumu izmantošana (t.sk. blogi, RSS, wiki utml.)	1	2	3	4	8	5
5	Lietotāju ar īpašām vajadzībām apkalpošana (piem., vājredzīgo un neredzīgo lietotāju apkalpošana)	1	2	3	4	8	5
6	Profesionālā svešvaloda	1	2	3	4	8	5
7	Bibliotēkas publicitātes veidošana un pakalpojumu reklamēšana	1	2	3	4	8	5
8	Sabiedriskās attiecības (t.sk. darbs ar masu medijiem)	1	2	3	4	8	5
9	Lietotāju konsultēšana par informācijas meklēšanas jautājumiem	1	2	3	4	8	5
10	Lietotāju konsultēšana par datoru un Interneta izmantošanas jautājumiem	1	2	3	4	8	5
11	Lietotāju apmācība (organizētas apmācības grupās)	1	2	3	4	8	5

12. Lūdzu, novērtējiet savas profesionālās zināšanas! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

		Pilnīgi neprotu	Drīzāk neprotu	Drīzāk protu	Protu ļoti labi	Grūti pateikt
1	Nacionālo nozares likumu, plānošanas dokumentu, standartu, citu normatīvo dokumentu ievērošana	1	2	3	4	8
2	Eiropas Savienības un starptautisko profesionālo organizāciju (IFLA, EBLIDA) dokumentu pārzināšana	1	2	3	4	8
3	Bibliotēkas darba procesu plānošana (īstermiņa operatīvā un ilgtermiņa stratēģiskā plānošana)	1	2	3	4	8
4	Dokumentu apstrādes (klasificēšana, katalogizēšana, priekšmetošana, koordinātindeksēšana, anotēšana, svītrkodēšana, bibliogrāfiskā aprakstīšana) prasmes	1	2	3	4	8
5	Inovāciju un jaunu pakalpojumu ieviešana (<i>Bibliotēkas 2.0 un web 2.0</i>)	1	2	3	4	8
6	Strādāt ar dažādām informācijas lietotāju grupām (profesionālās grupas, invalīdi un cilvēki ar īpašām vajadzībām, mazākumtautības u.c.).	1	2	3	4	8
7	Lasītāju apkalpošanas psiholoģija, konfliktsituāciju risināšana, lēmumu pieņemšana	1	2	3	4	8
8	Krājuma komplektēšanas politikas izstrāde un īstenošana	1	2	3	4	8
9	Informācijas resursu veidošana, strukturēšana, izmantošana	1	2	3	4	8
10	Sadarbība ar profesionālajām un pārvaldības institūcijām (valsts, pašvaldību, nevalstiskajām, privātajām)	1	2	3	4	8
11	Bibliotēku darba kvalitātes izvērtējums un analīze	1	2	3	4	8
12	Resursu veidošana un strukturēšana	1	2	3	4	8
13	Informācijas nodrošinājums reģionālajiem un nacionālajiem kopkatalogiem	1	2	3	4	8
14	Licenzēto datubāžu izvēle, iegāde, izmantošanas optimizācija	1	2	3	4	8
15	Pētniecības metožu (anketēšana, intervēšana, novērošana) pārzināšana un izmantošana	1	2	3	4	8
16	Projektu izstrāde un vadība	1	2	3	4	8
17	Informācijas resursu veidošana un apstrāde	1	2	3	4	8
18	Dokumentu un kolekciju digitalizācija, iesaistīšanās digitalizācijas kopprojektos un nacionālās digitālās bibliotēkas „Letonica” veidošanā.	1	2	3	4	8
19	Metadatu veidošana	1	2	3	4	8
20	Lasītāju apmācības plānošana un organizēšana (bibliotēkas krājuma izmantošana, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošana, informācijas meklēšana)	1	2	3	4	8
21	Bibliotēku informācijas sistēmu pārzināšana	1	2	3	4	8
22	Attālināto lasītāju apkalpošana (elektroniskās uzziņas, elektronisko dokumentu piegāde)	1	2	3	4	8
23	Autortiesību jautājumu pārzināšana	1	2	3	4	8
24	Elektronisko datubāžu veidošana	1	2	3	4	8
25	Statistiskās informācijas apkopošana un analīze	1	2	3	4	8

13. Lūdzu, novērtējiet savas prasmes informācijas tehnoloģiju izmantošanā! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

		Pilnīgi neprotu	Drīzāk neprotu	Drīzāk protu	Protu ļoti labi	Grūti pateikt
1	Pamatzināšanas datora lietošanā (piemēram, ieslēgt, izslēgt datoru, printēt, pārvietot failus)	1	2	3	4	8
2	Datorprogrammatūras lietošanas prasmes kopumā (piemēram, Word, Excel, datubāzes, PowerPoint prezentācijas)	1	2	3	4	8
3	Vispārīgu tehnoloģisku problēmu novēršana (piemēram, "uzkāries" dators, iesprūdis papīrs printerī utt.)	1	2	3	4	8
4	Interneta lietošana (piemēram, e-pasts, mājaslapu meklēšana, "sērfošana")	1	2	3	4	8
5	E-pastu ar pievienotajiem failiem sūtīšana	1	2	3	4	8
6	Interneta meklētāju izmantošana (piem., Google)	1	2	3	4	8
7	Atrast vietējo pašvaldību un valsts iestāžu informāciju internetā	1	2	3	4	8
9	Tiešsaistes datubāžu izmantošana (piem., NAIS, Lursoft u.c.)	1	2	3	4	8
10	Bibliotēkas lietotāju konsultēšana informācijas meklēšanā internetā	1	2	3	4	8
11	Bibliotēkas lietotāju konsultēšana elektroniskā kataloga izmantošanā	1	2	3	4	8
12	Mājaslapu / blogu veidošana	1	2	3	4	8
13	Bibliotēkas profila bibliotēku portālā Biblioteka.lv veidošana un uzturēšana	1	2	3	4	8
14	Telefonzvanu veikšana, izmantojot internetu (piem., skype)	1	2	3	4	8
15	Daļība interneta tērzētavās ("čatos"), diskusiju forumos (ziņu ievietošana, jaunu diskusiju uzsākšana)	1	2	3	4	8
16	Failu apmaiņas programmu izmantošana, lai apmainītos ar filmām, mūziku utt.	1	2	3	4	8
17	Varu palīdzēt citiem apgūt pamatprasmes datora un interneta lietošanā	1	2	3	4	8

14. Lūdzu, novērtējiet savas zināšanas un prasmes izmantot Interneta resursus un rīkus! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

		Es nezinu, kas tas ir	Es zinu, kas tas ir, bet nezinu, kā to izmantot	Es zinu, kas tas ir un protu to izmantot, tomēr manas zināšanas nav pietiekamas, lai apmācītu citus	Manas zināšanas un prasmes ir pietiekamas, lai konsultētu un apmācītu citus cilvēkus
1	Elektroniskā komunikācija (e-pasts, Skype, forumi, čati utml.)	1	2	3	4
2	Dažādu socializēšanās portālu izmantošana (piem., Twitter, draugiem.lv, FaceBook u.c.)	1	2	3	4
3	E-pārvaldes pakalpojumi (pašvaldības un valdības e-pakalpojumi utml.)	1	2	3	4
4	Ekonomiskās aktivitātes Internetā (e-bankas, e-ierīkšanās, e-maksājumi u.c.)	1	2	3	4
5	Darba meklēšana Internetā	1	2	3	4
6	Izglītības informācija un pakalpojumi (bibliotēku e-katalogi, datubāzes u.c.)	1	2	3	4
6	Kultūras un brīvā laika informācijas un resursu izmantošana (arī interešu grupas utml.)	1	2	3	4
7	E-veselības pakalpojumi un ar veselību saistītas informācijas meklēšana (medicīnas un veselības pakalpojumi Internetā)	1	2	3	4
8	Ar lauksaimniecību saistīta informācijas meklēšana	1	2	3	4
9	Bloga veidošana	1	2	3	4
10	Video apmaiņas programmu izmantošana (YouTube u.c.)	1	2	3	4
11	Attēlu apmaiņas programmu izmantošana (Flickr u.c.)	1	2	3	4
12	Digitālo kolekciju izmantošana (piemēram, Periodika.lv, Raduraksti, Zudusī Latvija u.c.)	1	2	3	4
13	Digitālo kolekciju veidošana (vietējā satura radīšana, piemēram, novadpētniecības objektu digitalizēšana vai jaunu digitālu objektu (foto, video u.c.) veidošana)	1	2	3	4

15. Lūdzu, novērtējiet savas prasmes darbā ar sabiedrību un masu medijiem! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

		Pilnīgi neprotu	Drīzāk neprotu	Drīzāk protu	Protu ļoti labi	Grūti pateikt
1	Informācijas sagatavošana un pasniegšana plašsaziņas līdzekļiem preses paziņojuma veidā	1	2	3	4	8
2	Informācijas sagatavošana un pasniegšana plašsaziņas līdzekļiem intervijas veidā	1	2	3	4	8
3	Informācijas sagatavošana un pasniegšana plašsaziņas līdzekļiem izvērstas publikācijas veidā	1	2	3	4	8
4	Kontaktu veidošana un uzturēšana ar pašvaldības pārstāvjiem	1	2	3	4	8
5	Kontaktu veidošana un uzturēšana ar bibliotēkas pastāvīgajiem apmeklētājiem	1	2	3	4	8
6	Kontaktu veidošana un uzturēšana ar potenciālajiem bibliotēkas lietotājiem	1	2	3	4	8
7	Kontaktu veidošana un uzturēšana ar tuvākajiem bibliotēkas kaimiņiem	1	2	3	4	8
8	Bibliotēkas mērķa auditorijas noteikšanas prasmes	1	2	3	4	8
9	Sociālo tīklu (Twitter, Facebook, Draugiem.lv u.c.) izmantošana bibliotēkas tēla veidošanai	1	2	3	4	8
10	Preses konferences organizēšana	1	2	3	4	8
11	Citu publisku pasākumu organizēšana	1	2	3	4	8
12	Uzstāšanās un prezentēšana	1	2	3	4	8
13	Bibliotēkas pakalpojumu mārketings ("pārdošana")	1	2	3	4	8
14	Komunikācija ar medijiem krīzes situācijās	1	2	3	4	8
15	Komunikācija ar sabiedrību krīzes situācijās	1	2	3	4	8
16	Sabiedrisko attiecību / komunikācijas plāna sagatavošana	1	2	3	4	8

16. Lūdzu, novērtējiet savas prasmes bibliotēkas interešu pārstāvēniecībā (*library advocacy*)! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

		Pilnīgi neprotu	Drīzāk neprotu	Drīzāk protu	Protu ļoti labi	Grūti pateikt
1	Diskutēt par bibliotēkas / bibliotēkas lietotāju interesēm ārpus bibliotēkas	1	2	3	4	8
2	Pārstāvēt bibliotēkas / bibliotēkas lietotāju intereses, sniedzot argumentētas, pārliecinošas prezentācijas	1	2	3	4	8
3	Pārstāvēt bibliotēkas / bibliotēkas lietotāju intereses, uzstājoties ar publiskām runām	1	2	3	4	8
4	Piesaistīt mediju interesi, identificējot medijiem saistošus sižetus un tematus (saturu)	1	2	3	4	8
5	Veidot un uzturēt pastāvīgas attiecības ar mediju pārstāvjiem	1	2	3	4	8
6	Veidot pastāvīgas un mērķtiecīgas attiecības ar bibliotēkai saistošu lēmumu pieņēmējiem	1	2	3	4	8
7	Organizēt savas bibliotēkas atbalstītāju un interešu pārstāvju (draugu) grupas	1	2	3	4	8
8	Iesaistīt vietējos viedokļu līderus bibliotēkas tēla un ietekmes veidošanā, interešu pārstāvēniecībā	1	2	3	4	8
9	Organizēt pasākumus un/vai kampaņas bibliotēku interešu pārstāvēniecībai (finansējuma / citu resursu un/vai sponsoru piesaistei)	1	2	3	4	8
10	Organizēt pasākumus un/vai kampaņas bibliotēku interešu pārstāvēniecībai (lai panāktu bibliotēkai labvēlīgu lēmumu pieņemšanu)	1	2	3	4	8
11	Veidot pārliecinošu bibliotēkas tēlu	1	2	3	4	8
12	Motivēt un iedvesmot savus kolēģus bibliotēkas interešu pārstāvēniecības īstenošanai	1	2	3	4	8

17. Lūdzu, novērtējiet savas prasmes bibliotēkas stratēģijas un interešu pārstāvniecības plāna izstrādē un īstenošanā! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

		Pilnīgi neprotu	Drīzāk neprotu	Drīzāk protu	Protu ļoti labi	Grūti pateikt
1	Identificēt un novērtēt vietējās kopienas (sabiedrības) vajadzības	1	2	3	4	8
2	Meklēt risinājumu / veidot bibliotēkas piedāvājumu atbilstoši vietējās kopienas interesēm un vajadzībām	1	2	3	4	8
3	Izmantot pētījumu, aptauju un citus datus bibliotēkas stratēģijas izstrādei un īstenošanai	1	2	3	4	8
4	Izmantot pētījumu, aptauju un citus datus bibliotēkas interešu pārstāvniecības darba plānošanai un īstenošanai	1	2	3	4	8
5	Organizēt savas bibliotēkas lietotāju aptaujas	1	2	3	4	8
6	Organizēt vietējās kopienas (tajā skaitā bibliotēkas nelietotāju) aptaujas, lai iegūtu bibliotēkas darbības nodrošināšanai nozīmīgus datus un informāciju	1	2	3	4	8
7	Veidot bibliotēkas darbības stratēģiju un darba plānus saskaņā ar vietējās pašvaldības mērķiem un prioritātēm	1	2	3	4	8
8	Izstrādāt darba plānu bibliotēkas interešu pārstāvniecības īstenošanai	1	2	3	4	8

18. Lūdzu, novērtējiet savas spējas! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

		Pilnīgi nespēju	Drīzāk nespēju	Drīzāk spēju	Spēju ļoti labi	Grūti pateikt
1	Būt par viedokļa līderi (ietekmēt sabiedrisko domu) vietējā kopienā	1	2	3	4	8
2	Ietekmēt vietējās kopienas sociāli ekonomisko aktivitāti	1	2	3	4	8
3	Veidot un ietekmēt vietējās kopienas kultūras un izglītības vidi un tās kvalitāti	1	2	3	4	8
4	Būt par līderi	1	2	3	4	8
5	Izmantot savu personību bibliotēkas tēla veidošanā	1	2	3	4	8
6	Aizstāvēt bibliotēkas budžetu, konkurējot ar citām iestādēm pašvaldībā	1	2	3	4	8

J. APMĀCĪBAS UN KONSULTĀCIJAS

J1. Lūdzu, norādiet, kuros no šiem apmācību kursiem Jūs esat piedalījies pēdējo divu (2009. un 2010) gadu laikā? (atzīmējiet visas piemērotās atbildes!)

J2. Par kursiem, kurus Jūs esat apmeklējis, lūdzu, novērtējiet, cik apmierināts Jūs bijāt ar šo kursu kvalitāti! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

J1			J2			
			Ļoti apmierināts	Drīzāk apmierināts	Drīzāk neapmierināts	Ļoti neapmierināts
1	Metodika darbā ar cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	1	1	2	3	4
2	Datora un interneta pieejamība cilvēkiem ar redzes traucējumiem	2	1	2	3	4
3	Metodika informācijas tehnoloģiju pamatiemaņu apmācībai sociālā riska grupu pārstāvjiem bibliotēkās	3	1	2	3	4
4	Mentoringa bibliotēkā darbam ar bērniem	4	1	2	3	4
5	Latvijas bibliotēku portāls un vietējā satura publicēšanas iespējas	5	1	2	3	4
6	Klientu portāla e-latvenergo.lv iespējas	6	1	2	3	4
7	E-dienesta www.inbox.lv iespējas	7	1	2	3	4
8	EBSCO datubāžu apmācības	8	1	2	3	4
9	Budžeta pārvaldīšana pārmaiņu laikā. Kā plānot, saglabāt un vairot naudu	9	1	2	3	4
10	SEB i-bankas iespējas	10	1	2	3	4
11	Latvijas datubāžu elektroniskie resursi bibliotēkām	11	1	2	3	4
12	Vienotais pakalpojumu portāls www.latvija.lv	12	1	2	3	4
13	Praktiski rīki un metodes personīgās naudas plūsmas sabalansēšanai	13	1	2	3	4
16	Neesmu piedalījies nevienos no šiem kursiem	16				

J3. Lūdzu, norādiet, kāda apmācība tuvākajā laikā Jums būtu nepieciešama visvairāk? (lūdzu, ierakstiet!)

J4. Kur Jūs pēdējā gada laikā esat meklējis ar darba procesiem saistītu informāciju? (ATZĪMĒT VISAS PIEMĒROTĀS ATBILDES!)

Pie kolēģiem savā bibliotēkā	1
Pie kolēģiem citā bibliotēkā	2
Pie metodiķa reģiona galvenajā bibliotēkā	3
Pie v/a Kultūras informācijas sistēmas darbiniekiem	4
Latvijas Nacionālā bibliotēkas Bibliotēku attīstības dienestā	5
Latvijas Universitātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļā	6
Latvijas Kultūras koledžas Bibliotēku nodaļā	7
Konferencēs, semināros	8
Profesionālajā literatūrā	9
Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv	10
Interesu grupās sociālajos portālos (piemēram, draugiem.lv, facebook.com u.c.)	11
Citur (<i>norādīt, kur</i>).....	12
Nekur, jo nav bijusi nepieciešamība pēc informācijas	13
Nekur, jo nezināju, kur meklēt informāciju	14

J5. Kāda veida metodiskā vai konsultatīvā palīdzība Jums pašlaik ir nepieciešama visvairāk?

K. DARBA PIENĀKUMU RAKSTUROJUMS

K3. Vai Jūsu darba pienākumi ir saistīti ar bibliotēkas lietotāju apkalpošanu? Lūdzu, atzīmējiet vispiemērotāko atbildi!

JĀ, es strādāju apkalpošanā, t.sk., bibliotēkas lietotāju konsultēšanā par datora un Interneta izmantošanu	1	Pāriet pie K4
JĀ, es strādāju apkalpošanā, bet manos pienākumos neietilpst lietotāju konsultēšana par datora un Interneta izmantošanu	2	
JĀ, es strādāju bibliotēkas Interneta lasītavā un manos pienākumos ietilpst bibliotēkas lietotāju konsultēšana par datora un Interneta izmantošanu	3	
NĒ, mani darba pienākumi nav saistīti ar bibliotēkas lietotāju apkalpošanu, t.sk., konsultēšanu par datora un Interneta izmantošanu	4	Pāriet pie K6

K4. Cik bieži Jūs konsultējat bibliotēkas lietotājus dažādos ar datora un Interneta lietošanu saistītos jautājumos? (Lūdzu, norādiet vienu atbildi!)

Katru vai gandrīz katru dienu	1
3-4 reizes nedēļā	2
1-2 reizes nedēļā	3
Vismaz 1 reizi mēnesī	4
Retāk	5
Nekad	6

K6. Vai Jūs esat piedalījies kādas apmācības programmas (projekta) bibliotēkas lietotājiem organizēšanā un nodrošināšanā? (LŪDZU, ATZĪMĒJIET VIENU ATBILDI KATRĀ RINDIŅĀ)

	Jā	Nē
1. Esmu piedalījies apmācību organizēšanā	1	2
2. Esmu izstrādājis materiālus (vai daļu materiālu) apmācībai	1	2
3. Esmu izstrādājis apmācību programmu	1	2
4. Esmu vadījis apmācību (vai daļu apmācību)	1	2
5. Esmu konsultējis apmācību programmu izstrādātājus	1	2
6. Esmu pārņēmis citu bibliotēku pieredzi šajos jautājumos	1	2
7. Cits (LŪDZU, NORĀDĪT):	1	2

1. L. PUBLISKĀS PIEEJAS DATORU IETEKME UZ SABIEDRĪBU

L1. Lūdzu, raksturojiet nozīmīgākos aspektus, kā publiskās pieejas interneta izmantošanas iespējas ir ietekmējušas vietējo iedzīvotāju dzīvi!

Ja tas ir iespējams, lūdzu, miniet konkrētus piemērus!

1. _____
2. _____
3. _____

L2. Lūdzu, norādiet, kā tas, ka publiskajā (pilsētas/ pagasta) bibliotēkā ir pieejams bezmaksas internets ir mainījusi vietējās sabiedrības dzīvi.

Vai zemāk minētajās jomās šī faktora iespaidā tā ir ievērojami uzlabojusies, drīzāk uzlabojusies, nav mainījusies, drīzāk pasliktinājusies, ievērojami pasliktinājusies.. (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindīnā!)

		Ievērojami uzlabojusies	Drīzāk uzlabojusies	Nav mainījusies	Drīzāk pasliktinājusies	Ievērojami pasliktinājusies	Grūti pateikt
1	Pieeja vietējai sabiedrībai nozīmīgai informācijai un pakalpojumiem, vietējās sabiedrības aktivitātes	1	2	3	4	5	8
2	Pieeja darba tirgum (darba meklēšana, darbinieku meklēšana)	1	2	3	4	5	8
3	Pieeja valsts un pašvaldību e-pakalpojumiem (pieeja valsts un pašvaldību informācijai un tiešsaistes pakalpojumiem, e-pārvaldes pakalpojumiem)	1	2	3	4	5	8
4	Pieeja citiem e-pakalpojumiem (e-maksājumi utml.)	1	2	3	4	5	8
5	Pieeja apmācībai un mācībām (pieeja apmācību kursiem, pašmācība, tālmācība un iespēja iegūt darbam nepieciešamās zināšanas)	1	2	3	4	5	8
6	Pieeja veselības informācijai	1	2	3	4	5	8
7	Pieeja ar lauksaimniecību saistītai informācijai	1	2	3	4	5	8
8	Sociālie kontakti (kontakta uzturēšana ar ģimeni un draugiem, citi sociālie kontakti internetā)	1	2	3	4	5	8
9	Pieeja informācijai (zināšanu iegūšana, informācija vaļaspriekiem, informācija par jaunumiem u.c.)	1	2	3	4	5	8
10	Laika un naudas taupīšana (iepirkumi un maksājumi internetā, iespējas salīdzināt cenas)	1	2	3	4	5	8
11	Uzņēmējdarbības iespējas (uzņēmējdarbības uzsākšana, iespēja atrast biznesa partnerus, iespēja paaugstināt konkurētspēju)	1	2	3	4	5	8
12	Ieguvumi pašvaldībai (cilvēki spēj paši risināt problēmas, līdz ar to pašvaldības darbiniekiem ir mazāka slodze)	1	2	3	4	5	8
13	Vietējās sabiedrības labklājības pieaugums	1	2	3	4	5	8

L3. Lūdzu, norādiet 3 vissvarīgākos veidus, kādos Jūsu bibliotēka, izmantojot publiskās pieejas interneta pakalpojumus, veicina vietējās sabiedrības attīstību:

Nodrošina informāciju vietējās ekonomikas attīstībai	1
Nodrošina informāciju par nacionālas, reģionālas un vietējas nozīmes biznesa iespējām	2
Nodrošina datoru un Interneta prasmju apmācību	3
Nodrošina ar nekustamo īpašumu lietām saistītu informāciju	4
Nodrošina informāciju par vietējās kopienas aktivitātēm	5
Nodrošina pakalpojumus darba meklētājiem	6
Nodrošina pieeju izglītības informācijai un datubāzēm	7
Nodrošina informāciju skolēniem un studentiem	8
Nodrošina pieeju vietējās pašvaldības dokumentiem	9
Nodrošina pieeju valsts un valdības dokumentiem	10
Nodrošina pieeju un palīdzību valsts un pašvaldības e-pakalpojumu izmantošanā	11
Nodrošina pieeju un palīdzību citu e-pakalpojumu izmantošanā (t.sk. e-banku izmantošanā)	12
Nodrošina pieeju un palīdzību e-komunikācijas rīku izmantošanā (Skype, e-pasti utml.)	13
Cits (norādīt)	14

L8. Cik informēts/-a Jūs jūtaties par šādiem projektiem? (Atzīmēt vienu atbildes variantu katrā rindiņā!)

		Ļoti labi informēts	Drīzāk labi informēts	Drīzāk vāji informēts	Ļoti vāji informēts	Grūti pateikt/NA
1	Gaismas tīkls , kas paredz veidot vienotu valsts, pašvaldību un citu publisko bibliotēku informācijas sistēmu	1	2	3	4	8
2	Gaismas pils , kas paredz jaunas Nacionālās bibliotēkas ēkas būvniecību	1	2	3	4	8
3	Trešais tēva dēls , kas paredz publisko bibliotēku attīstību, nodrošinot visās bibliotēkās jaunus datorus, bezmaksas Interneta (tajā skaitā bezvadu Interneta) pieeju, kā arī ietver bibliotekāru un bibliotēku lietotāju apmācības	1	2	3	4	8
4	Digitālā bibliotēka „Letonica” , kas paredz Latvijas Nacionālās bibliotēkas un citu bibliotēku, arhīvu un muzeju krājumu digitalizāciju, padarot tos pieejamus Internetā	1	2	3	4	8

L9. Ja Jums ir kādi ierosinājumi, ieteikumi un komentāri par Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansēto Latvijas publisko bibliotēku attīstības projektu „Trešais tēva dēls”, rakstiet te!

Un aptaujas noslēgumā daži jautājumi par bibliotēkas tēlu.

M1. Kāds, Jūsaprāt, ir bibliotēkas tēls, ko par bibliotēku domā vietējā sabiedrība, bibliotēkas apmeklētāji? Kāds ir bibliotēkas prestižs vietējā sabiedrībā? (LŪDZU, APRAKSTIET DAŽOS TEIKUMOS)

M2. Un tagad daži apgalvojumi, kas ir izteikti par bibliotēkām un bibliotekāriem. Lūdzu, novērtējiet, cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat, runājot par bibliotēkām Latvijā! (Lūdzu, norādiet vienu atbildi katrā rindiņā!)

		Pilnīgi piekrītu	Drīzāk piekrītu	Drīzāk nepiekrītu	Pilnīgi nepiekrītu	Grūti pateikt
1	Bibliotēkas pēdējo gadu laikā ir kļuvušas mūsdienīgākas	1	2	3	4	8
2	Bibliotēkām darba laikā īsti nav ko darīt	1	2	3	4	8
3	Bibliotēkas ir nepieciešamas tikai dažām iedzīvotāju grupām (piemēram, skolēniem, studentiem), nevis visiem iedzīvotājiem	1	2	3	4	8
4	Daudzi bibliotekāri ir pārāk sevī noslēgušies (pedanti un dīvaiņi)	1	2	3	4	8
5	Bibliotēkas ir labi aprīkotas ar datoriem un interneta pieslēgumiem	1	2	3	4	8
6	Bibliotekāri ir labi izglītoti, kompetenti profesionāļi	1	2	3	4	8
7	Bibliotekārs – tā ir ļoti perspektīva profesija	1	2	3	4	8
8	Būtu labāk, ja bibliotēka nodarbotos tikai ar grāmatām, žurnāliem, nevis pildītu arī citas funkcijas (datorcentri, NVO centri u.t.t.)	1	2	3	4	8
9	Bibliotekārs ir cilvēks, kurš vienmēr uzklausa un nekad neliegs padomu	1	2	3	4	8
10	Ar internetu mūsdienās pietiek, nemaz nav vajadzīgas bibliotēkas	1	2	3	4	8
11	Bibliotekāriem ir mazas algas	1	2	3	4	8
12	Bibliotekāriem ir garlaicīgs darbs	1	2	3	4	8
13	Parastās bibliotēkas drīz izzudīs, jo viss tiks digitalizēts	1	2	3	4	8
14	Bibliotekāri ne vienmēr grib palīdzēt	1	2	3	4	8
15	Bibliotēkai ir liela nozīme sabiedrības attīstībā	1	2	3	4	8
16	Bibliotēkas ir vienīgais bezmaksas kultūras un informācijas centrs mūsdienu sabiedrībā	1	2	3	4	8
17	Bibliotēkas kļuvušas par populāru vietu, kur pavadīt brīvo laiku	1	2	3	4	8
18	Bibliotēka ir vieta, kur komunicēties ar citiem cilvēkiem un draugiem	1	2	3	4	8
19	Bibliotēka ir kļuvusi par vietējās kopienas centru	1	2	3	4	8
20	Bibliotēkas ir vairāk domātas jauniem cilvēkiem	1	2	3	4	8
21	Bibliotēkas ir vairāk domātas veciem cilvēkiem	1	2	3	4	8
22	Bibliotēkas ir vairāk domātas tiem, kas mācās vai studē	1	2	3	4	8
23	Bibliotēkās ir ļoti laba atmosfēra	1	2	3	4	8
24	Bibliotēkas ir kļuvušas radošākas, piedāvā jaunus inovatīvus pakalpojumus	1	2	3	4	8
25	Medijos ir pietiekami daudz informācijas par bibliotēkām	1	2	3	4	8

Daži jautājumi par Jums

		Summa
N1	Cik latus dienā Jūs vidēji tērējat, lai nokļūtu savā darbavietā un atpakaļ uz mājām?Ls....sant
N2	Cik latus katrā darbdienā Jūs vidēji tērējat pusdienām?Ls....sant

X1. Jūsu dzimums?

Sieviete	1
Vīrietis	2

X2. Jūsu vecums? (*Lūdzu, ierakstiet ciparu*): _____ **gadus vecs**

X3. Jūsu ieņemamais amats (*LŪDZU, NORĀDIET*):

Bibliotēkas direktors/vadītājs	1
Bibliotēkas direktora /vadītāja vietnieks	2
Nodaļas vadītājs	3
Galvenais bibliotekārs	4
Vecākais bibliotekārs	5
Bibliotekārs	6
Cits (<i>kāds</i>).....	7

X4. Jūsu darba stāžs bibliotēkās kopumā (*Lūdzu, ierakstiet ciparu*): _____ **gadi**

X5. Lūdzu, raksturojiet savu izglītību! (*Atzīmēt visus piemērotos atbilžu variantus!*)

Doktora grāds nozarē (LU)	1
Sociālo zinātņu maģistra grāds nozarē (LU)	2
Sociālo zinātņu bakalaura grāds nozarē (LU)	3
Augstākā bibliotekārā	4
Pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība nozarē (Kultūras koledža)	5
Vidējā speciālā izglītība nozarē	6
Doktora grāds citā nozarē	7
Maģistra grāds citā nozarē	8
Bakalaura grāds citā nozarē	9
Vidējā speciālā izglītība citā nozarē	10
Vidējā izglītība	11
Cita atbilde (<i>lūdzu, norādīt</i>).....	12

SKDS

sabiedriskās domas pētījumu centrs
Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010
Tālr.: 67 312 876, fakss: 67 312 874
E-pasts: skds@skds.lv
www.skds.lv